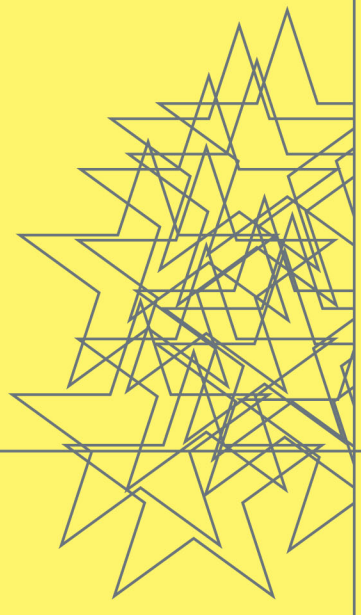

EVROŠTUDENT SI 2007

Ekonomski in socialni položaj ter mednarodna mobilnost študentov v Sloveniji

Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo

Raziskava je vključena v evropski primerjalni projekt Eurostudent III

SEZNAM PRIKAZOV

	Uvod	Nekaj uvodnih dejstev in misli
I	***Demografske značilnosti***	
	Prikaz 1	Starostni profil študentov
	Prikaz 2	Starostni profil študentov prvega letnika
	Prikaz 3	Družinski status študentov
	Prikaz 4	Študenti in otroci
	Prikaz 5	Študenti s posebnimi potrebami
	Prikaz 6	Študenti po narodnosti, starost študentov v prvem letniku
II	***Dostopnost visokošolskega izobraževanja***	
	Prikaz 7	Prehod v visokošolsko izobraževanje
	Prikaz 8	Delovne izkušnje pred pričetkom visokošolskega izobraževanja
	Prikaz 9	Delovne izkušnje študentov glede na izobrazbo staršev
	Prikaz 10	Vrsta študija: standardni in bolonjski programi
	Prikaz 11	Vrsta študija glede na izobrazbo staršev
	Prikaz 12	Trajanje študija po ISCED področjih - univerzitetni programi
	Prikaz 13	Trajanje študija po ISCED področjih - visokošolski strokovni programi
	Prikaz 14	Študentski status: redni in izredni študenti
	Prikaz 15	Obseg tedenskih obremenitev, povezanih s študijem
	Prikaz 15.1	Dostop do interneta
III	***Socialna slika študentske populacije***	
	Prikaz 16	Delovni status staršev študentov
	Prikaz 17	Socialne okoliščine: Poklicni status očetov študentov
	Prikaz 18	Socialne okoliščine: Poklicni status mater študentov
	Prikaz 19	Izobrazbeno okolje študentov: Zaključena izobrazba očetov
	Prikaz 20	Izobrazbeno okolje študentov: Zaključena izobrazba mater
IV	***Študentska nastanitev***	
	Prikaz 22	Nastanitev študentov: Vrsta nastanitve glede na starost
	Prikaz 23	Vrsta nastanitve 21- letnih študentov
	Prikaz 24	Vrsta nastanitve študentov po študijskih središčih
	Prikaz 25	Izdatki za stanarino
	Prikaz 26	Ocena študentske nastanitve glede na vrsto bivališča
V	***Financiranje in pomoč države***	
	Prikaz 27	Prihodki študentov, ki živijo v lastnem gospodinjstvu
	Prikaz 28	Prihodki študentov, ki živijo doma s starši ali sorodniki
	Prikaz 29	Sestava prihodkov študentov glede na vrsto nastanitve
	Prikaz 30	Viri prihodkov študentov glede na vrsto nastanitve
	Prikaz 33	Državna pomoč za študente glede na izobrazbo staršev
	Prikaz 34	Podpora za študij iz javnih sredstev: štipendija, posojilo ali oboje?
	Prikaz 35	Višina obveznosti do VŠI v primerjavi s prihodki od države
	Prikaz 36	Dohodkovni profil študentov, ki živijo v lastnem gospodinjstvu
VI	***Življenjski stroški študentov***	
	Prikaz 37	Sestava študentskih izdatkov po namenu
	Prikaz 38	Življenjski stroški študentov po visokošolskih središčih
	Prikaz 39	Kako študentje ocenjujejo svoj finančni položaj?
	Prikaz 40	Ocena denarno - materialnih razmer: študenti v lastnem gospodinjstvu
	Prikaz 41	Ocena denarno - materialnih razmer: študenti, ki živijo doma s straši
VII	***Študentsko delo in razporeditev časa***	
	Prikaz 42	Delo študentov v času študija
	Prikaz 43	Študentsko delo in zaslužki študentov, ki živijo v lastnem gospodinjstvu
	Prikaz 44	Dohodki iz dela študentov glede na izobrazbo staršev
	Prikaz 44.1	Dohodki iz dela študentov glede na starost študentov
	Prikaz 45	Tedenski razpored časa glede na obseg plačanega dela
	Prikaz 46	Ocene delovnih obremenitev glede na obseg študijskih in delovnih aktivnosti
	Prikaz 47	Povezanost delovnih aktivnosti študentov s področjem študija
	Prikaz 48	Delež povezanosti dela, ki ga opravljajo, s študijem (po ISCED področjih)
	Prikaz 49	Delež povezanosti dela, ki ga opravljajo, s študijem (po ISCED področjih - bolonjski študenti)
	Prikaz 50	Delež študentov, ki delajo, po ISCED področjih študija

VIII Vključenost v mednarodno okolje

Prikaz 51 Znanje tujih jezikov
Prikaz 52 Ocena stopnje znanja tujih jezikov
Prikaz 53 Mednarodna mobilnost študentov
Prikaz 54 Povezanost študijskega bivanja v tujini z znanjem tujih jezikov
Prikaz 55 Mednarodna mobilnost glede na ISCED področje študija
Prikaz 56 Mednarodna mobilnost glede na obdobje študija
Prikaz 57 Viri financiranja s študijem povezanih aktivnosti v tujini
Prikaz 58 Povezava med mobilnostjo študentov in izobrazbo staršev
Prikaz 59 Ciljne države za mednarodno mobilnost študentov
Prikaz 60 Program kot podlaga za mednarodno mobilnost študentov
Prikaz 61 Ocena razlogov, ki vplivajo na odločitev za mednarodno mobilnost

Nekaj uvodnih dejstev in misli

Publikacija, ki je pred vami, je sklepno dejanje raziskave o ekonomskem, socialnem, bivalnem položaju in mednarodni mobilnosti študentov v Sloveniji. Raziskava je potekala v akademskem letu 2006/2007 pod imenom - Evroštudent SI 2007. Projekt je organiziralo in vodilo Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo Republike Slovenija (MVZT RS), za izvedbo je poskrbelo podjetje M-KORI. Posebna komisija, ki so jo sestavljali predstavniki MVZT RS, Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve RS, Statističnega urada RS in ŠOS - Študentske organizacije Slovenije, je delo spremljala. Pod pokroviteljstvom Ministrstva za izobraževanje, kulturo in znanost (Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) Kraljevine Nizozemske, je tehnologijo za spletni zajem podatkov zagotovila nizozemska raziskovalna organizacija ITS ResearchNed.

Projekt je zasnovan na izhodiščih skupnega evropskega projekta Eurostudent III (Set of Core Questions), saj je primerljivost rezultatov eden glavnih ciljev sodelovanja 22 držav v tej raziskovalni nalogi. Izbira vprašanj je omogočila, da smo tudi pri nas iz zbranih odgovorov izpeljali celoten nabor načrtovanih kazalcev in prikazov. V raziskavo je bilo vključenih 6280 študentov, kar je 6,5% naše študentske populacije. K sodelovanju so bili povabljeni po metodi stratificiranega slučajnega vzorčenja. Sodelovali so redni in izredni študenti z naših univerz in samostojnih visokošolskih zavodov (ISCED 5). Delež odgovorov je presegel 31%, kar je nekaj manj, kot smo pričakovali glede na »prislovično navdušenje« te populacije do uporabe interneta in splošnega verovanja, da »veliko in radi delajo vse on-line« . S to metodo so odlične rezultate do zdaj dosegli zgolj na Nizozemskem (nad 60% odgovorov), vendar je pri njih tovrstno anketiranje že stalna praksa. V nekaterih drugih držav, ki sodelujejo v projektu in so prvič uporabile tehnologijo spletnega vprašalnika, pa je število odgovorov podobno našim.

Rezultati raziskave so prikazani v osmih sklopih. Pri posameznih kazalcih ali podatkih smo glede na njihovo naravo, izhajali tudi iz ustreznih podatkov Statističnega urada RS, ali pa smo njihove podatke uporabili kot osnovo za primerjave. Ker je SURS za potrebe te raziskave pripravil tudi nekaj posebej obdelanih podatkov, se jim toplo zahvaljujemo.

Rezultati raziskave so neposredno primerljivi z rezultati raziskav v drugih evropskih državah iz projekta Eurostudent III, kar pomeni še dodatno vrednost našega sodelovanja. Večino rezultatov iz te raziskave, pa lahko primerjamo tudi z rezultati iz prve tovrstne raziskave v Sloveniji - Evroštudent 2005, ki je potekala sporedno z mednarodnim projektom Eurostudent II.

Evroštudent SI 2007 je torej tudi v celoti integriran v evropski primerjalni projekt, katerega rezultati bodo predstavljeni na srečanju mreže Eurostudent aprila 2008, v Ljubljani. Raziskava mreže Eurostudent dobiva potrditev in spodbudo tudi pri Skupini za spremljanje uresničevanja bolonjskega procesa (Bologna Follow-up Group) ter skupaj s raziskavami EUSTAT ustvarja podlago za sprejemanje nekaterih odločitev na prihodnjih ministrskih konferencah držav, ki uveljavljajo bolonjsko shemo izobraževalnih procesov.

Ljubljana, november 2007

Prikaz 1: Starostni profil študentov

Indikatorji

Povprečna starost (aritmetična sredina)	24,7 let
Povprečna starost - študentke	24,4 let
Povprečna starost - študenti	25,3 let
Delež študentov v starosti 21 let	14,70%
Delež žensk med študenti	64,30%

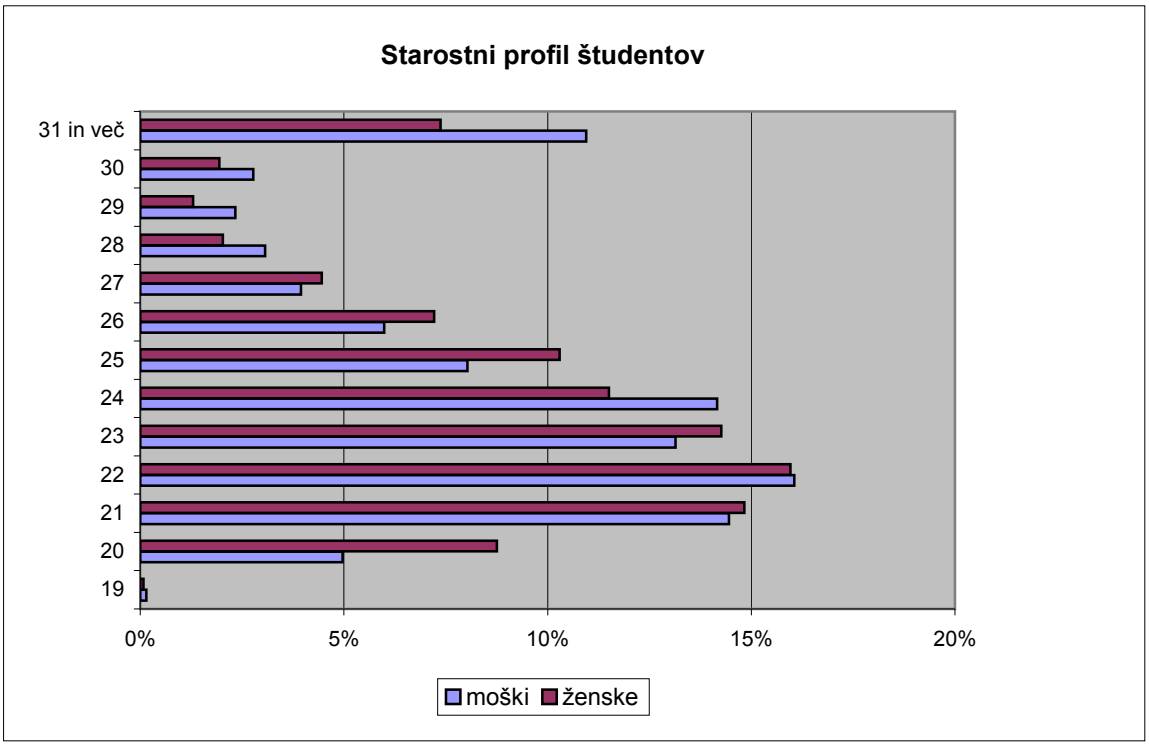

KOMENTAR:
Grafikon prikazuje starostno drevo populacije študentov, ki je sodelovala v raziskavi Evroštudent SI 2007. Prikazane so relativne vrednosti, in sicer v odstotkih od celotne populacije vsakega spola. Zato so deleži po starosti bolj uravnoteženi kot če bi bili v grafikonu absolutni podatki. Glede na dejansko populacijo lahko opazimo nekatere odklone. Bolj kot sorazmerno so zastopane ženske in starostne skupine od 23 do 25 let, manj kot sorazmerno so zastopani moški in mlajše starostne skupine od 19 do 20 let. To je bilo značilno tudi za rezultate raziskave Evroštudent 2005. Predvsem najmlajši, 19 letni študenti so v tokratni raziskavi skoraj izpadli, čeprav je bil vzorec po teh parametrih dobro utežen. Značilnost, da se mlajši študenti manj kot sorazmerno odzivajo na vabilo k sodelovanju, je potrebno upoštevati že pri oblikovanju vzorca.

Prikaz 2: Starostni profil študentov prvega letnika

Indikatorji:

Povprečna starost (aritmetična sredina)	23,3 let
Povprečna starost - študentke	23,4 let
Povprečna starost - študenti	23,2 let

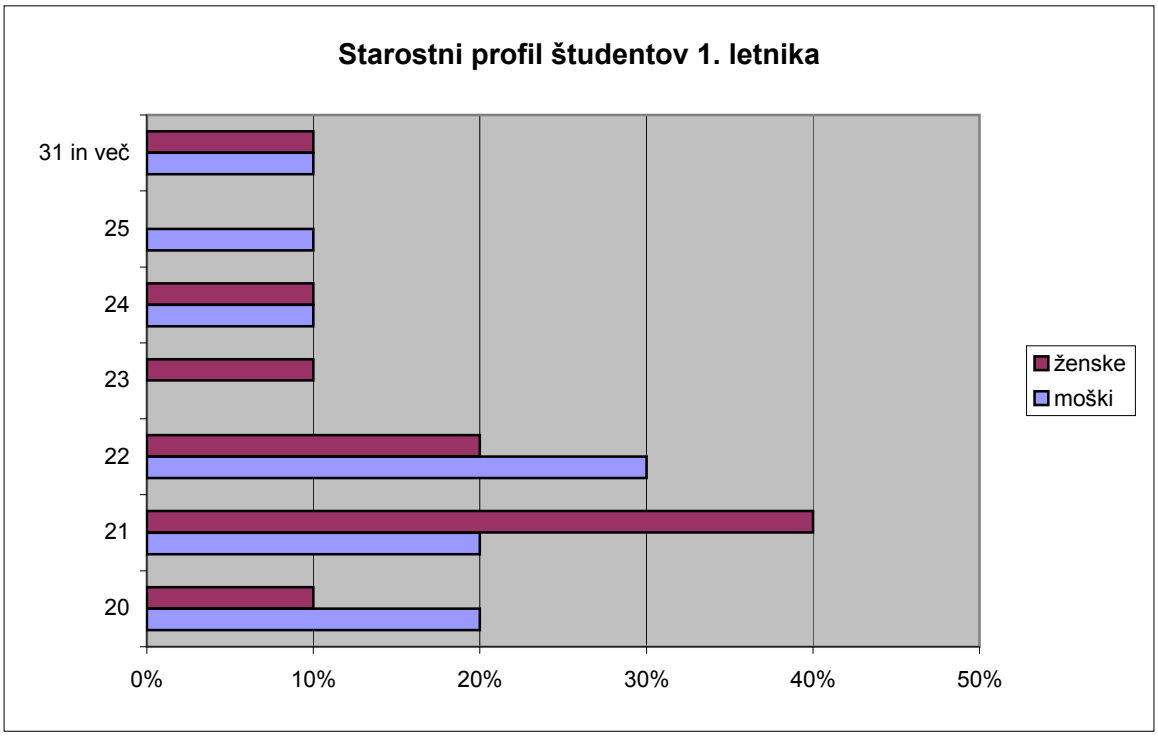

KOMENTAR:
70% študentov 1. letnika je v starostni skupini do 22 let. Kot smo že omenili, je starostni profil mlajših študentov nekoliko netipičen zaradi izpada najmlajših, 18 in 19 letnih študentov. Njihov delež v celotni populaciji študentov je sicer 14,1%. (SURS, Študentje visokošolskega dodiplomskega študija po visokošolskih zavodih, starosti, letnikih in načinu študija, Slovenija, 2006/07). Zato so tudi povprečne vrednosti nekoliko višje, kot so bile v raziskavi 2005. Precej so med "bruci" zastopane tudi višje starostne kategorije, ki se za vstop v visoko šolstvo odločajo kasneje zaradi zahtev delovnega okolja ali potreb vseživljenjskega učenja.

Prikaz 3: Družinski status študentov

Indikatorji:

Delež poročenih študentov	6,5%
Delež poročenih študentov - ženske	5,6%
Delež poročenih študentov - moški	8,0%
Delež poročenih študentov v starosti 21 let	0,0%

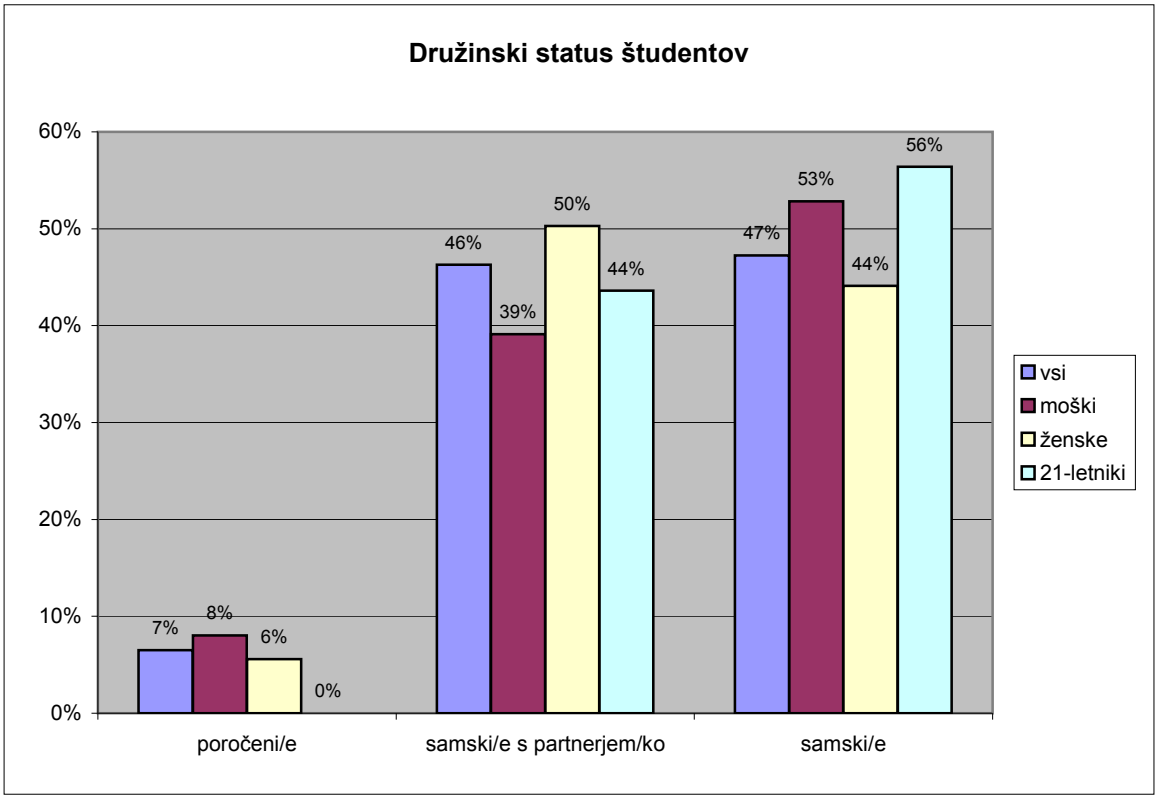

KOMENTAR:
Rezultati raziskave kažejo, da je poročenih 7% študentov, pri čemer je poročenih študentk za dve odstotni točki manj kot njihovih moških kolegov. Pač pa kar polovica študentk živi v partnerski zvezi, medtem ko je moških, živečih v partnerski zvezi, 39%. To je tudi največja in najbolj zanimiva sprememba v primerjavi z izidi leta 2005. Takrat je znašal delež samskih študentov (vsi študenti) 75%, v partnerski zvezi pa jih je živelo 16%, medtem ko sta rezultata letos skoraj izenačena (samski/e 47%, s partnerjem/ko 46%). Število poročenih se v primerjavi z letom 2005 ni bistveno spremenilo.

Prikaz 4: Študentje in otroci

Indikatorji:

Delež študentov z otroki - moški (%)	8,9%
Delež študentov z otroki - ženske (%)	7,5%

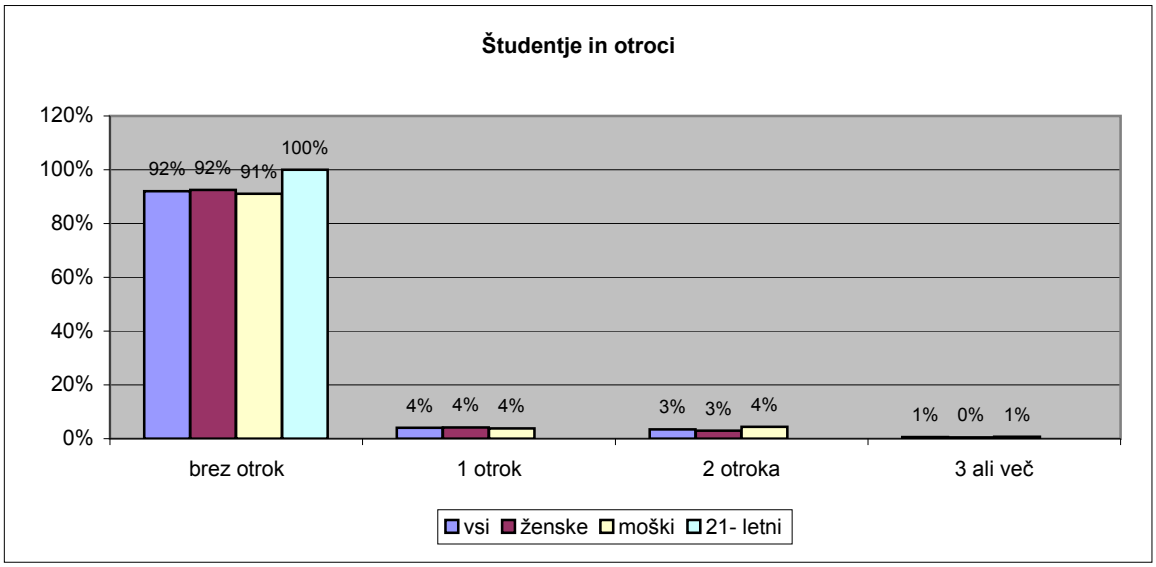

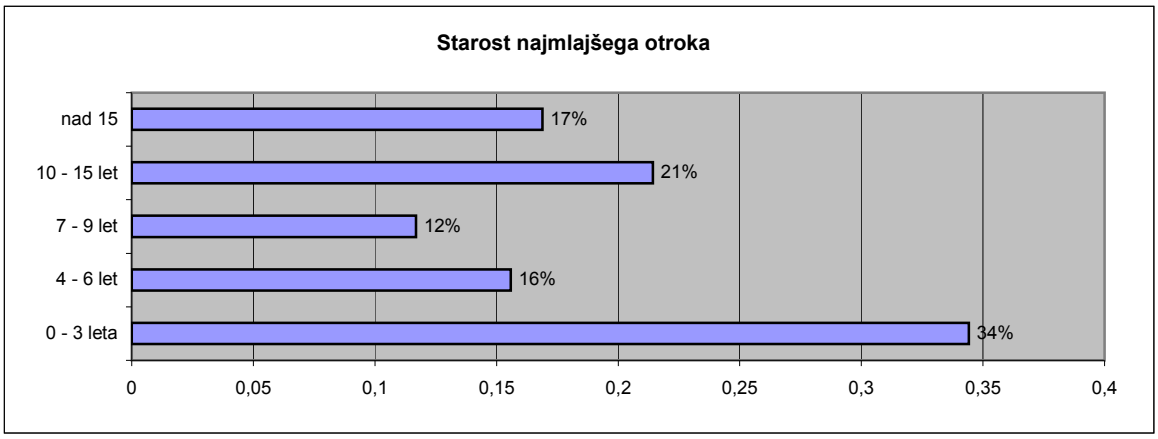

KOMENTAR:

Osem odstotkov študentov ima vsaj enega otroka, zanimivo je, da je ta delež pri moških višji (8,9%) kot pri študentkah, kjer delež znaša le 7,6%. 21-letni študenti, zajeti v raziskavo, niso imeli otrok. Ti deleži so nekoliko nižji, kot so bili v raziskavi leta 2005, ko so bili približno za odstotno točko višji. Opazne so tudi velike razliki v starosti otrok. Polovica jih je v starosti do začetka osnovne šole (0 do 6 let), polovica pa je starejših.

Prikaz 5: Študenti s posebnimi potrebami

Indikatorji:

Delež študentov s posebnimi potrebami	4,1%
21 - letni študenti s posebnimi potrebami	2,8%

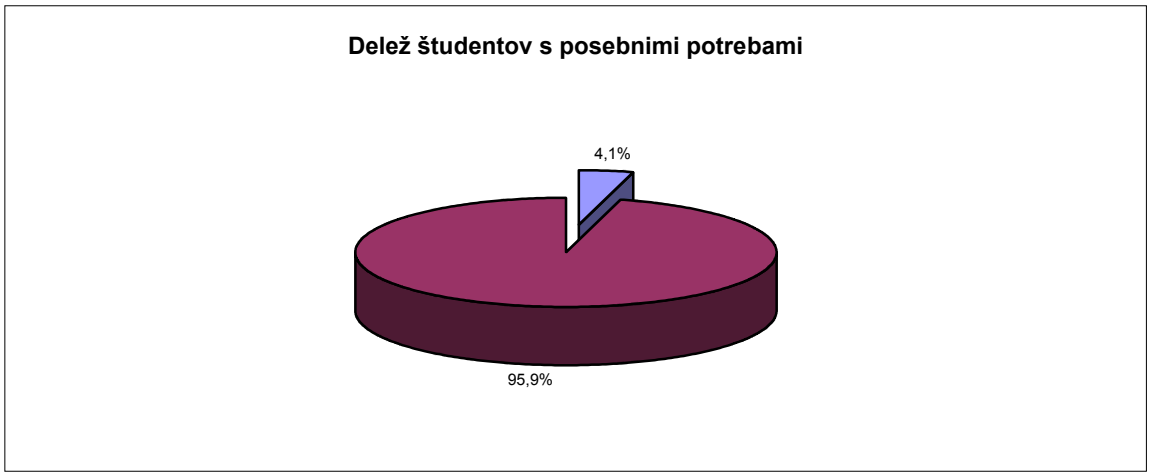

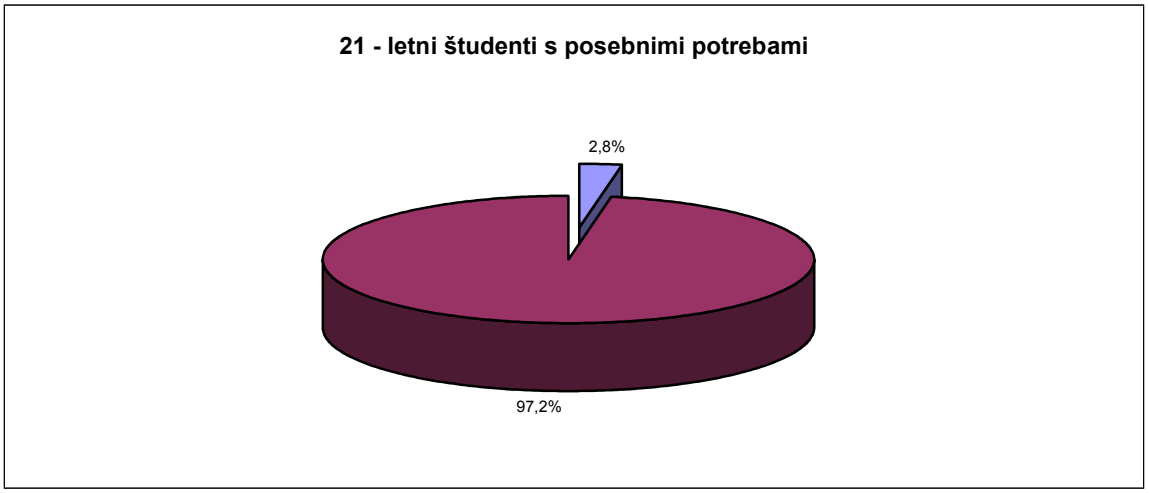

KOMENTAR:

Delež študentov s posebnimi potrebami znaša 4,1% oziroma 2,8%, če upoštevamo samo študente, stare 21 let. Kot posebne potrebe smo v vprašalniku opredelili razne oblike invalidnosti in pa kronične bolezni, ki prizadeti osebi otežujejo študij, kar je tudi dikcija letošnje evropske raziskave Eurostudent III. Te vrednosti so več kot dvakrat višje od primerljivih rezultatov raziskave Evroštudent 2005, razlika je nastala zaradi omenjene (širše) formulacije vprašanja v letošnji raziskavi.
Vir: Raziskava Evroštudent 2005

Prikaz 6: Študenti po narodnostni pripadnosti

Indikator:

Delež študentov drugih narodnosti	5,5%

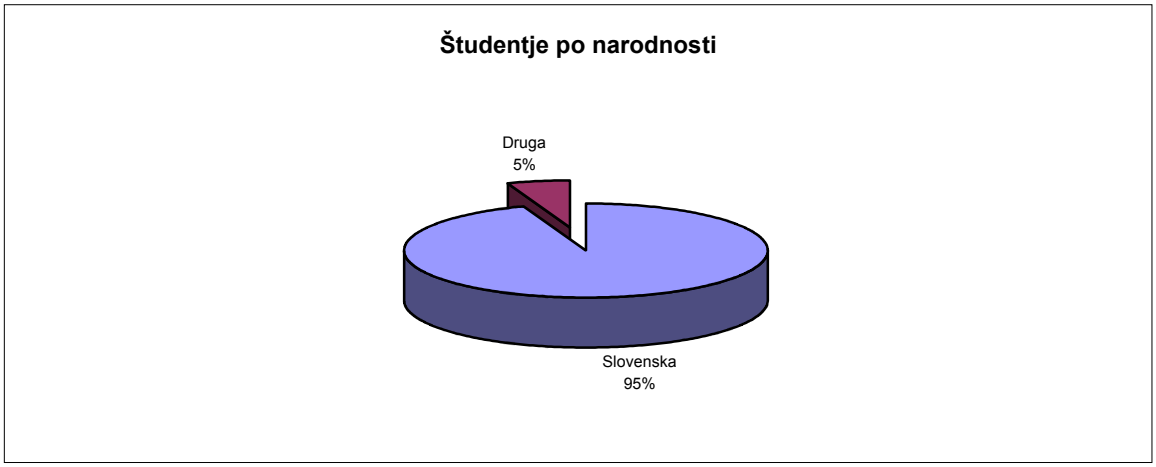

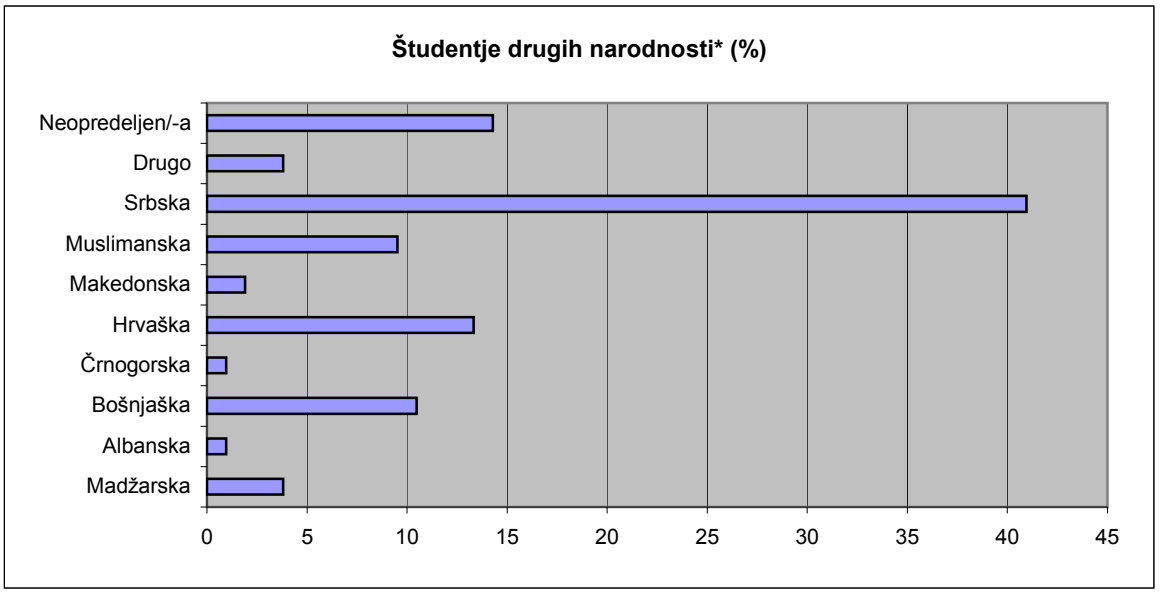

KOMENTAR:

Pri vprašanju o narodnosti je pravico, da na vprašanje ne odgovori, izkoristilo 1,4% vseh študentov. Študenti drugih narodnosti predstavljajo 5,5% vseh študentov, kar je manj kot 6,9%, kolikor je znašal delež državljanov drugih narodnosti ob popisu prebivalstva leta 2002.

* Spisek narodnosti v vprašalniku je bil narejen na podlagi Popisa prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj, SURS 2002.

Prikaz 7: Prehod v visokošolsko izobraževanje

Indikatorja:

Delež vseh študentov z netradicionalnim prehodom v VŠ izobraževanje	9,7%
Delež študentk z netradicionalnim prehodom v VŠ izobraževanje	9,2%

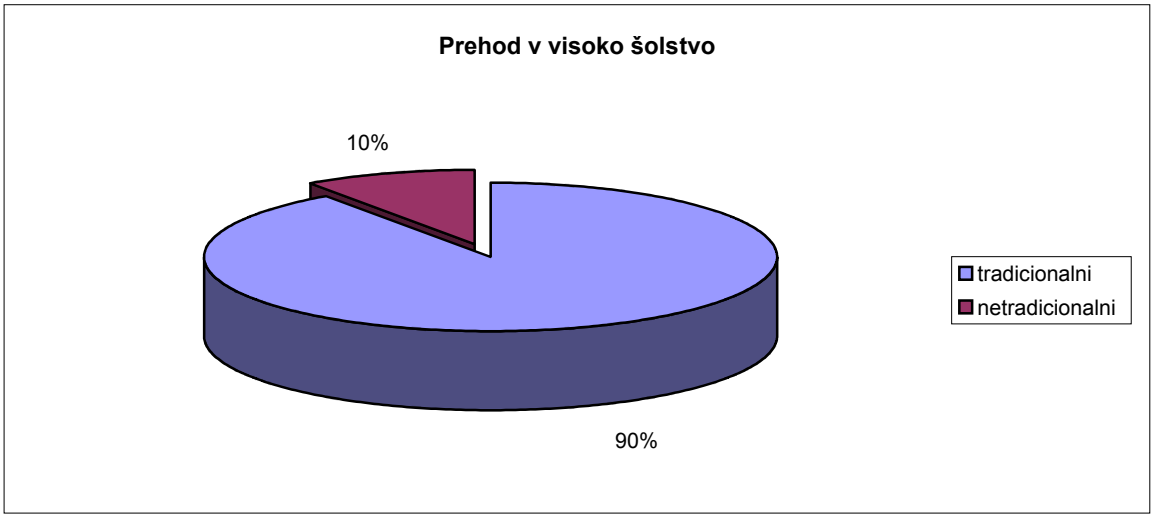

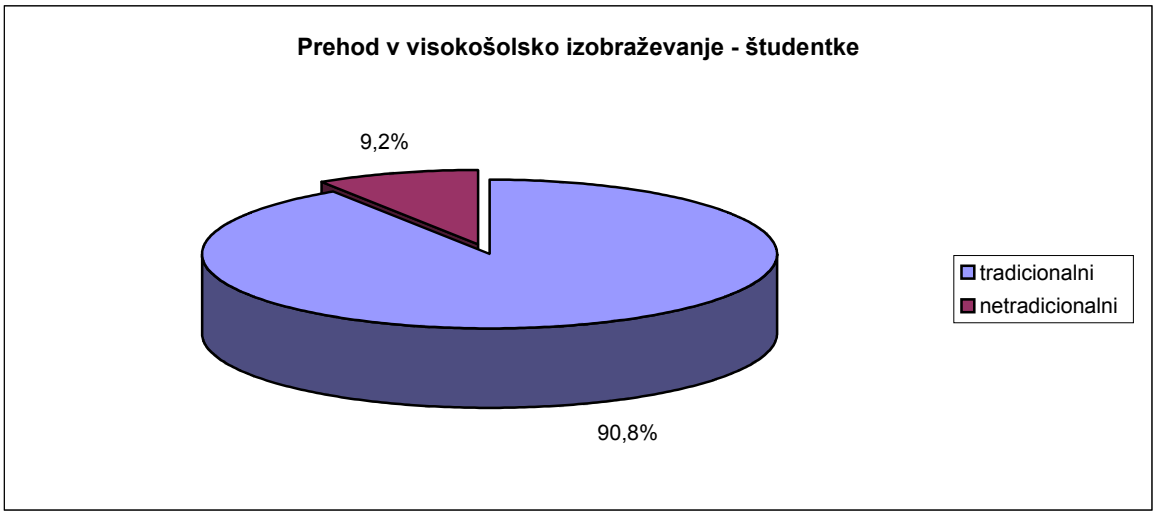

KOMENTAR:
Prehod v visokošolsko izobraževanje je bil opredeljen kot tradicionalen v primerih, ko se predhodno izobraževanje zaključi s spričevalom, ki omogoča neposreden vpis na visokošolsko organizacijo (npr. matura). Vsi drugi načini so bili za potrebe te raziskave označeni kot netradicionalni oziroma neobičajni načini. Pri študentkah je delež tradicionalnih prehodov v visokošolsko izobraževanje pol odstotne točke višji od povprečja.

Prikaz 8: Delovne izkušnje pred vstopom v VŠI

Indikatorji:

Delovne izkušnje iz redne zaposlitve ali poklicnega usposabljanja:	
- povprečje vseh	19,5%
- študentke	18,7%
- študenti	20,7%

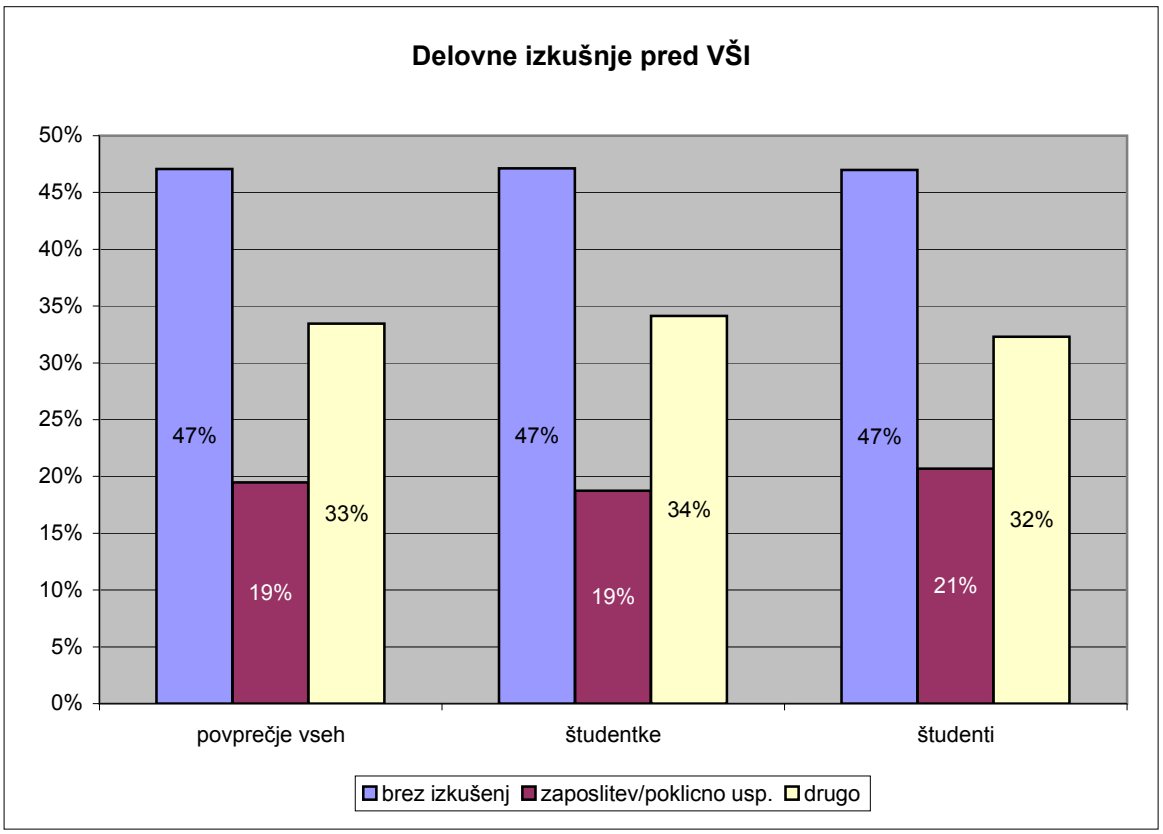

KOMENTAR:
Za podatke o delovnih izkušnjah pred začetkom visokošolskega študija smo anketirance vprašali, kakšne so njihove izkušnje iz rednega dela (zaposlitve), iz poklicnega usposabljanja (obvezna praksa) in druge tovrstne izkušnje: delo preko študentskega servisa, avtorsko delo, delo po pogodbi. Vsi deleži so si presenetljivo podobni: deleži študentov brez izkušenj so enaki, deleži študentov s predhodnimi izkušnjami iz zaposlitve so v razponu od 18 do 21%, deleži drugih izkušenj pa so v razponu od 32 do 34 odstotkov. V mednarodni raziskavi Eurostudent se pri tem vprašanju upoštevata samo prva dva podatka, brez kategorije "drugo".

Prikaz 9: Delovne izkušnje študentov glede na izobrazbo staršev

Indikatorji: Študenti z delovnimi izkušnjami:

- iz družin z nizko izobrazbo stršev	54,2%
- iz družin z višjo in visoko izobrazbo stršev	11,6%

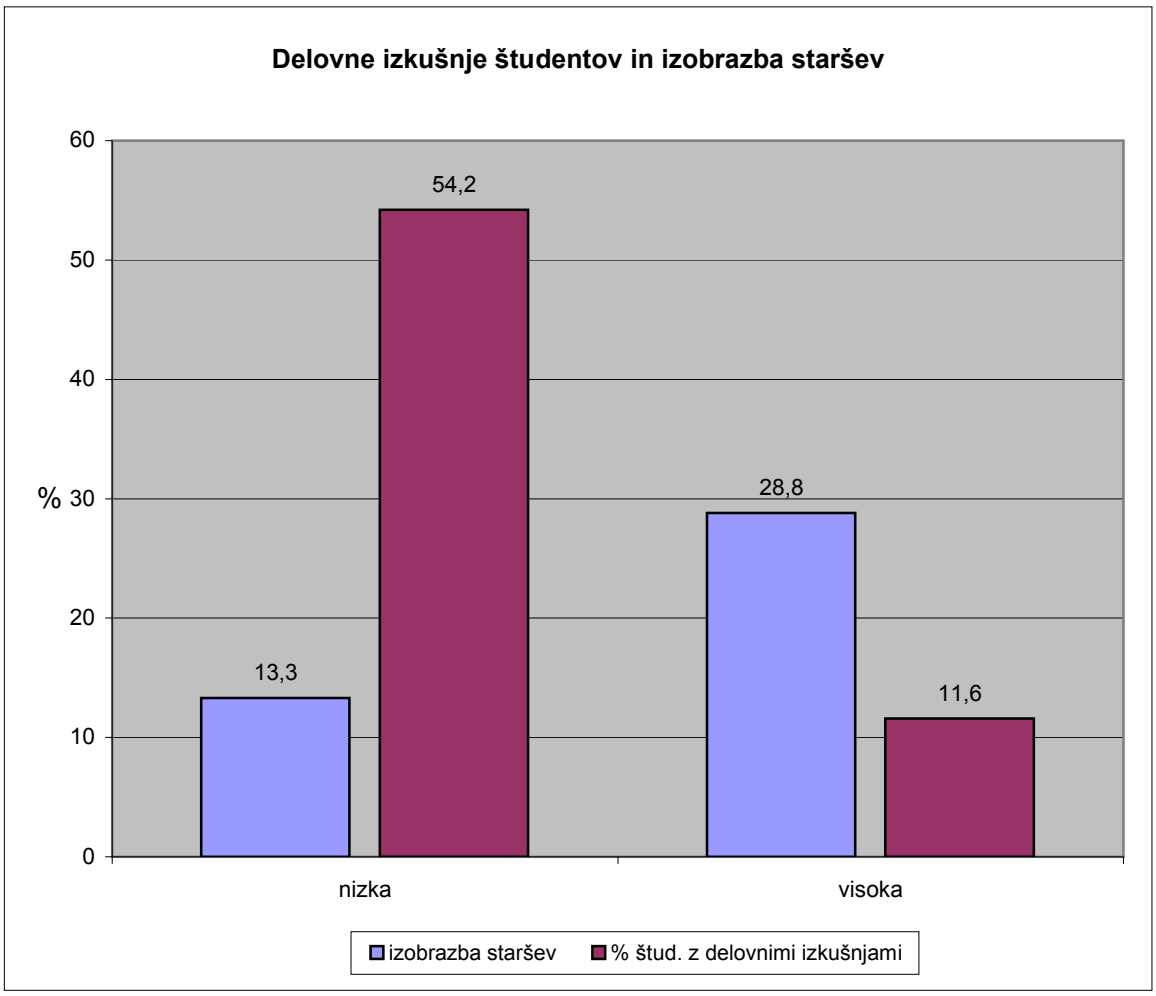

KOMENTAR:
V prikazu ugotavljamo povezavo med izobrazbenim okoljem in delovnimi izkušnjami študentov. Rezultati kažejo, da je zveza izrazita, saj je 54% študentov, katerih starši imajo največ osnovnošolsko izobrazbo, že pridobilo izkušnje iz dela (zaposlitev, poklicno usposabljanje). Takšnih študentov je pri starših, kjer ima vsaj eden višjo ali visokošolsko izobrazbo, le 11,6%.
Nizko izobrazbeno okolje: nobeden od strašev nima več kot dokončane osnovne šole. Visoko izobrazbeno okolje: vsaj eden od staršev ima višjo ali visokošolsko izobrazbo. Več o izobrazbenem okolju študentov glej v prikazih 19 in 20.

Prikaz 10: Vrsta študija: standardni in bolonjski programi

Indikatorji:

Delež študentov v standardnih predbolonjskih programih	86,5%
Delež študentov prve bolonjske stopnje (Bachelor)	12,0%
Delež študentov druge bolonjske stopnje (Master)	1,5%

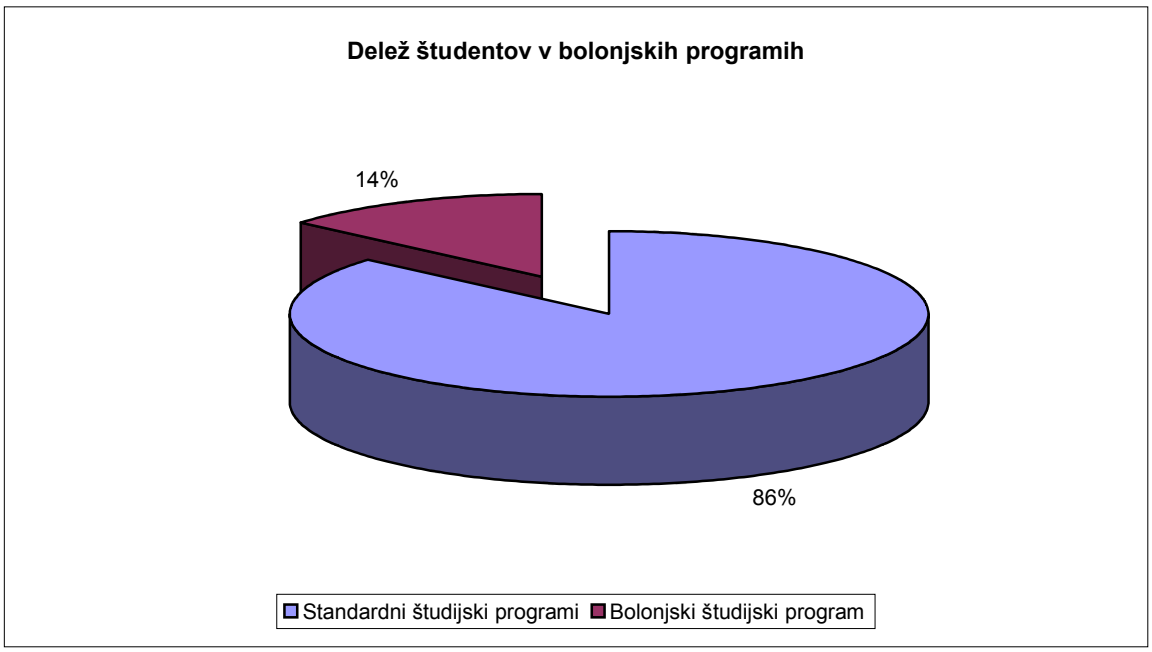

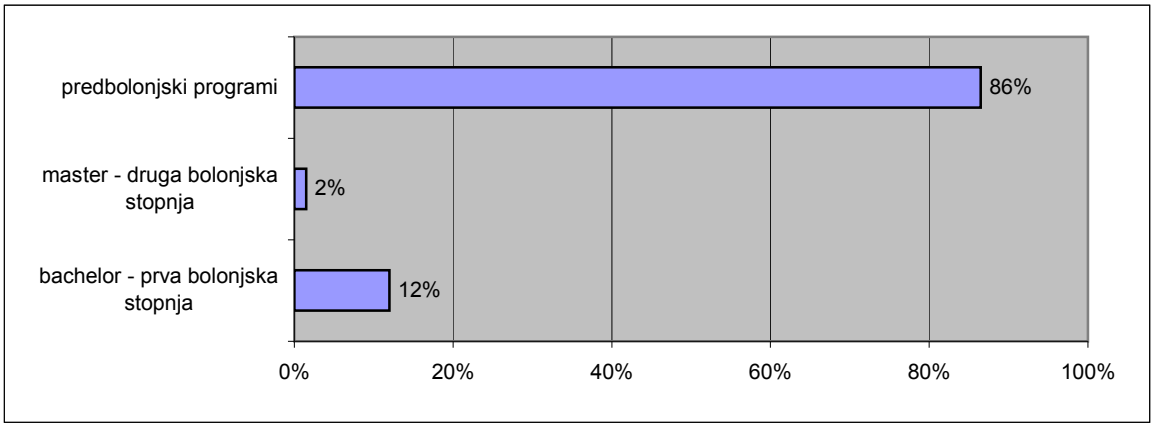

KOMENTAR:
S tem vprašanjem ugotavljamo, kako se bolonjska prenova visokošolskih programov odraža pri študentih, zajetih v vzorec. Ugotovili smo, da 13,6% študentov študira po prenovljenih programih, večina 86,4% pa še vedno standardnih predbolonjskih programih. Podatek je dovolj natančen, glede na to, da je dejansko vpisanih v nove programe 14,7% študentov (Vpis študentov v terciarno izobraževanje v študijskem letu 2006/07, končni podatki, SURS, april 2007). Za primerjavo naj omenimo, da v raziskavi Evroštudent 2005 študentov v teh programih skoraj ni bilo zaznati, tako da so bili statistično neznačilni. V nadaljevanju bomo te študente označevali z oznako "bolonjski študenti".

Prikaz 11: Vrsta študija glede na izobrazbo staršev

Indikatorji:

Vpis v bolonjske programe: študenti, katerih starši imajo nizko izobrazbo	16,8%
Vpis v bolonjske programe: študenti, katerih starši imajo visoko izobrazbo	14,4%

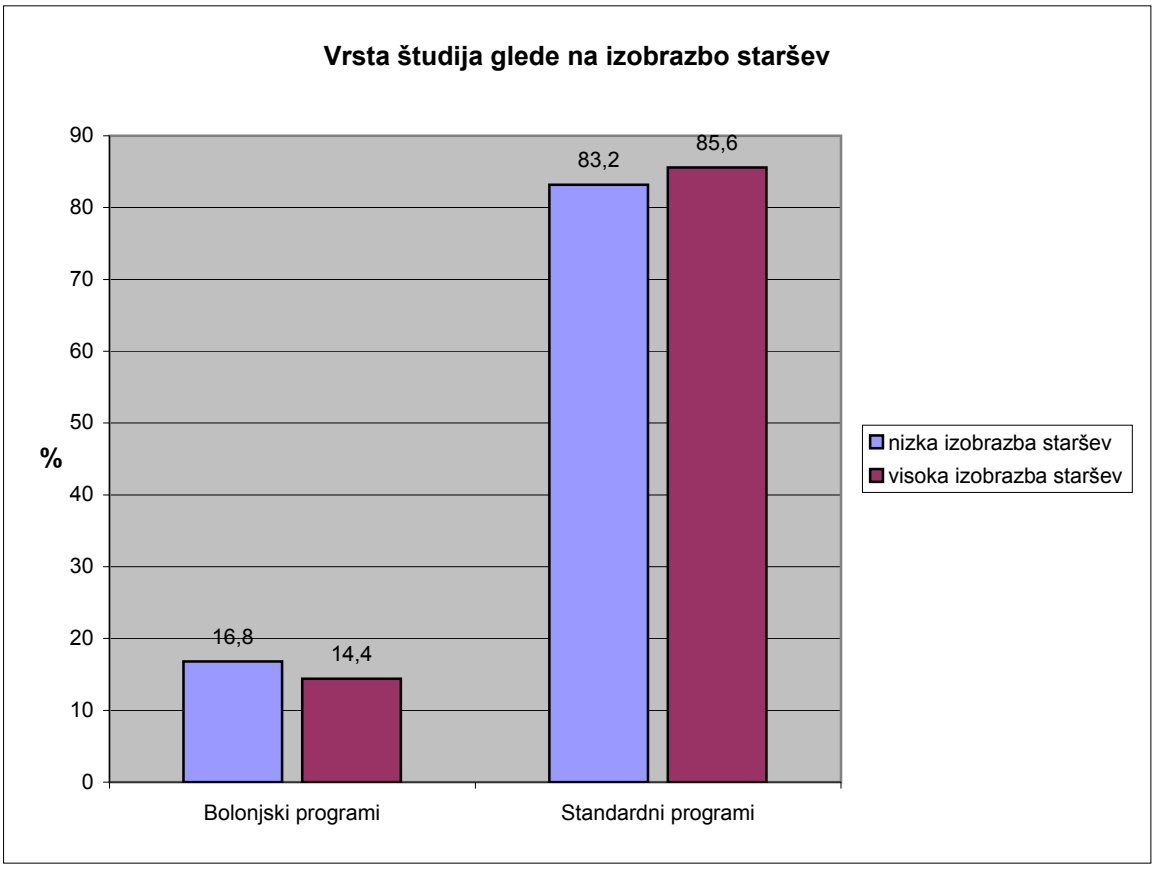

KOMENTAR:
Iz gornjega prikaza lahko zaključimo, da izobrazba staršev ne vpliva bistveno na odločitev za vpis na standardne ali prenovljene študijske programe. Študentje iz družin z nižjo izobrazbo staršev se v večji meri vpisujejo v prenovljene bolonjske programe kot študenti iz družin z visoko izobraženimi starši, oboji pa glede deleža vpisa presegajo povprečje. Visoko in nizko izobrazbo staršev opredeljujemo na način, kot je opisan v prikazu 9.

Prikaz 12: Trajanje študija po ISCED področjih - univerzitetni programi

Indikatorji:

Povprečno trajanje študija v humanistiki	7,1 let
Povprečno trajanje študija v tehniki	7,0 let
Skupno povprečno trajanje (aritm. sredina)	6,9 let

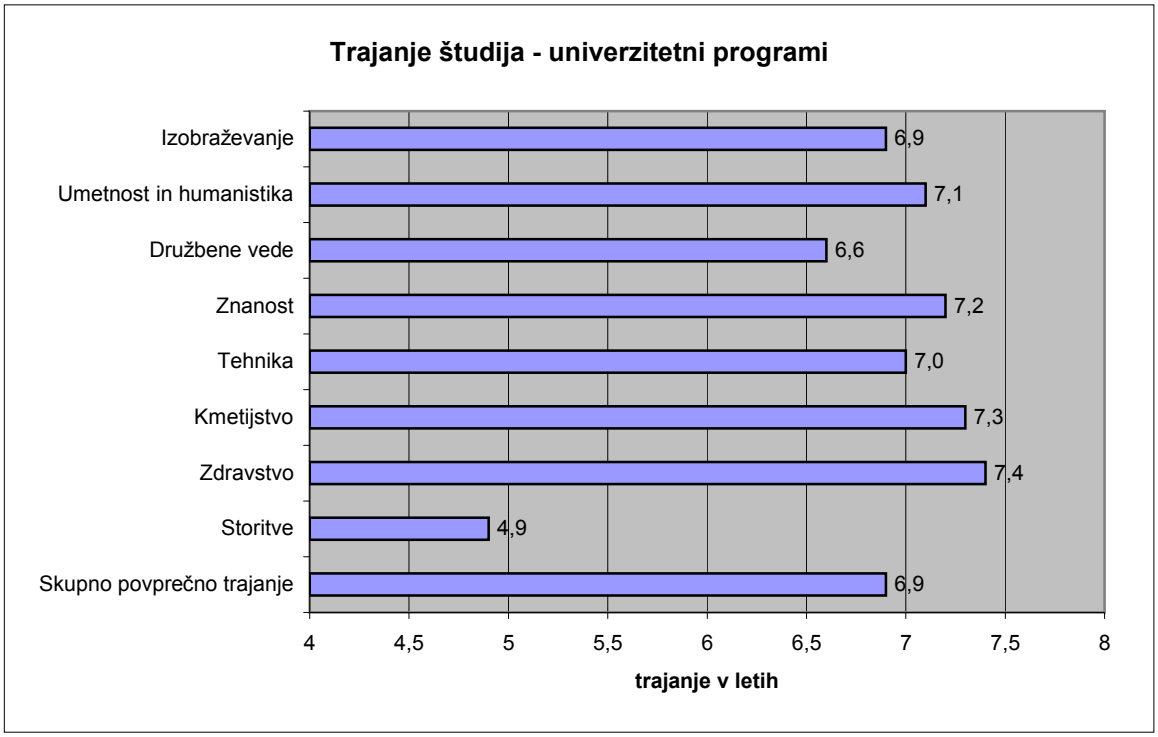

Vir podatkov:
SURS: Diplomanti po visokošolskih zavodih, vrsti programa, načinu študija, spolu in letih študija od vpisa do diplomiranja, Slovenija, 2006

KOMENTAR:
Slika prikazuje empirično dolžino trajanja študija, ki jo dobimo iz statističnih podatkov o diplomantih po trajanju študija. Podatki SURS so podani po univerzah, oddelkih ter univerzitetnih in visokošolskih programih. Trajanje študija do diplome se izkazuje v območju od 2 let do 10+ let. V zadnjem razredu smo kot vrednost upoštevali spodnjo mejo razreda 10 let.
Primerjava z rezultati raziskave Evroštudent 2005 pokaže, da se skupno povprečno trajanje ni spremenilo in ostaja 6,9 let. Povprečno trajanje študija se je podaljšalo na treh področjih (Znanost, Tehika, Izobraževanje), skrajšalo pa pri dveh (Družbene vede, Storitve). Pri Storitvah gre za precejšnjo razliko, ki je verjetno posledica netipičnega slučajnega dogodka.

Prikaz 13: Trajanje študija po ISCED področjih - visokošolski strokovni programi

Indikatorji:

Povprečno trajanje študija v humanistiki	ni programov
Povprečno trajanje študija v tehniki	6,3 let
Skupno povprečno trajanje (aritm. sredina)	5,9 let

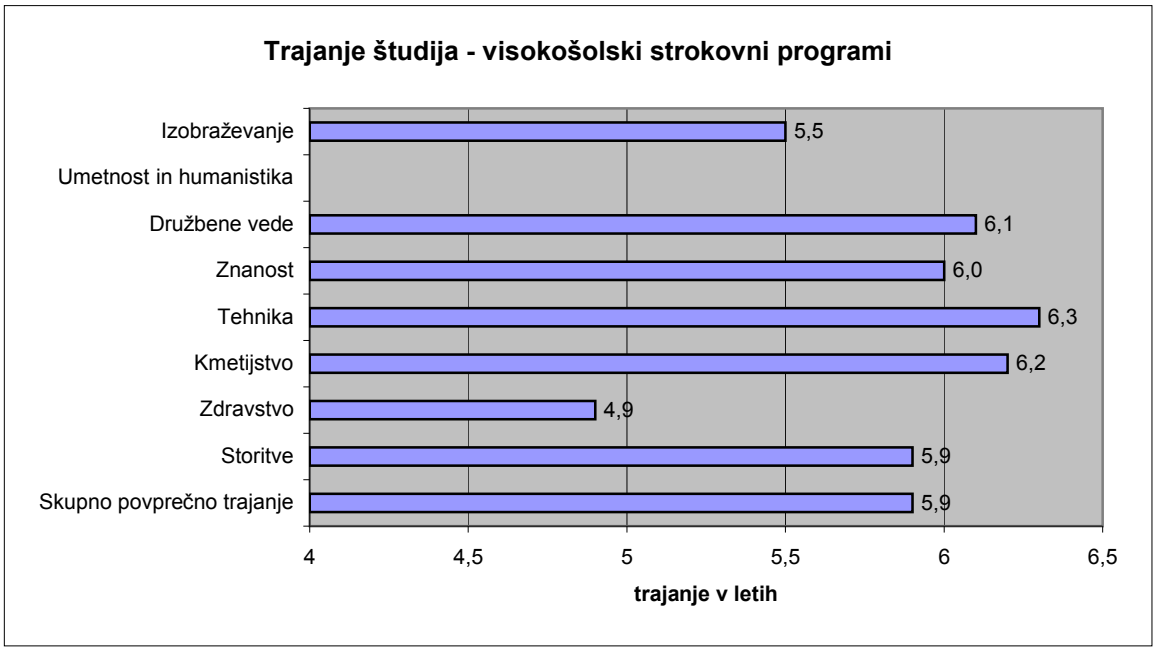

Vir podatkov:
SURS: Diplomanti po visokošolskih zavodih, vrsti programa, načinu študija, spolu in letih študija od vpisa do diplomiranja, Slovenija, 2006

KOMENTAR:
Slika prikazuje empirično dolžino trajanja študija, ki jo dobimo iz statističnih podatkov o diplomantih po trajanju študija. Podatki SURS so podani po univerzah, oddelkih ter univerzitetnih in visokošolskih programih. Trajanje študija do diplome se izkazuje v območju od 2 let do 10+ let. V zadnjem razredu smo kot vrednost upoštevali spodnjo mejo razreda 10 let. Na nivoju visokošolskega strokovnega izobraževanja ni programov iz področja umetnosti in humanistike.
Primerjava z rezultati raziskave iz leta 2005 pokaže, da se je povprečna dolžina trajanja študija podaljšala, podaljšala pa se je tudi dolžina študija na vseh področjih. Najbolj - kar za celo leto - se je podaljšala dolžina študija na področjih Izobraževanje in Družbene vede.

Prikaz 14: Študentski status: redni in izredni študenti

Indikatorja:

Delež rednih študentov (v %)	74%
Delež izrednih študentov (v %)	15%

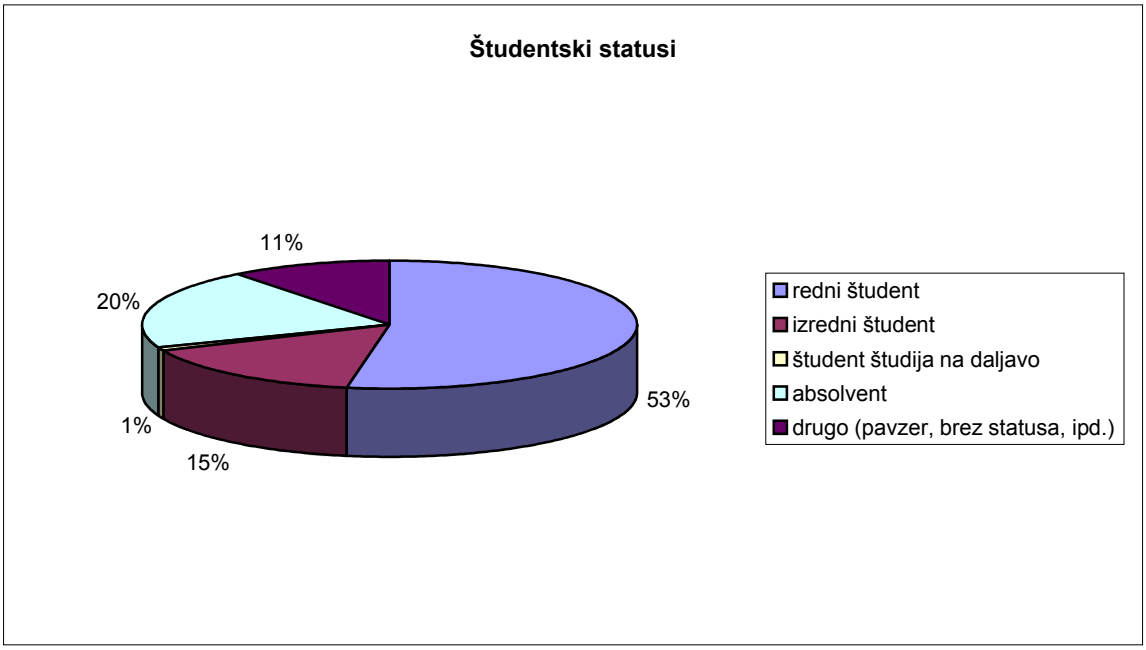

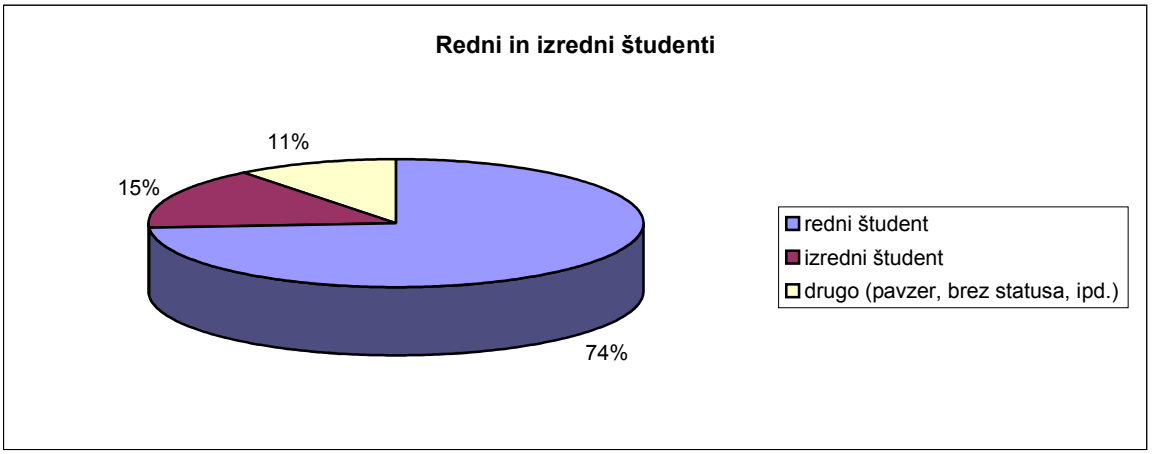

KOMENTAR:
Prvi grafikon prikazuje strukturo študentov, ki so sodelovali v raziskavi, glede na "vrsto" študentskega statusa. V drugem grafikonu so rednim študentom priključeni še absolventi in študenti študija na daljavo, 11% delež imajo študenti, ki so zaradi različnih razlogov ostali brez statusa; ta prikaz bo tudi vključen v evropsko primerjalno študijo. Prva ugotovitev je, da so se izredni študenti razmeroma slabo odzvali na vabilo k sodelovanju v raziskavi. Po podatkih SURS (Vpis študentov v terciarno izobraževanje v študijskem letu 2006/07, končni podatki) jih je v celotni populaciji študentov 30%, v naši raziskavi pa imajo le 15% delež. Glede na to, da v raziskavi Evroštudent 2005 takšnega odstopanja ni bilo, lahko sklepamo, da je upad možna posledica spremembe v tehnologiji (internetni vprašalnik).

Prikaz 15: Obseg tedenskih obremenitev, povezanih s študijem

Indikator:

Delež rednih študentov, ki za študijske in s študijem povezane aktivnosti porabijo do 20 ur na teden: 23,1%

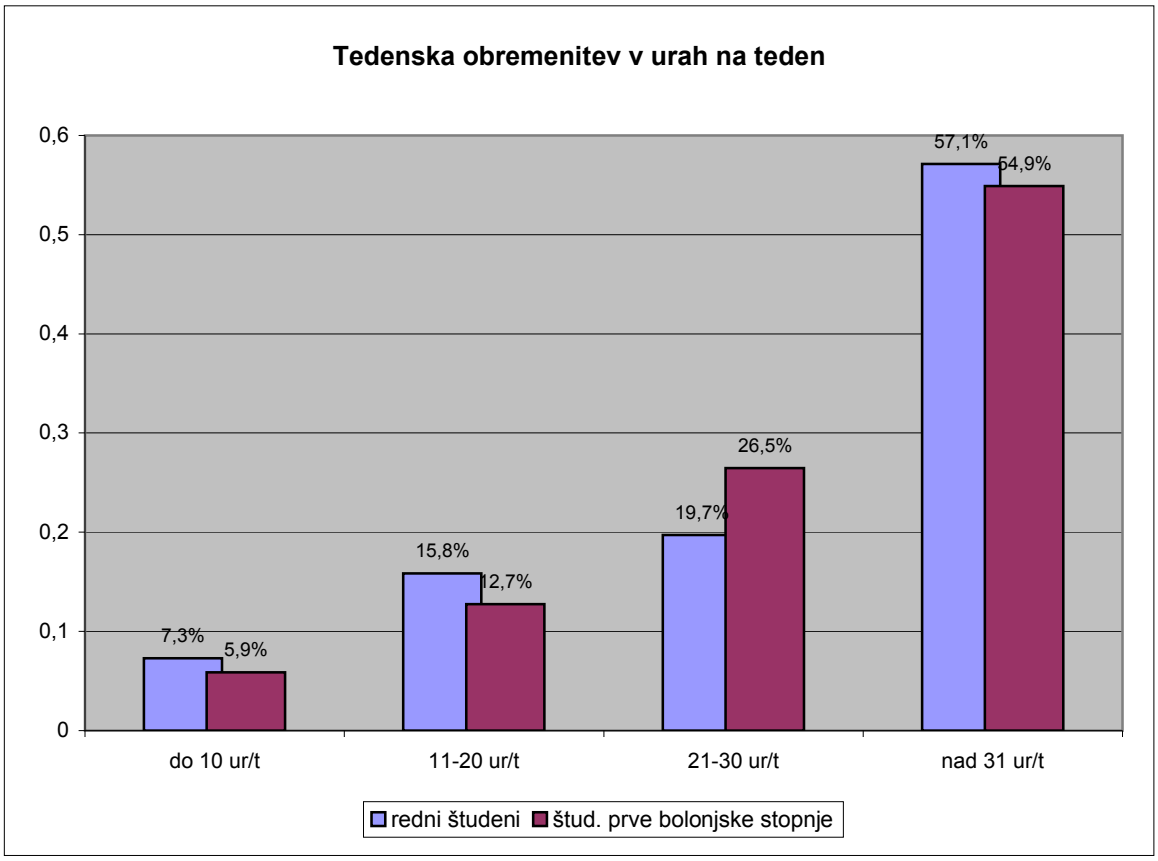

KOMENTAR:
V tem prikazu analiziramo število ur, ki jih porabijo študenti za izvajanje s študijem povezanih aktivnosti (predavanja, vaje, samostojni študij ipd.) na teden. Upoštevani so samo redni študenti, vzporedno pa so prikazani še podatki za študente prve bolonjske stopnje (Bachelor). Iz podatkov izhaja, da za študijske obveznosti porabi do 20 ur tedensko le 23,1% (pri bolonjskih študentih le 18,6%), vsi ostali pa več. V obeh skupinah je najmočnejša zadnja skupina (nad 31 ur/teden).
Raziskava Evroštudent 2005 je dala podobne rezultate: 18,8% jih je imelo tedensko obremenitev do 20 ur, kar 64% pa je tedensko posvetilo študiju več kot 30 ur.

Prikaz 15.1: Dostop do interneta

Indikatorji:

Delež študentov, zajetih v raziskavo, ki ima dostop do interneta	99,9%
Delež gospodinjstev v RS, ki ima dostop do interneta	58,0%
Delež gospodinjstev z otroki, ki ima dostop do interneta	77,0%

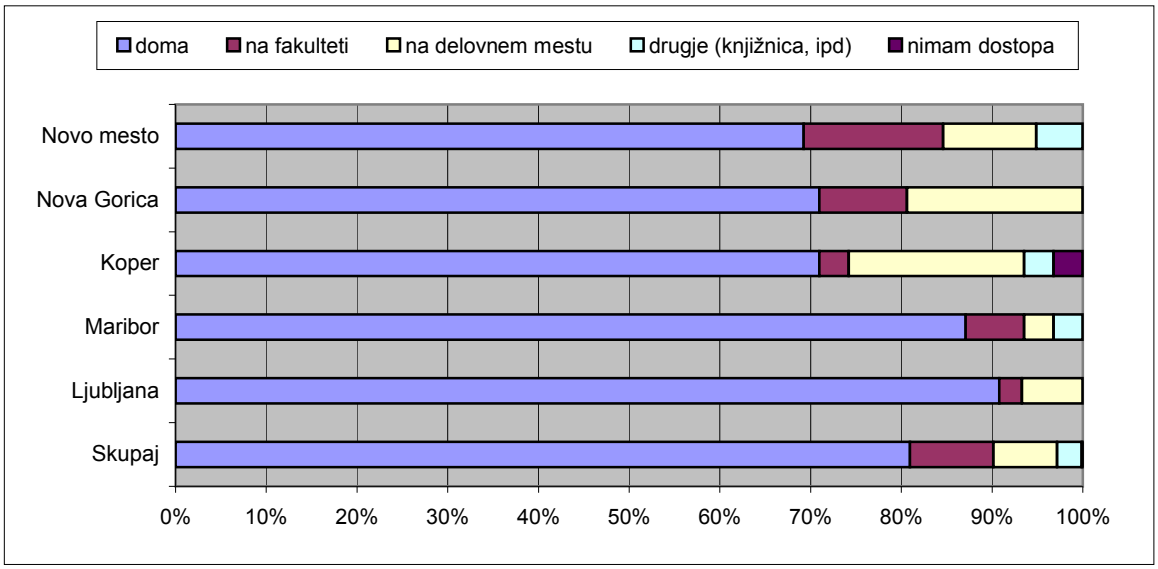

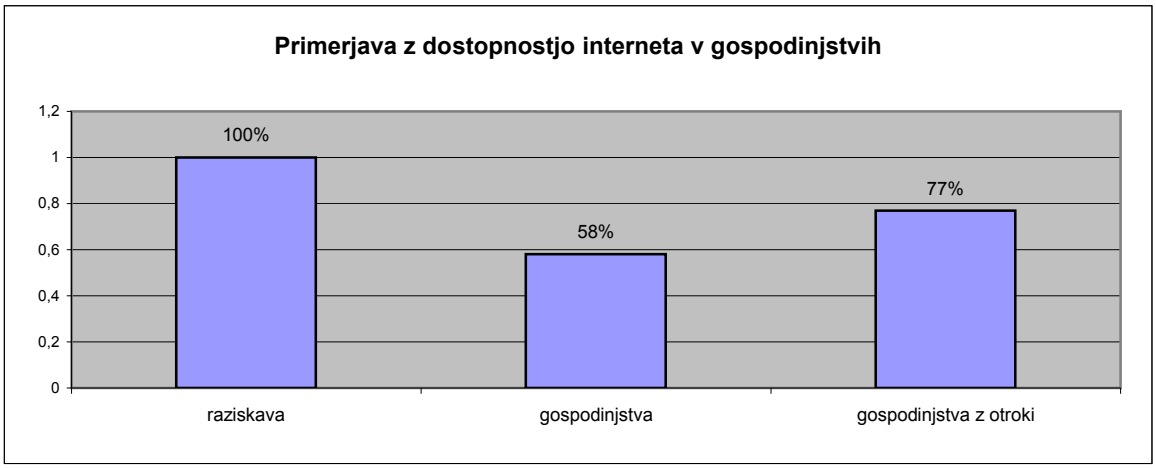

KOMENTAR:
Dostopnost do interneta je med študenti praktično popolna, saj jih le 0,1% omenja, da dostopa nima. Zanimivo je, da so vsi, ki dostopa nimajo, doma v Kopru. Prvi grafikon namreč prikazuje razširjenost interneta med študenti, ki imajo v navedenih mestih prijavljeno stalno bivališče, medtem ko je kategorija "skupaj" rezultat iz celotne populacije, vključene v raziskavo. V drugem grafikonu primerjamo rezultat iz raziskave s podatki, ki veljajo za celotno državo (SURS, Uporaba interneta v gospodinjstvih, Slovenija, 1. četrtletje 2007). Celotne razširjenost se povečuje in v povprečju ima dostop do interneta že 58% gospodinjstev v RS. Odstotek je še precej višji v gospodinjstvih z otroki (77%), mlajši pa so tudi njegovi pogostejši uporabniki.

Prikaz 16: Delovni status staršev študentov

Indikatorji:

Odstotek študentov z ekonomsko aktivnimi očeti	76%
Delež ekonomsko aktivnih moških v ustrezni starostni skupini	74%
Razmerje med deležem delovno aktivnih očetov in moških v ustrezni starosti	1,03
Odstotek študentov z ekonomsko aktivnimi materami	72%
Delež ekonomsko aktivnih žensk v ustrezni starostni skupini	68%
Razmerje med deležem delovno aktivnih mater in žensk v ustrezni starosti	1,06

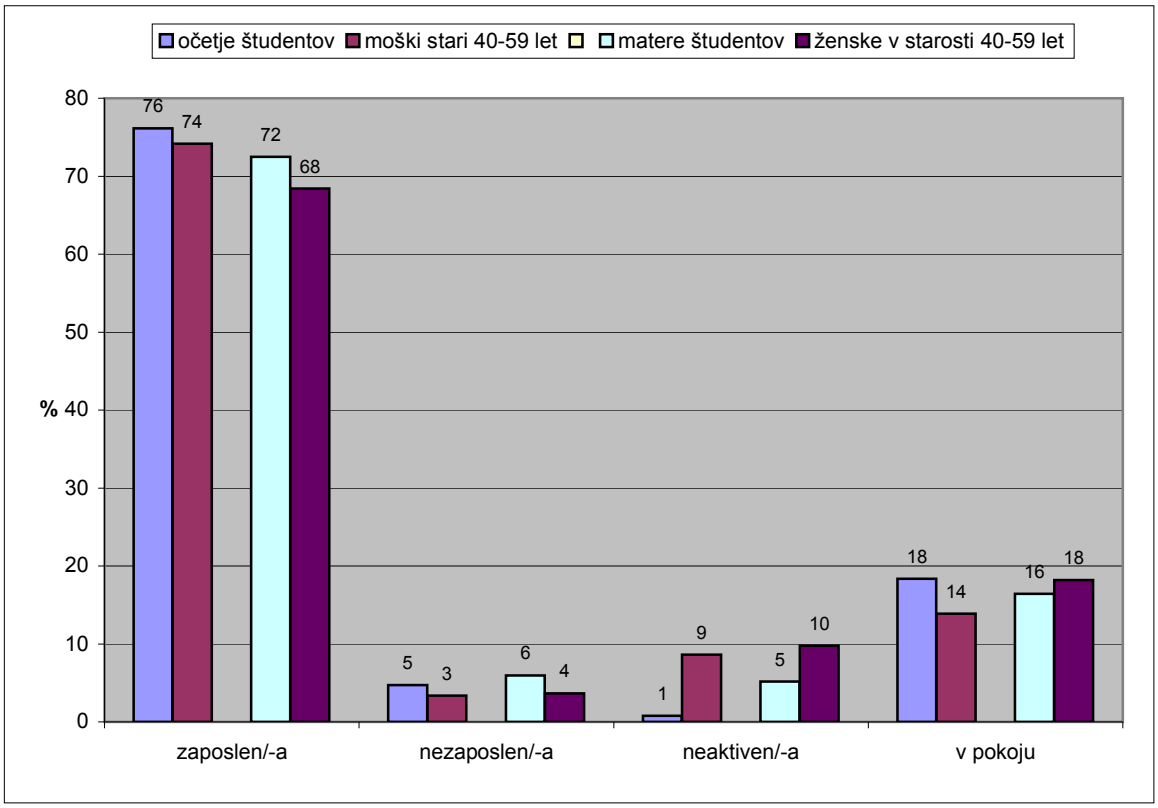

Vir podatkov za prebivalstvo:

SURS: Prebivalci, stari 40-59 let, po zaposlitvenih statusih, Slovenija, 2006

KOMENTAR:
Iz prikaza lahko zaključimo, da je med starši študentov večji delež zaposlenih, pa tudi nezaposlenih, kot sicer v prebivalstvu v tej starostni skupini. Med starši študentov je tudi manj poklicno neaktivnih. V kategoriji upokojencev pa je delež upokojencev med očeti študentov za 28% višji kot je delež upokojenih moških v tej starosti, medtem ko je delež upokojenih mater študentov nekaj manjši kot je sicer delež upokojenih žensk v tej starosti. Če primerjamo te podatke z rezultati raziskave v letu 2005 lahko ugotovimo naslednje: povečala sta se splošni in specifični (starši študentov) deleža zaposlenih, zmanjšala sta se oba deleža nezaposlenih. Povečal se je splošni delež neaktivnih, nižji so vsi deleži upokojenih, tako staršev študentov kot sicer v populaciji moških in žensk v starosti od 40-59 let.

Prikaz 17: Socialne okoliščine: poklicni status očetov študentov

Indikatorji:

Delež očetov študentov, ki delajo v tim. delavskih poklicih (BC)	49%
Delež moških v ustrezni starosti, ki delajo v tim. delavskih poklicih (BC)	57%
Razmerje obeh deležev	0,86

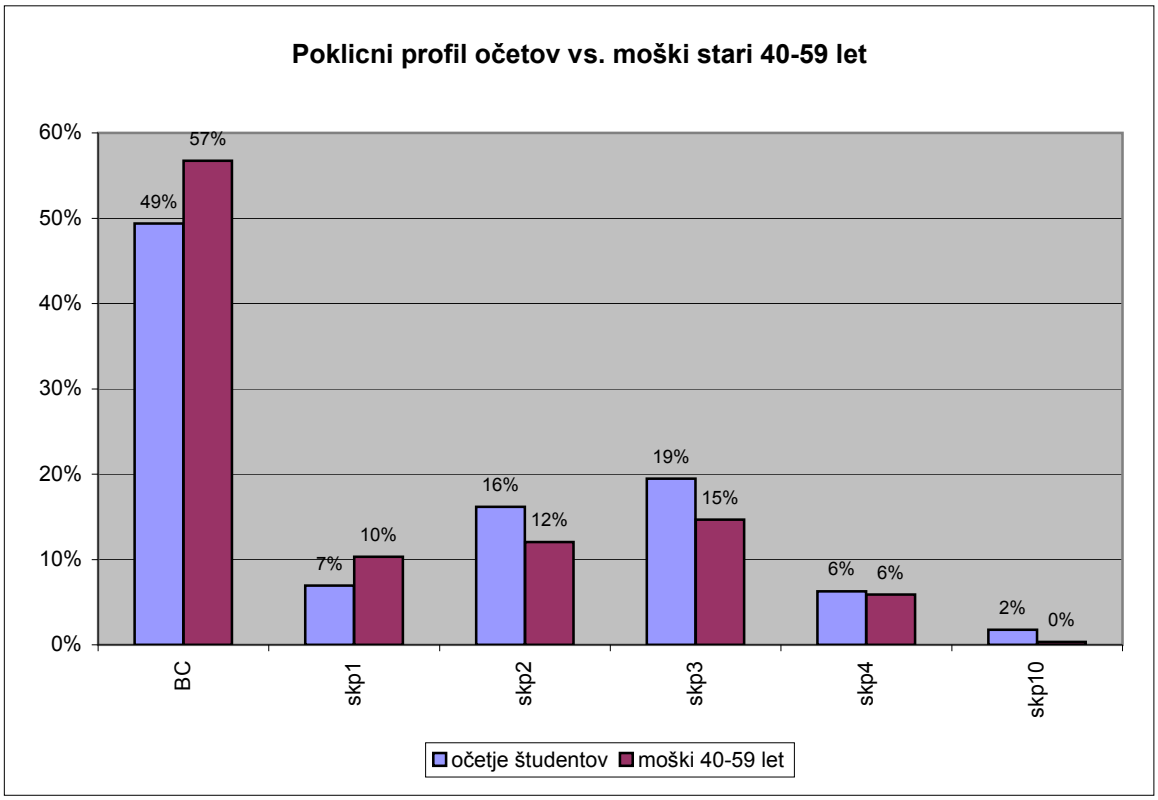

BC = tim. poklici "blue collar" (modri ovratnik oz. delavski poklici): poklici od 5 do 9 po SKP
SKP = standardna klasifikacija poklicev

Vir podatkov za prebivalstvo:

SURS, Delovno aktivno prebivalstvo (40 - 59 let) po glavnih poklicnih skupinah in spolu, 2006

KOMENTAR:
Med kategorijami, ki opisujejo socialne okoliščine študentov, je tudi poklicni status staršev, v tem primeru očetov. V kategoriji "modrih ovratnikov" jih je značilno manj, kot je v njih sicer zastopana njihova generacija. Manj jih je tudi v kategoriji skp1 (državni uradniki, menedžerji), medtem ko prevladujejo v naslednjih dveh kategorijah strokovnjakov in strokovnih sodelavcev. Približno enako kot njihova generacija so očetje zastopani v kategoriji referentov (skp4), nekaj več jih je tudi v kategoriji vojaških poklicev, kjer ima statistika neznačilen podatek. Primerjava z letom 2005 pokaže zanimiv razvoj, ob tem da sta profila pojavov zelo podobna. Tudi takrat so očetje prevladovali v skp2 in skp3, poleg taga pa tudi v skp4. Kategorija BC se je v primerjavi z letom 2005 za očete za 5 odstotnih točk znižala, za moške nasploh pa za prav toliko povišala.

Prikaz 18: Socialne okoliščine: poklicni status mater študentov

Indikatorji:

Delež mater študentov, ki delajo v tim. delavskih poklicih (BC)	49%
Delež žensk v ustrezni starosti, ki delajo v tim. delavskih poklicih (BC)	57%
Razmerje obeh deležev	0,86

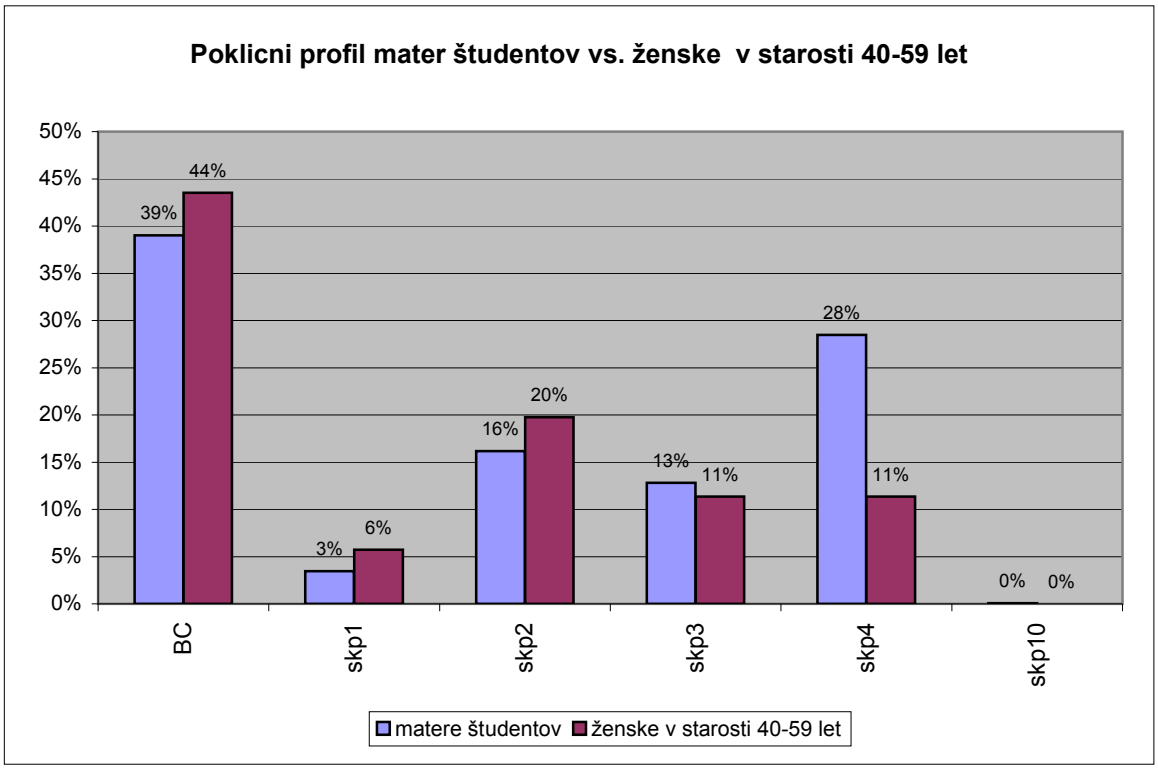

BC = tim. poklici "blue collar" (modri ovratnik oz. delavski poklici): poklici od 5 do 9 po SKP
SKP = standardna klasifikacija poklicev

Vir podatkov za prebivalstvo:

SURS, Delovno aktivno prebivalstvo (40 - 59 let) po glavnih poklicnih skupinah in spolu, 2006

KOMENTAR:
Med kategorijami, ki opisujejo socialne okoliščine študentov, je tudi poklicni status staršev, v tem primeru mater. Primerjava s podatki SURS, ki zajemajo poklicno strukturo žensk v starosti 40 - 60 let, pokaže pomembno razliko (5 odstotnih točk) v kategoriji BC (poklici tim. modrih ovratnikov). V skp1 je delež mater študentov le dobra polovica deleža žensk v tej starostni skupini. Nekaj nižji je delež mater študentov tudi v kategoriji strokovnjakov, nekaj višji pa v kategoriji strokovnih sodelavk. Močno pa delež mater presega siceršnji delež žensk v kategoriji skp4 (tajnice, referentke), ne statistika ne raziskava pa (skoraj) nista zaznali žensk v vojaških poklicih (skp 10). V primerjavi z raziskavo v letu 2005 imamo tudi v tem primeru podoben profil razporeditve vrednosti po kategorijah, z izrazitim razponom pri skp4: leta 2005 je tu razmerje deležev znašalo 2:1, leta 2007 pa 2,5:1.

Prikaz 19: Izobrazbeno okolje študentov: zaključena izobrazba očetov

Indikatorji:

Študentje, ki izhajajo iz visokošolskega okolja (merjeno po izobrazbi očeta)	28%
Moški v starosti od 40 do 60 let z višjo- ali visokošolsko izobrazbo	18%
Razmerje (očetje študentov/vsi moški v tej starosti)	1,55

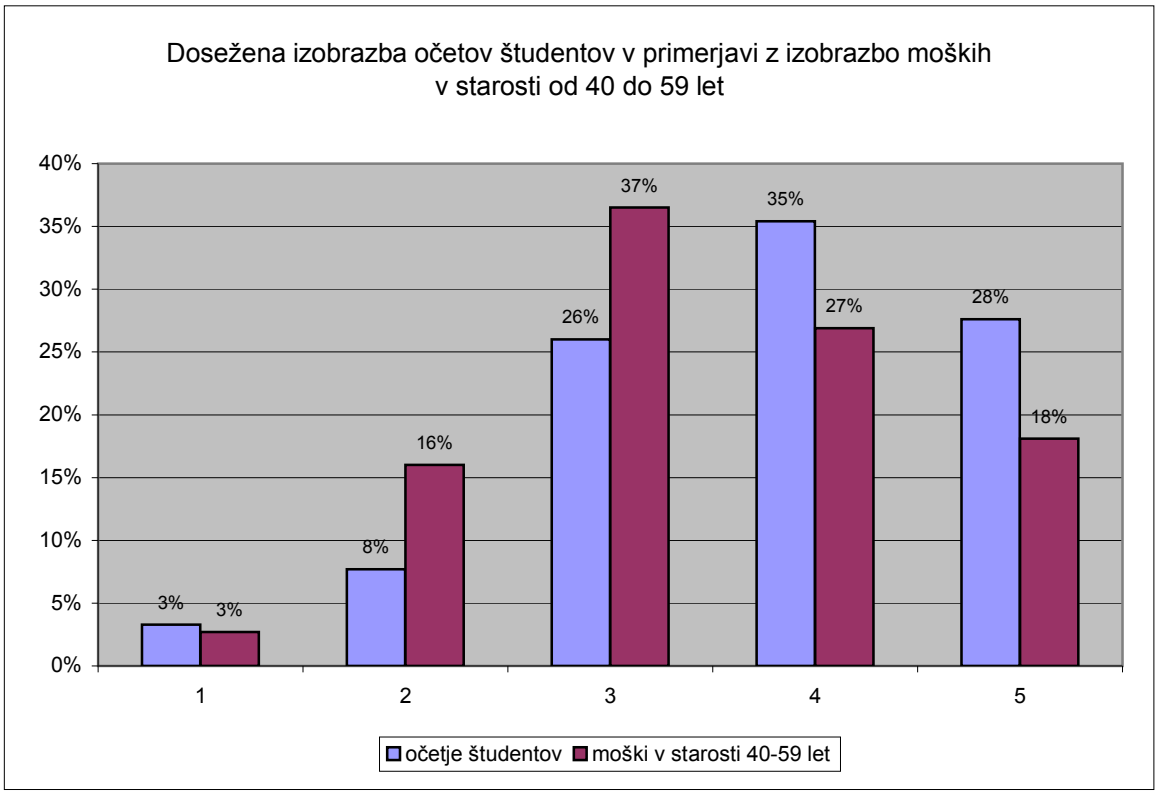

Vir podatkov o populaciji:

SURS, Prebivalstvo, staro 40 - 59 let,
po stopnjah dosežene izobrazbe, po spolu, 2006

Dosežena izobrazba:

1 brez izobrazbe, nepopolna osnovna šola
2 zaključena osnovna šola
3 poklicna šola
4 srednja strokovna ali splošna izobrazba
5 višja ali visokošolska izobrazba

KOMENTAR:
V primerjavi s populacijo moških v starosti od 40 do 60 let dosegajo očetje študentov višje deleže pri srednješolski in višje/visokošoski izobrazbi, kje je razlika 10 odstotnih točk. 37% vseh moških v tej starosti ima nižjo ali srednjo poklicno izobrazbo, medtem ko je takšnih med očeti študentov le 26%. Polovico manjši je delež očetov študentov tudi v populaciji moških z zaključeno osnovno šolo, medtem ko sta deleža v skupini brez izobrazbe ali z nedokončano osnovno šolo praktično enaka.
Poudariti je potrebno, da imamo tukaj skoraj povsem enako sliko rezultatov raziskave iz leta 2005. Razlike, ki odražajo razvoj na tem področju, se kažejo v zmanjševanju deležev nižjih stopenj izobrazbe (1 -3) in povečevanju deležev višjih stopenj (4 in 5).

Prikaz 20: Izobrazbeno okolje študentov: zaključena izobrazba mater

Indikatorji:

Študentje, ki izhajajo iz visokošolskega okolja (merjeno po izobrazbi matere)	30%
Ženske v starosti od 40 do 60 let z višjo- ali visokošolsko izobrazbo	21%
Razmerje (matere študentov/ženske v tej starosti)	1,43

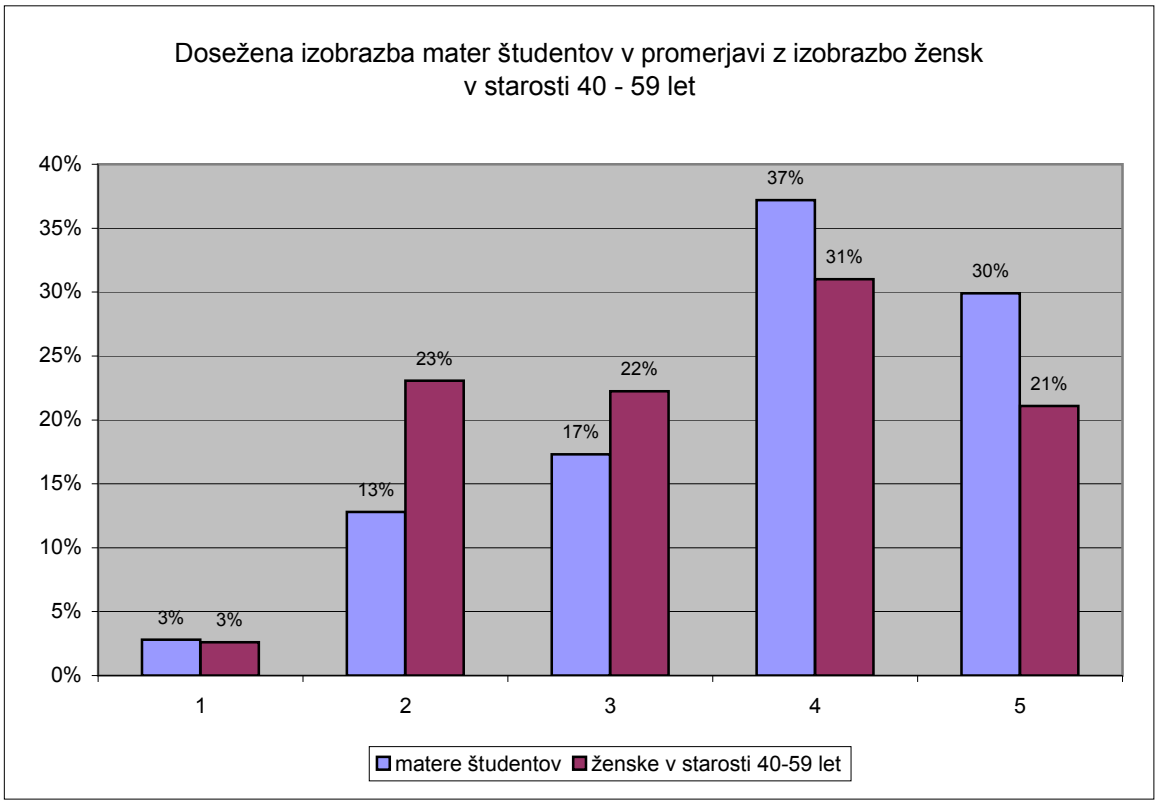

Vir podatkov o populaciji:
SURS, Prebivalstvo, staro 40 - 59 let,
po stopnjah dosežene izobrazbe, po spolu, 2006

Dosežena izobrazba:
1 brez izobrazbe, nepopolna osnovna šola
2 zaključena osnovna šola
3 poklicna šola
4 srednja strokovna ali splošna izobrazba
5 višja ali visokošolska izobrazba

KOMENTAR:
Razmerja deležev kažejo podobne značilnosti kot pri moških. Matere študentov dosegajo višje deleže pri višjih nivojih izobrazbe. S 37% je delež tistih z zaključeno srednjo šolo najvišji nasploh, sledi pa mu s 30% delež mater z višjo in visoko izobrazbo.Ta dva deleža sta v primerjavi z letom 2005 porasla, in sicer za 5 odstotnih točk pri višji/visoki ter 2 točki pri srednji izobrazbi. Deleža sta se povečala tudi v populaciji žensk v tej starosti nasploh, in to za 4 točke. Izobrazba, ki jo ima največ žensk v starosti od 40 do 60 let, je dokončana srednja šola, medtem ko je bila v raziskavi 2005 to še osnovna šola. Razlike, ki odražajo razvoj na tem področju, se kažejo v zmanjševanju deležev nižjih stopenj izobrazbe (1 -3) in povečevanju deležev višjih stopenj (4 in 5). Izobrazbena sestava mater študentov je bistveno višja od izobrazbene strukture žensk v tej starostni skupini. To velja tudi za očete študentov, tako da lahko rečemo, da izobrazbeno okolje vpliva na odločitev glede študija

Prikaz 22: Nastanitev študentov: Vrsta nastanitve glede na starost

Indikatorji:

Delež študentov, ki živijo s starši ali sorodniki	49%
Delež študentov, ki bivajo v študentskih domovih	16%
Delež študentov, ki živijo v lastnem gospodinjstvu*	35%
Vrsta nastanitve, ki je najbolj pogosta pri študentih, mlajših od 21 let	doma s starši
Delež študentov, mlajših od 21 let, v tej vrsti nastavitve	45%
Vrsta nastanitve, ki je najbolj pogosta pri študentih, starejših od 28 let	lastno gospodinjstvo
Delež študentov, starejših od 28 let, v tej vrsti nastavitve	63%

*lastno gospodinjstvo: lastno ali najeto stanovanje, podnajemniška soba

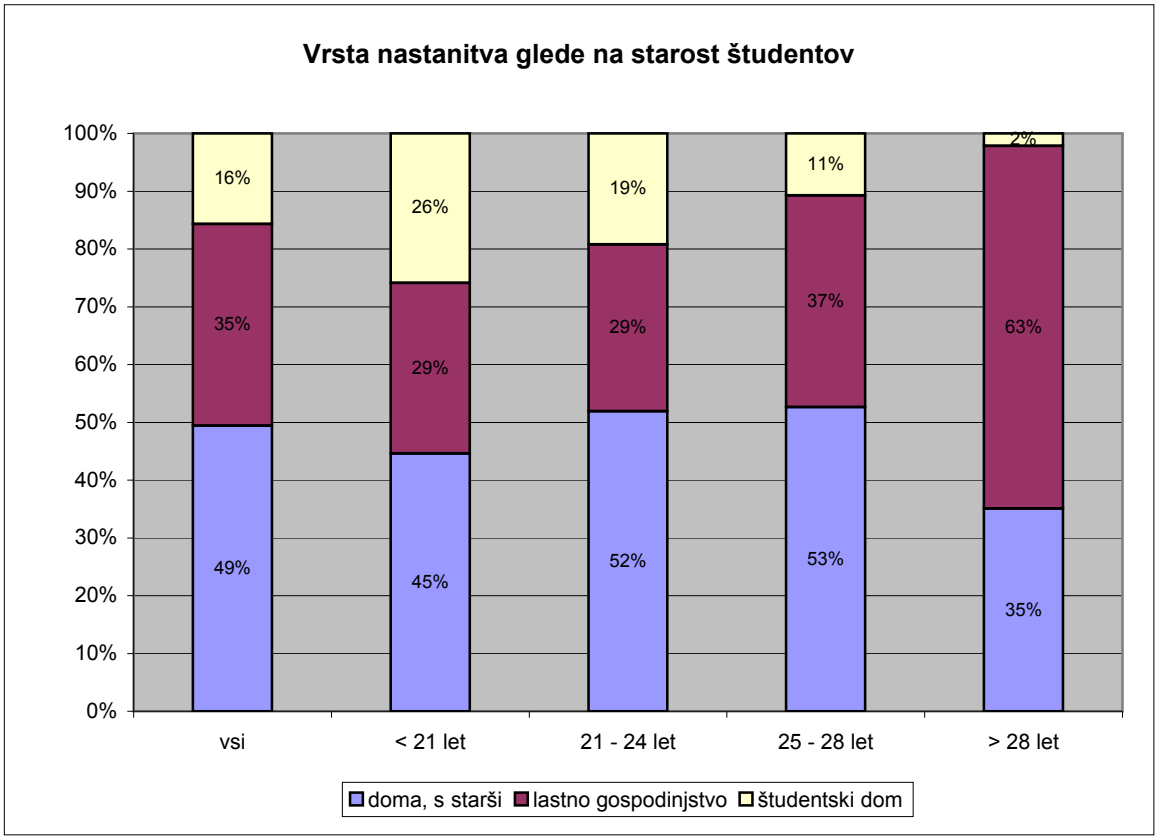

KOMENTAR:
V povprečju živi polovica študentov doma pri starših ali sorodnikih. Dobra tretjina jih vzdržuje lastno gospodinjstvo, medtem ko jih slabih 16% živi v študentskih domovih. Ta bivanjski vzorec nas približuje sredozemskim državam, katerih značilnost je visok delež študentov, ki živijo skupaj s starši. V študentskih domovih živijo mlajši študentje, saj je v dveh mlajših starostnih skupinah delež stanovalcev v domovih višji od povprečja, v dveh starejših skupinah pa se hitro zmanjša. Najmlajša skupina ima najvišji delež nastanitev v študentskih domovih in - zanimivo - skoraj najmanjši delež tistih, ki živijo doma; manj jih je le še v skupini najstarejših študentov v starosti nad 28 let. Zanimiva je tudi ugotovitev, da je najvišji delež študentov, ki bivajo doma, v starostni skupini 25 - 28 let. To značilnost je odkrila tudi raziskava iz leta 2005. Čeprav s to raziskavo niso možne neposredne primerjave zaradi drugačne sestave starostnih skupin pa je razporeditev skupnega povprečja (vsi) povsem enaka.

Prikaz 23: Vrsta nastanitve 21 let starih študentov

Indikatorji:

Delež vseh 21- letnih študentov, ki živijo s starši/sorodniki	55%
Delež vseh 21- letnih študentov, ki živijo v študentskem domu	18%
Delež vseh 21- letnih študentov, ki živijo v lastnem gospodinjstvu	26%
Delež 21- letnih študentk, ki živijo s starši ali sorodniki	57%
Delež 21- letnih študentov, ki živijo s starši ali sorodniki	52%

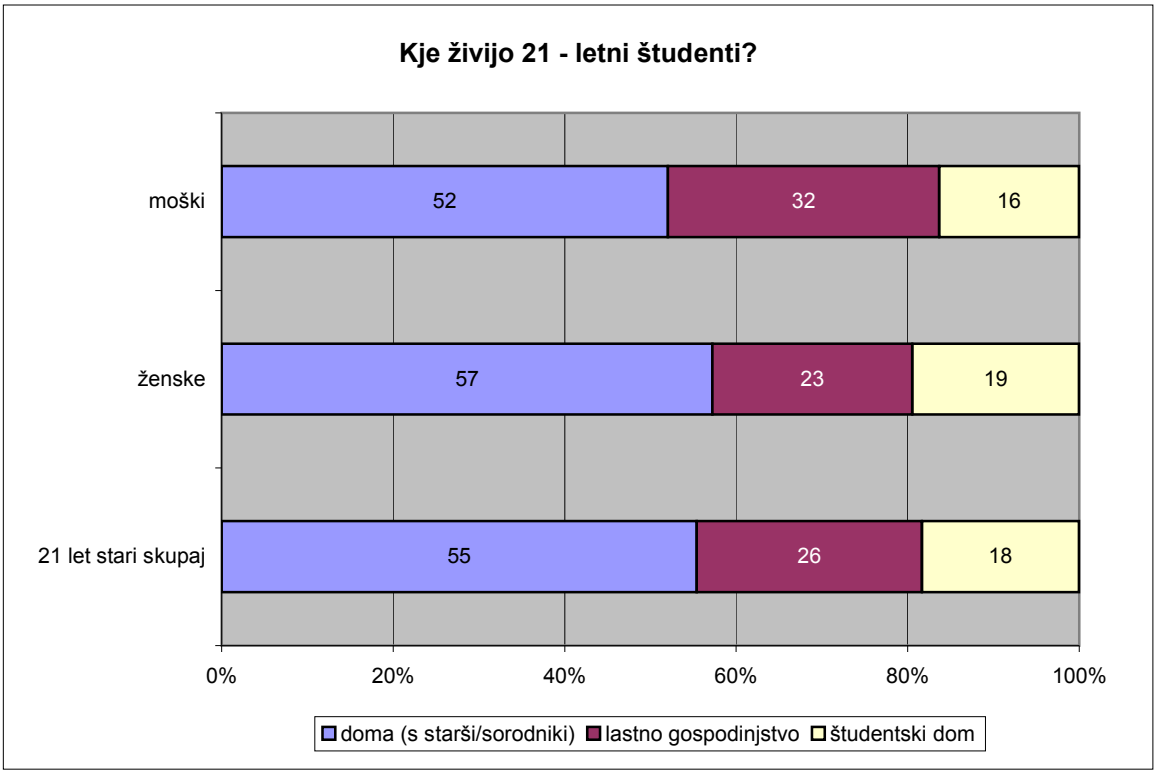

KOMENTAR:
Pri 21-letnih študentih je nastanitveni vzorec podoben kot v študentski populaciji nasploh. Večina jih živi doma (v povprečju 55%), pri fantih nekaj pod in pri dekletih dve točki nad tem deležem. V celoti je 21-letnikov doma 5 odstotnih točk več, kot znaša ta delež za celotno študentsko populacijo (49%, glej prikaz 22). Skoraj tretjina fantov živi samostojno, medtem ko je ta delež pri dekletih precej nižji, le 23%. Delež teh, ki živijo v študentskem domu, je pri 21 letnikih za dve odstotni točki višji, kot znaša povprečje za vse študente.
Raziskava Evroštudent 2005 je dala na tem področju nekoliko drugačno sliko, saj je bilo mladih študentov doma v povprečju za 10 odstotnih točk manj, na ta račun pa sta bila višja deleža stanujočih v lastnem gospodinjstvu (+ 7 točk) in v študentskih domovih (+ 4 točke).

Prikaz 24: Vrsta nastanitve študentov po študijskih središčih

Indikatorji:

Najvišji delež študentov, ki živijo doma: Novo mesto	67%
Najvišji delež študentov v lastnem gospodinjstvu: Koper	54%
Najvišji delež študentov v študentskih domovih: Maribor	19%

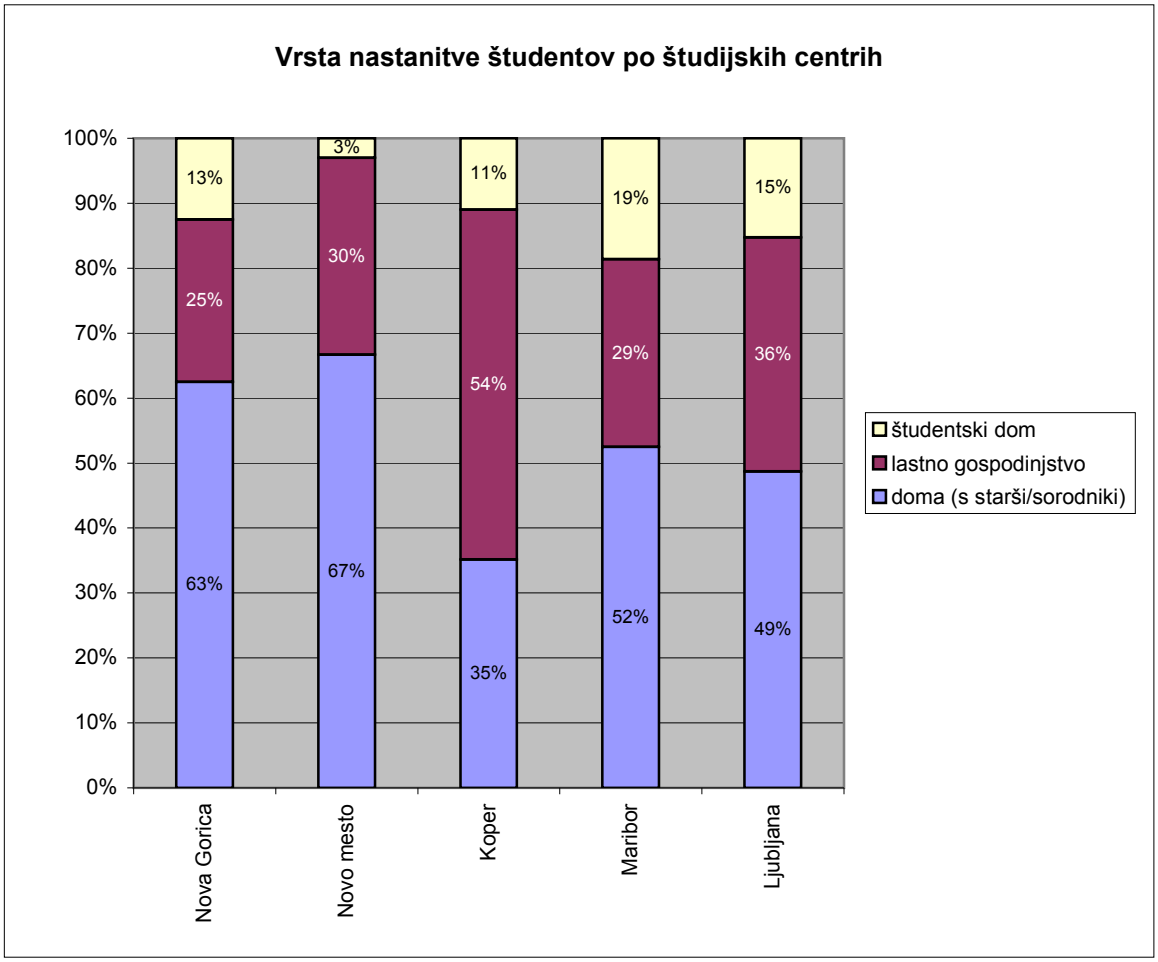

KOMENTAR:
Primerjava tipov bivanja študentov v petih študijskih centrih v Sloveniji pokaže precejšnje razlilke. Najbolj izstopa Koper z daleč najmanjšim deležem studentov, ki bivajo doma in največjim deležem študentov, ki bivajo v lastnem gospodinjstvu. Za Novo Gorico in Novo mesto sta značilna nadpovprečna deleža "domačinov" med študenti, ki živijo doma oz. pri sorodnikih. Ti dve mesti beležita tudi najnižja deleža študentov z lastnim gospodinjstvom. Novo mesto ima poleg tega daleč najnižji delež študentov v študentskih domovih. V največjih univerzitetnih centrih Ljubljani in Mariboru so razmere na tem področju še najbolj blizu nacionalnemu povprečju (gl. Prikaz 22).

Prikaz 25: Izdatki za stanarino

Indikatorji:

Povprečna stanarina v študentskem domu	18.417	SIT
povprečna stanarina študentov, ki živijo v lastnem gospodinjstvu	39.154	SIT

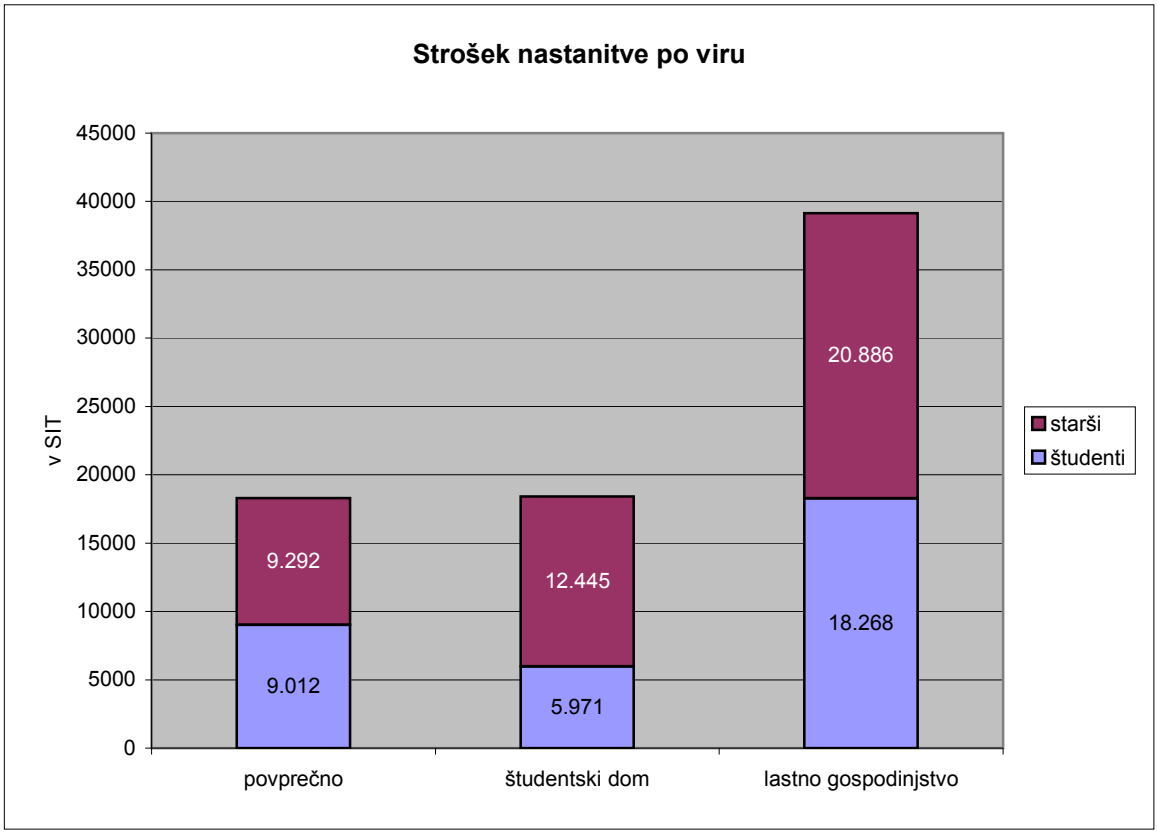

KOMENTAR:
Kot kaže gornji grafikon, nosijo starši več kot polovico stroškov nastanitve svojega študenta, ne glede na to, za kakšno vrsto nastanitve gre. Prva kolona v grafikonu prikazuje povprečni strošek stanarine na študenta, ne glede na vrsto nastanitve in zajema tudi študente, ki bivajo doma pri starših. Pri slednjih je izvzet samo prispevek staršev v nedenarni obliki. Kot kažejo podatki, prispevajo starši relativno največ za stanarino v študentskih domovih, kjer znaša njihov delež več kot dve tretjini.
Metoda izračuna stroškov za nastanitev temelji na navodilu za pripravo podatkov za primerjalno študijo Eurostudent 07.

Prikaz 26: Ocena zadovoljstva študentov z nastanitvijo glede na vrsto

Indikatorji:

Delež (zelo) zadovoljnih študentov, ki živijo s starši	84%
Delež (zelo) zadovoljnih študentov, ki živijo v študentskem domu	60%
Delež (zelo) zadovoljnih študentov, ki živijo v lastnem gospodinjstvu	69%

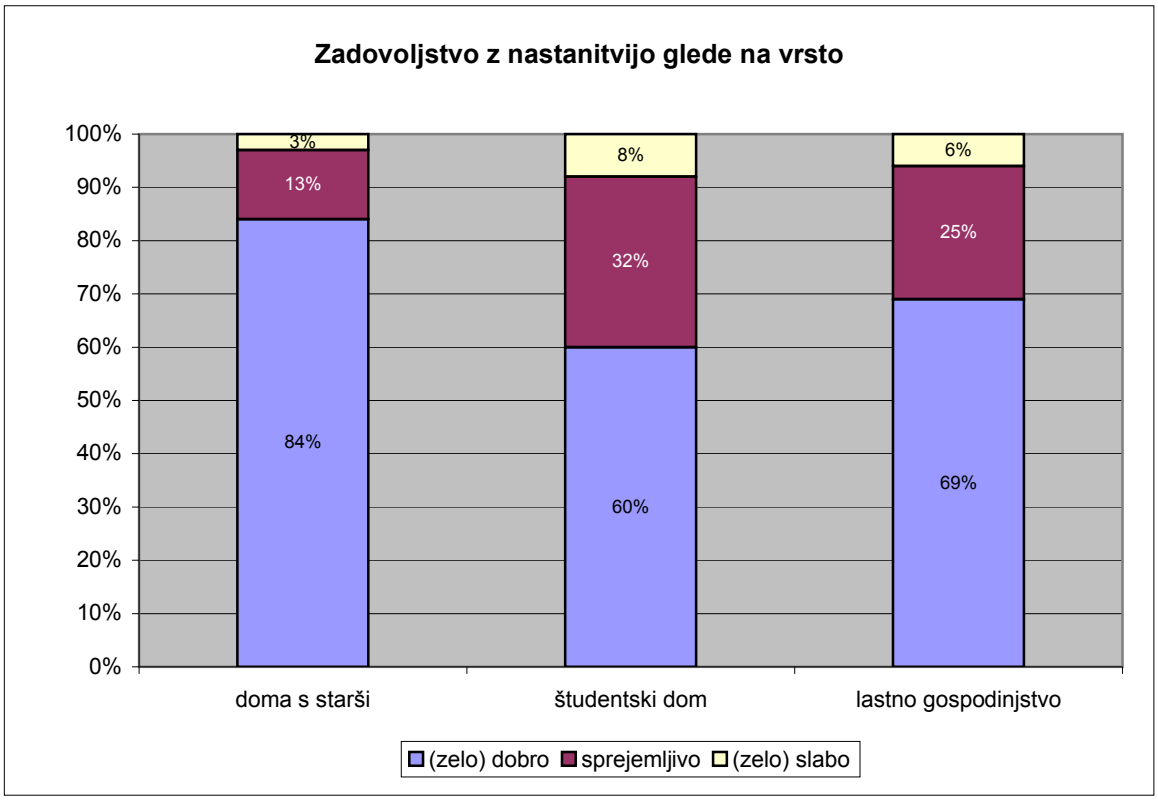

KOMENTAR:
Najbolj zadovoljni so s svojo namestitvijo študenti, ki živijo doma s starši ali sorodniki, saj jih svoje bivanjske razmere kot (zelo) dobre ocenjuje skoraj 85%. Slabih 70% študentov je (zelo) zadovoljnih z življenjem v lastnem gospodinjstvu, le 6% jih v tej kategoriji ocenjuje svoje stanovanjske razmere kot (zelo) slabe. S svojimi nastanitvenimi razmerami je (zelo) zadovoljnih 60% odstotkov študentov, ki živijo v študentskih domovih, še slaba tretjina pa jih ocenjuje za sprejemljive. Zanimivo je tudi, da je zelo nizek delež tistih, ki imajo svoje stanovanjske razmere za (zelo) slabe, od 3% doma do 8% v študentskih domovih. Ocene zadovoljstva s stanovanjskimi razmerami so bile v raziskavi leta 2005 v dveh primerih skoraj identične, le upravljalci lastnih gospodinjstev so tokrat nekoliko bolj kritični, kot so bili takrat.

Prikaz 27: Prihodki študentov, ki živijo v lastnem gospodinjstvu

Indikatorji:

Mediana:	142.000 SIT
Povprečni dohodek vseh študentov:	181.064 SIT
Povprečni dohodek študentk:	175.551 SIT
Povprečni dohodek študentov:	191.197 SIT
Povprečni dohodek 21- letnih študentov	133.640 SIT

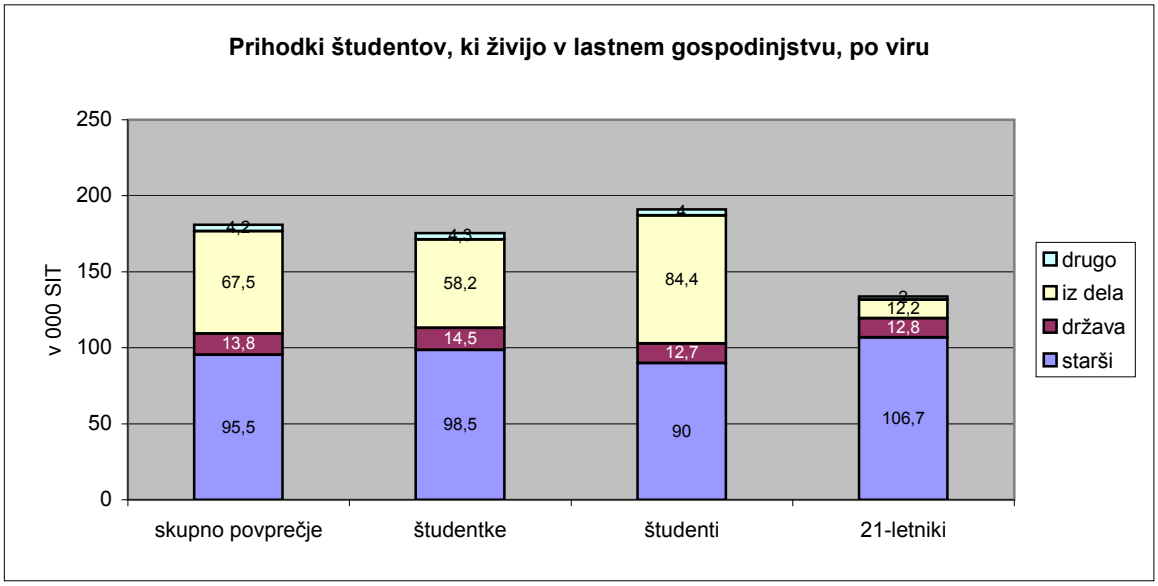

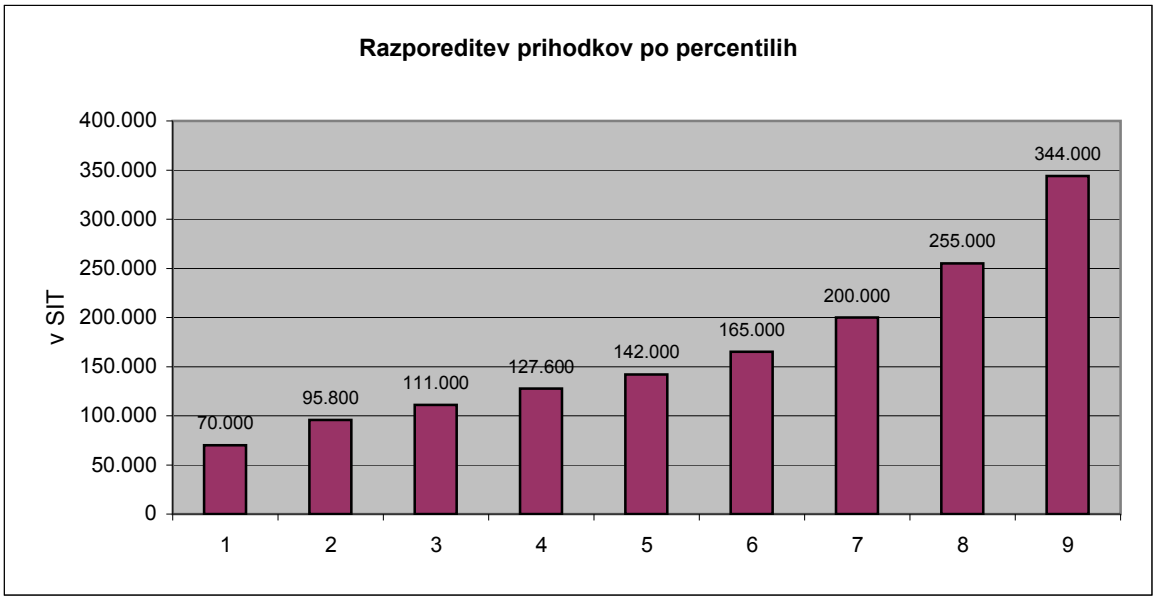

KOMENTAR:
Povprečni dohodek je v sedmem percentilnem razredu in je torej precej višjimi kot mediana, ki je po definiciji točka preloma med višjimi in nižjimi dohodki. To pomeni, da se dohodki gostijo desno od mediane in tako dvigujejo povprečje. Največji vir dohodkov prispeva družina, zajeti so tako dohodki v gotovini kot tudi dohodki v naravi (gl. prikaz 30), dobro tretjino oz. 37% za znašajo dohodki študentov iz dela. Prihodki v obliki štipendije, subvencije, otroškega dodatka, družinskih pokojnin ipd. znašajo slabih 8%. Pri mlajših 21- letnih študentih so glavni vir dohodkov starši, sledi jim država s 13.000, z delom pa v povprečju prislužijo le dobrih 12.000 sit. Njihov mesečni proračun znaša 74% povprečnega mesečnega budžeta te skupine. Zaradi spremembe v obravnavi dohodkov (vključitev kategorije "v naravi") neposredna primerjava z letom 2005 ni mogoča.

Prikaz 28: Prihodki študentov, ki živijo doma s starši ali sorodniki

Indikatorji:

Mediana	60.000
Povprečni dohodek vseh študentov:	79.735
Povprečni dohodek študentk:	79.399
Povprečni dohodek študentov:	80.301
Povprečni dohodek 21- letnih študentov	55.600

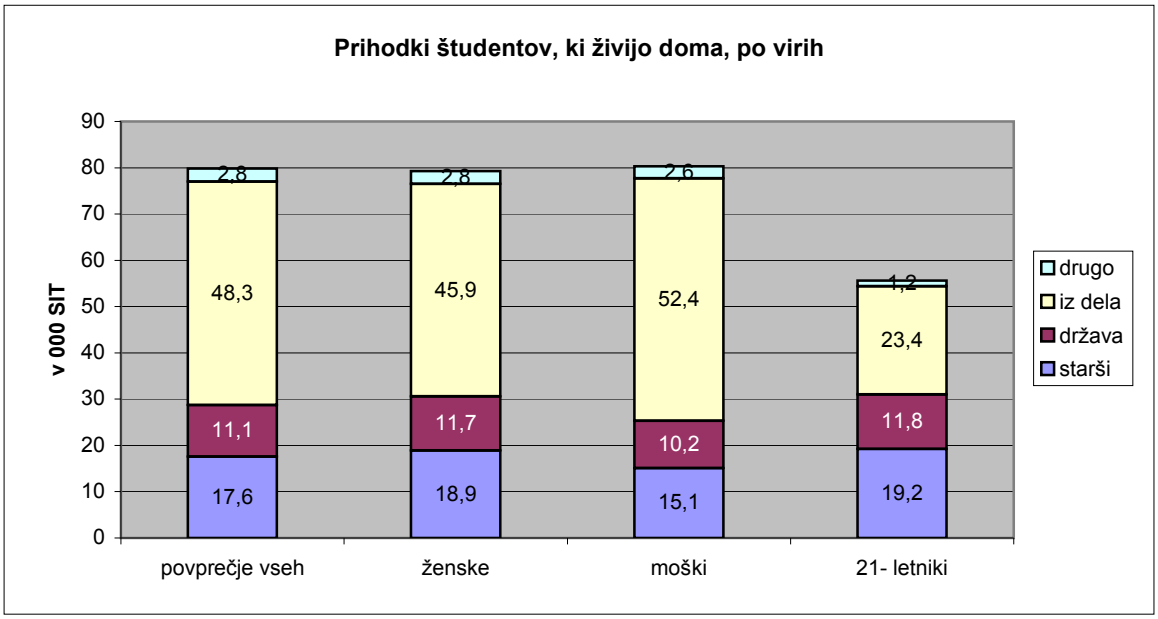

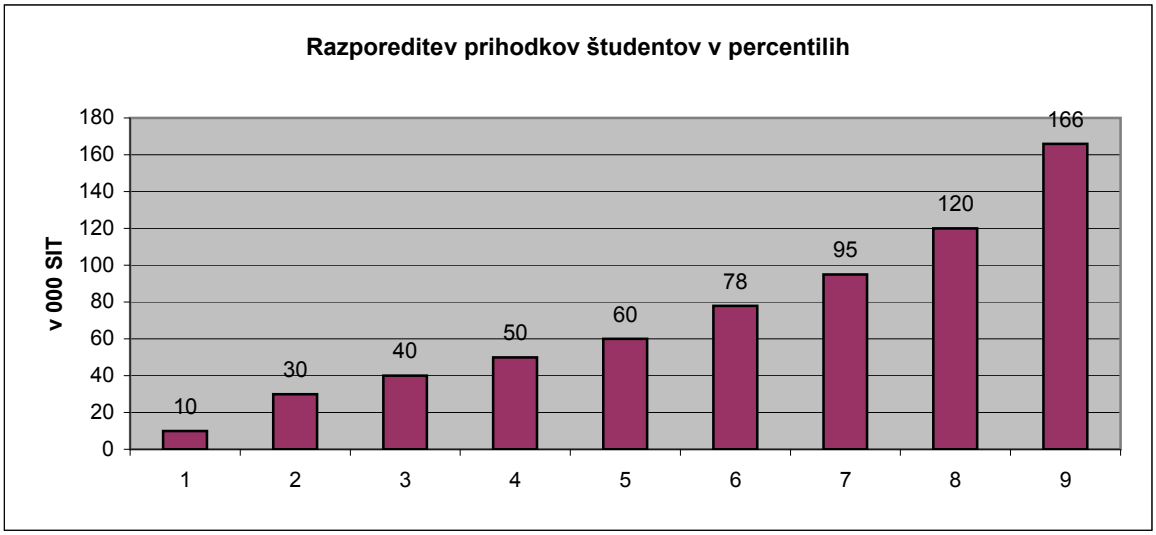

KOMENTAR:
Povprečno razpolagajo študenti, ki živijo doma oziroma pri starših, z mesečnim proračunom v višini 80.000 SIT. 61% odstotkov proračuna si študenti prislužijo z dohodki iz dela. Država s štipendijami in drugimi oblikami podpor prispeva 14%, 22% pa študentje dobijo od staršev; tu ni vštet nedenarni prispevek v obliki brezplačne nastanitve in prehrane. Mlajši študenti (21 letniki) dobijo od staršev nekaj več, v strukturi njihovega dohodka predstavlja ta delež skoraj 35%. Z delom povprečno zaslužijo 24.000 SIT na mesec, kar predstavlja 42%, 12% pa predstavlja podpora države.
Blizu 70% jih ima skupne dohodke nižje od povprečja, 30% pa ima nadpovprečne dohodke za to skupino v razponu od 95.000 do 166.000 SIT.

Prikaz 29: Sestava prihodkov študentov glede na vrsto nastanitve

Indikatorji:

Študenti v lastnem gospodinjstvu - delež prihodkov od staršev	53%
Študenti v lastnem gospodinjstvu - delež prihodkov iz dela	37%
Študenti v lastnem gospodinjstvu - delež prihodkov s strani države	8%
Študenti, ki živijo doma - delež prihodkov od staršev	22%
Študenti, ki živijo doma - delež prihodkov iz dela	61%
Študenti, ki živijo doma - delež prihodkov s strani države	14%

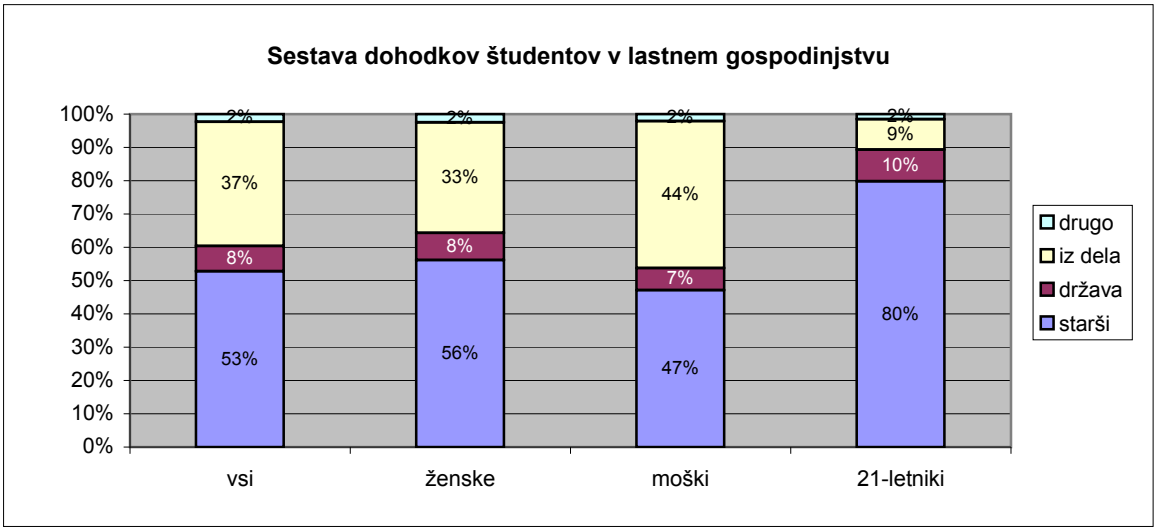

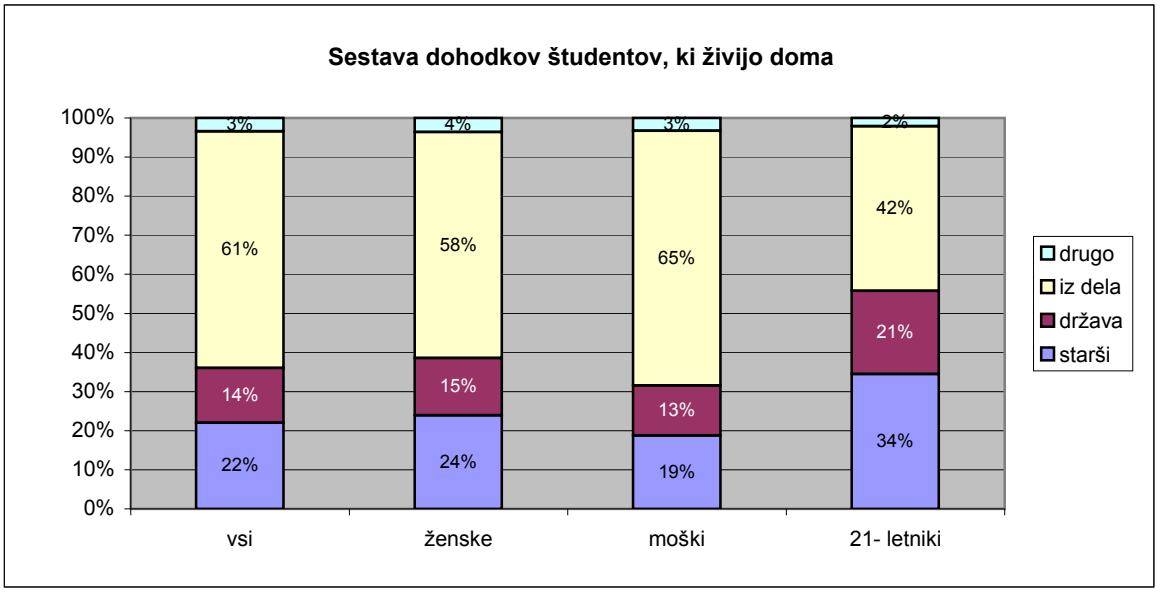

KOMENTAR:
O prikazanih razmerjih in povprečnih iznosih je bilo govora že v predhodnih prikazih. Neposredna primerjava sestave prihodkov obeh skupin študentov v relativnih deležih jasno odslikava že omenjene razlike v sorazmerni teži posamezne vrste prihodka med obema skupinama. Čeprav sta tako pomoč iz javnih sredstev (država) in dohodki iz dela pri skupini študentov, ki živijo doma, absolutno nižji kot pri njihovih vrstnikih, ki živijo samostojno, pa je njun relativni pomen precej večji. V povprečju predstavljata kar 75% vseh sredstev, medtem ko znaša njun delež pri študentih v lastnem gospodinjstvu le 45%.

Prikaz 30: Viri prihodkov študentov glede na vrsto bivališča

Indikatorji:

študenti v lastnem gospodinjstvu: podpora staršev (gotovina)	75%	41.000 SIT
študenti, ki živijo doma: podpora staršev (gotovina)	64%	17.600 SIT
študenti v lastnem gospodinjstvu: dohodki od dela	63%	67.500 SIT
študenti, ki živijo doma: dohodki od dela	65%	48.300 SIT
študenti v lastnem gospodinjstvu: podpora države	31%	13.800 SIT
študenti, ki živijo doma: podpora države	29%	11.000 SIT

Študenti, ki živijo v lastnem gospodinjstvu

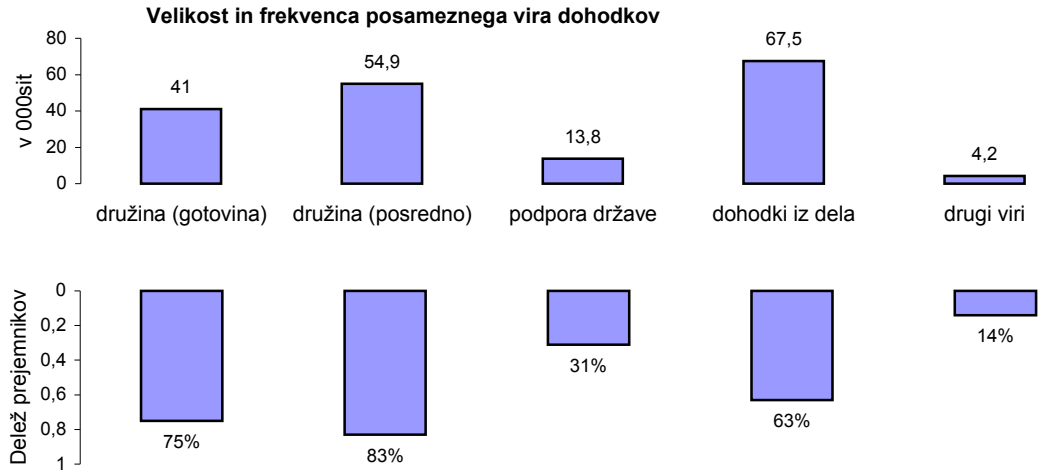

Študenti, ki živijo doma s starši ali sorodniki

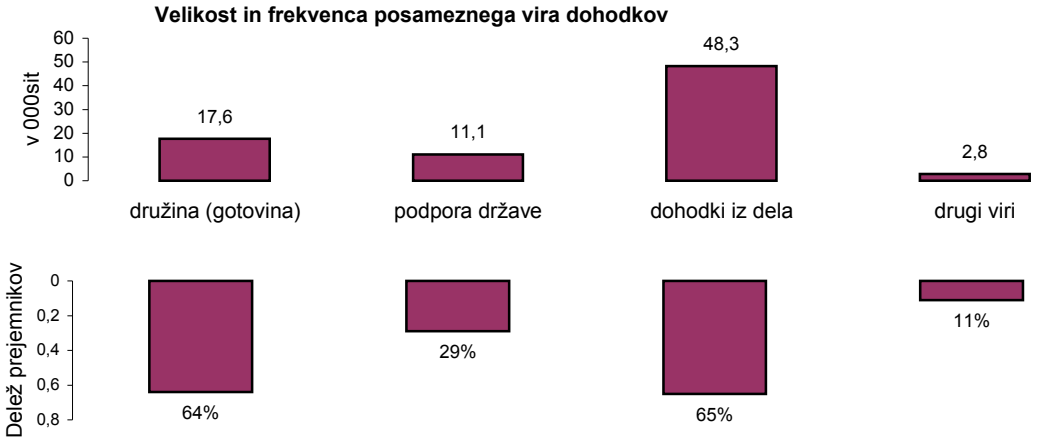

KOMENTAR:
Grafikona prikazujeta višino glavnih skupin dohodkov za dve največji skupini študentov, ki se razlikujeta glede na vrsto bivanja: v samostojnem gospodinjstvu oz. doma s starši ali sorodniki. Največja razlika v deležu študentov, ki prejemajo določen dohodek, je pri podpori s strani družine: 11 odstotnih točk manj študentov, ki bivajo doma, prejema podporo od staršev, kot to velja za njihove vrstnike, ki bivajo doma. Pri ostalih virih je razlika v pogostnosti manjša in znaša okoli le tri točke. Primerjava z raziskavo Evroštudent 2005 pokaže zelo podobno strukturo vrednosti posameznih kazalcev za študente v lastnem gospodinjstvu, za katere je bil narejen tudi pregled s frekvencami.

Prikaz 33: Državna pomoč za študente glede na izobrazbo staršev

Indikatorji:

Delež prejemnikov državne pomoči - študenti iz družin z najnižjo izobrazbo	22%
Povprečna mesečna podpora na prejemnika iz družin z najnižjo izobrazbo	34.300 SIT

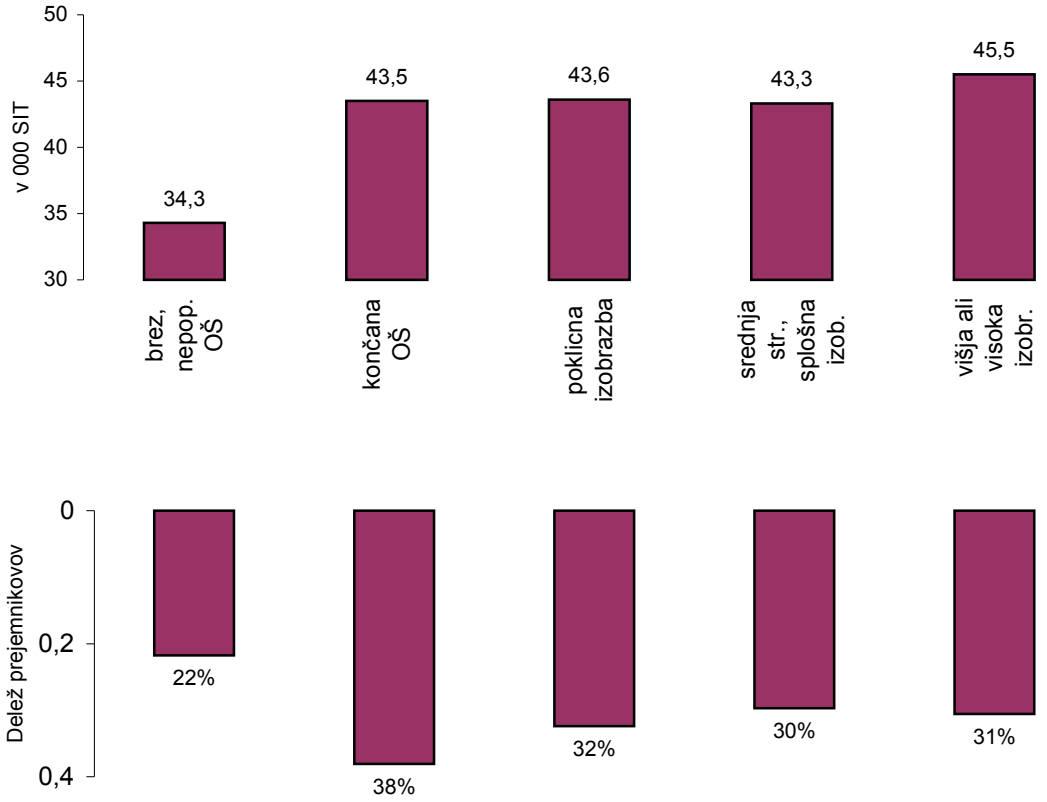

KOMENTAR:
V tem prikazu smo preskušali povezanost med prejemanjem državne pomoči za študij in izobrazbo staršev, izraženo z najvišjo zaključeno izobrazbo enega od staršev. V našem primeru se izkaže, da so, razen v primeru najnižje izobrazbene skupine, višine podpore za študij iz javnih virov zelo izenačeni. Podobno sliko kaže tudi tabela z deležem študentov iz vsake skupine, ki prejema državno podporo za študij. Relativni delež prejemnikov pomoči je z 22% najnižji v skupini družin z najnižjo izobrazbo, najvišji pa je v v skupini z dokončano osnovno šolo (38%), medtem ko se ostali gibljejo okoli 30%, kar je blizu povprečne vrednosti (gl. prikaz 31). V primerjavi s podatki raziskave iz leta 2005 so vrednosti veliko bolj uravnotežene okoli povprečja, skupna značilnost ostaja najnižji delež prejemnikov v skupini z najnižjo izobrazbo staršev.

Prikaz 34: Podpora za študij iz javnih sredstev: štipendija, posojilo ali oboje?

Indikatorji:

Delež prejemnikov podpore za študij, ki prejema štipendijo	89%
Delež prejemnikov podpore za študij, ki prejema posojilo	3%
Delež prejemnikov podpore za študij, ki prejema oboje	8%
Delež vseh študentov, ki prejema štipendijo	27%

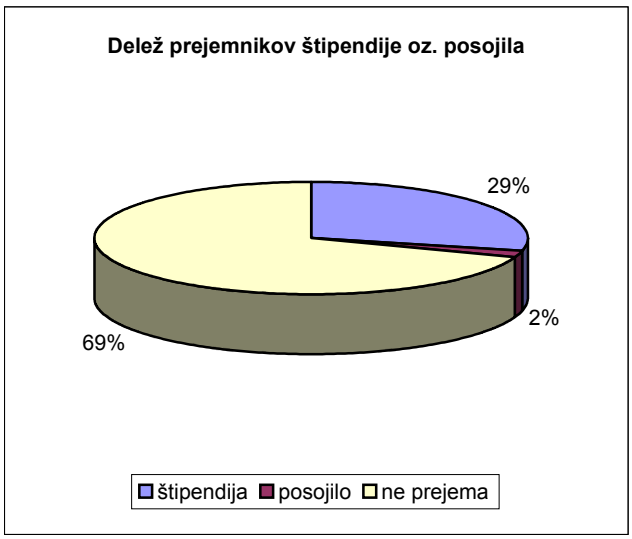

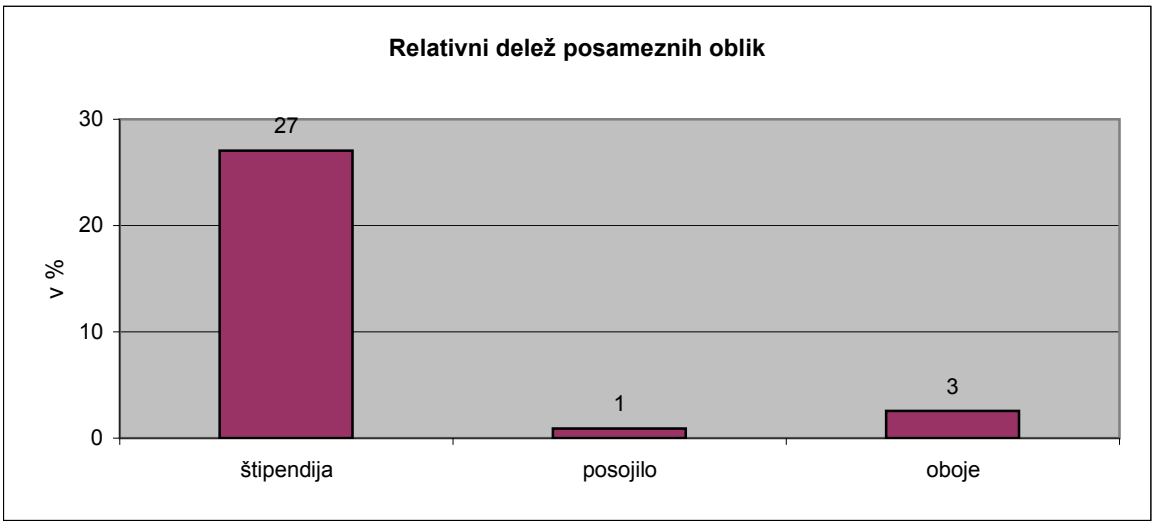

KOMENTAR:
Vseh prejemnikov pomoči iz javnih sredstev je 31%, kar je ena odstotna točka manj kot je bilo prejemnikov štipendij v raziskavi Evroštudent 2005. Vendar je bilo tokrat možno zaslediti tudi prejemnike posojil in študente, ki prejemajo oboje, tako štipendijo kot posojilo. To možnost je omogočal tudi vprašalnik za raziskavo 2005, vendar so bili takrat rezultati še statistično neznačilni. Tokrat pa lahko ugotovimo, da štipendije s 27% (oz. 29%, če vključimo še kategorijo "oboje") vsekakor prevladujejo, opazen pa je tudi že delež prejmnikov posojil, čeprav znaša le slaba 2 odstotka. Med prejemniki pomoči iz javnih sredstev je struktura naslednja: 89% prejema štipendijo, 3% jih ima posojilo, 8% pa prejema oboje.

Prikaz 35: Obveznosti do VŠI v primerjavi s prihodki od države

Študenti, ki živijo v lastnem gospodinjstvu

Indikatorji:

Plačila študentov za VŠI kot delež v celotnem prihodku	12%
Plačila študentov za VŠI kot delež v celotnem prihodku (bolonjski št.)	16%
Razmerje med plačili za VŠI in prihodki od države (vsi)	1,63
Razmerje med plačili za VŠI in prihodki od države (bolonjski št.)	3,17

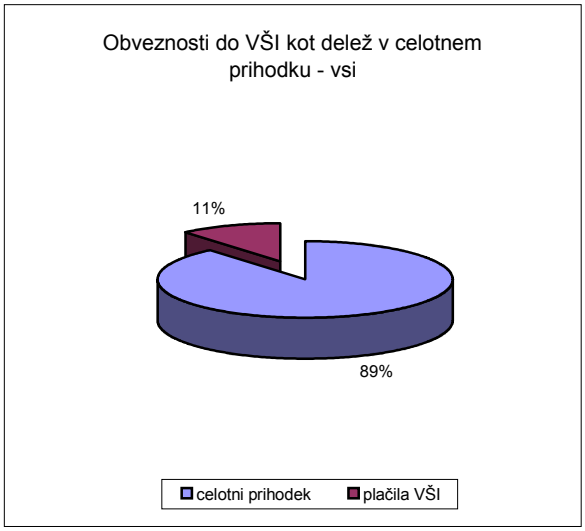

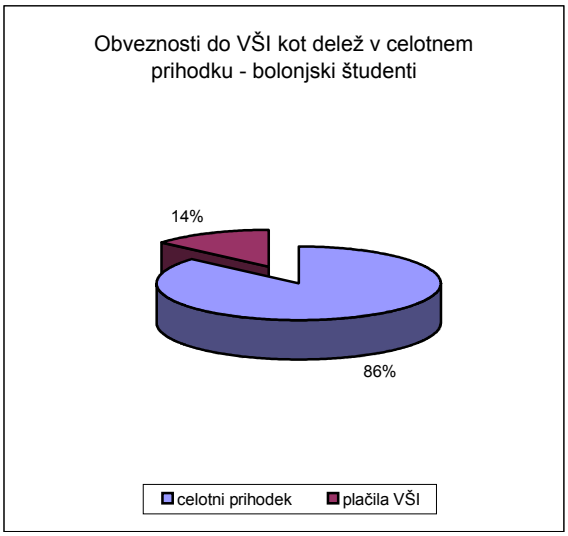

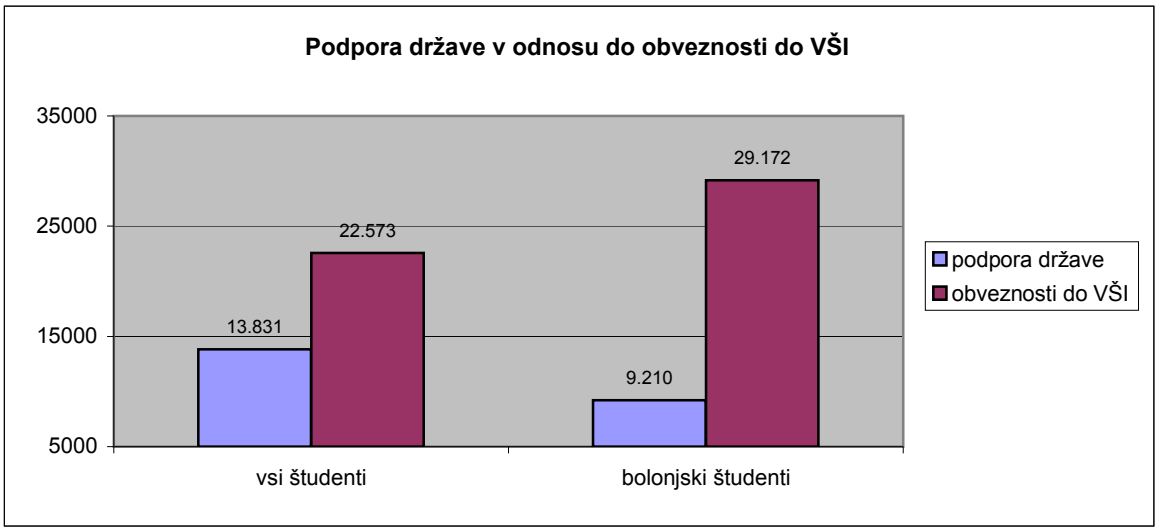

KOMENTAR:
Med obeznosti do visokošolskih zavodov spada: stroški vpisnine, plačilo potrdila, plačila izpitov in drugi podobni izdatki, ter šolnine. V povprečju znašajo ti izdatki 22.573 SIT, predvsem seveda na račun šolnin, in so občutno višji od povprečnega zneska štipendije. Vzporedno smo pripravili še preračun istih kategorij za podskupino "bolonjskih" študentov oz. študentov, ki so vpisani na prenovljene študijske programe. Razkorak med obveznostmi in povprečno štipendijo za to skupino je še večji (indeks 317).

Prikaz 36: Dohodkovni profil študentov, ki živijo v lastnem gospodinjstvu, glede na izobrazbo in poklicni profil staršev

Indikatorji:

Indeks celotnih dohodkov glede na povprečje:	
nižja izobrazba	119
višja izobrazba	101
Indeks dohodkov iz dela	
nižja izobrazba	180
višja izobrazba	80

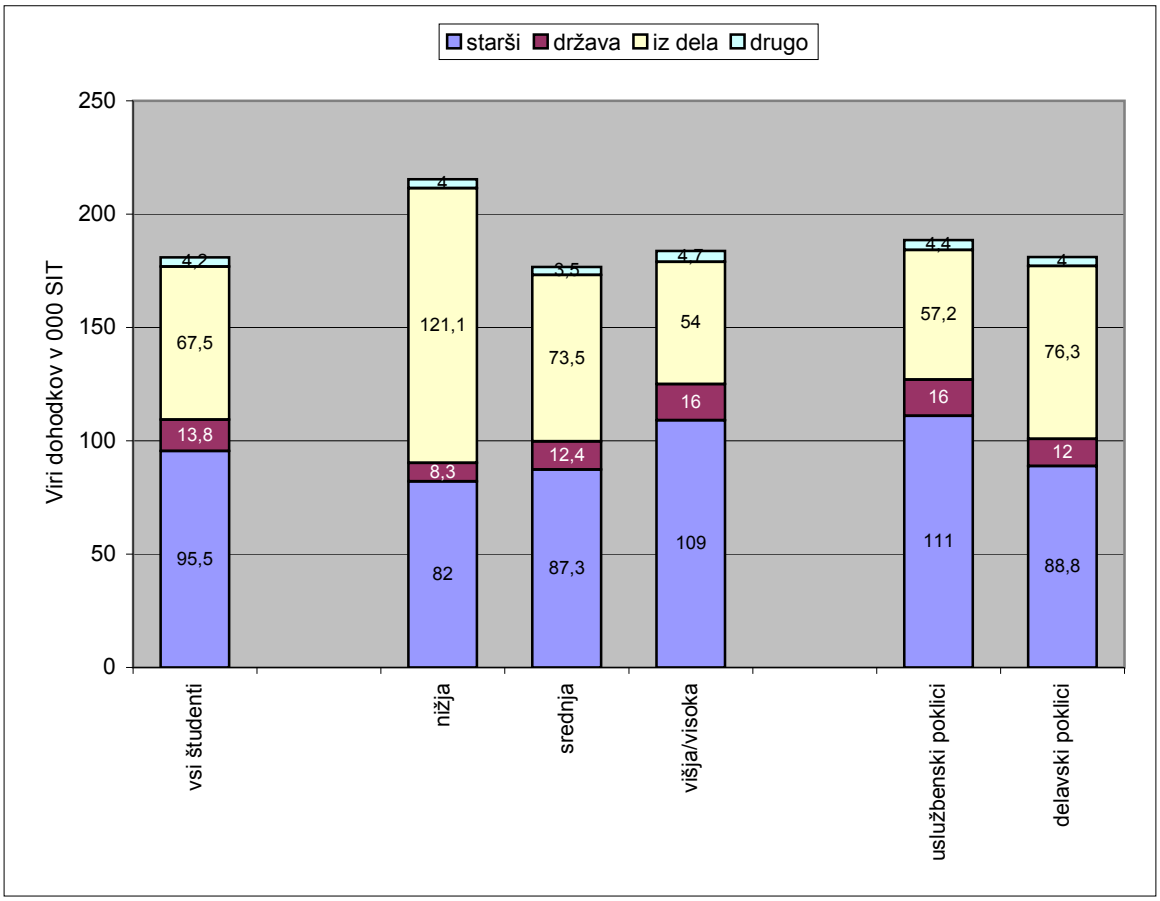

Izobrazba: *nižja: do zaključene osnovne šole*
srednja: poklicna, strokovna in splošna
višja: višja in visoka

KOMENTAR:
Študenti, ki živijo samostojno, imajo v povprečju višje dohodke kot sicer znaša povprečje za vse študente. V tem prikazu so dohodki razčlenjeni po štirih osnovnih virih in prikazani ločeno za tri izobrazbene in dva poklicna profila staršev. Največji delež dohodkov iz dela izkazujejo študenti, ki izhajajo iz družin z nižjo izobrazbo staršev in iz družin, kjer delajo starši v tim. "delavskih" poklicih (skp 5-9). Starši, ki imajo višjo izobrazbo ali delajo v ostalih ("uslužbenskih") poklicih, dajejo svojim študentom višjo žepnino, več pa študentom iz teh dveh skupin primakne tudi država v obliki podpor.
Velja omeniti še zanimivo ugotovitev, da je ta prikaz v raziskavi Evroštudent 2005 dal zelo podobna splošna razmerja med obravnavanimi kategorijami.

Prikaz 37: Sestava izdatkov študentov po namenu

Indikatorji:

delež stanarine v stroških	
lastno gospodinjsvo	0,26
21- letni študenti	0,17
Delež prispevkov v stroških (vsi študenti)	0,16

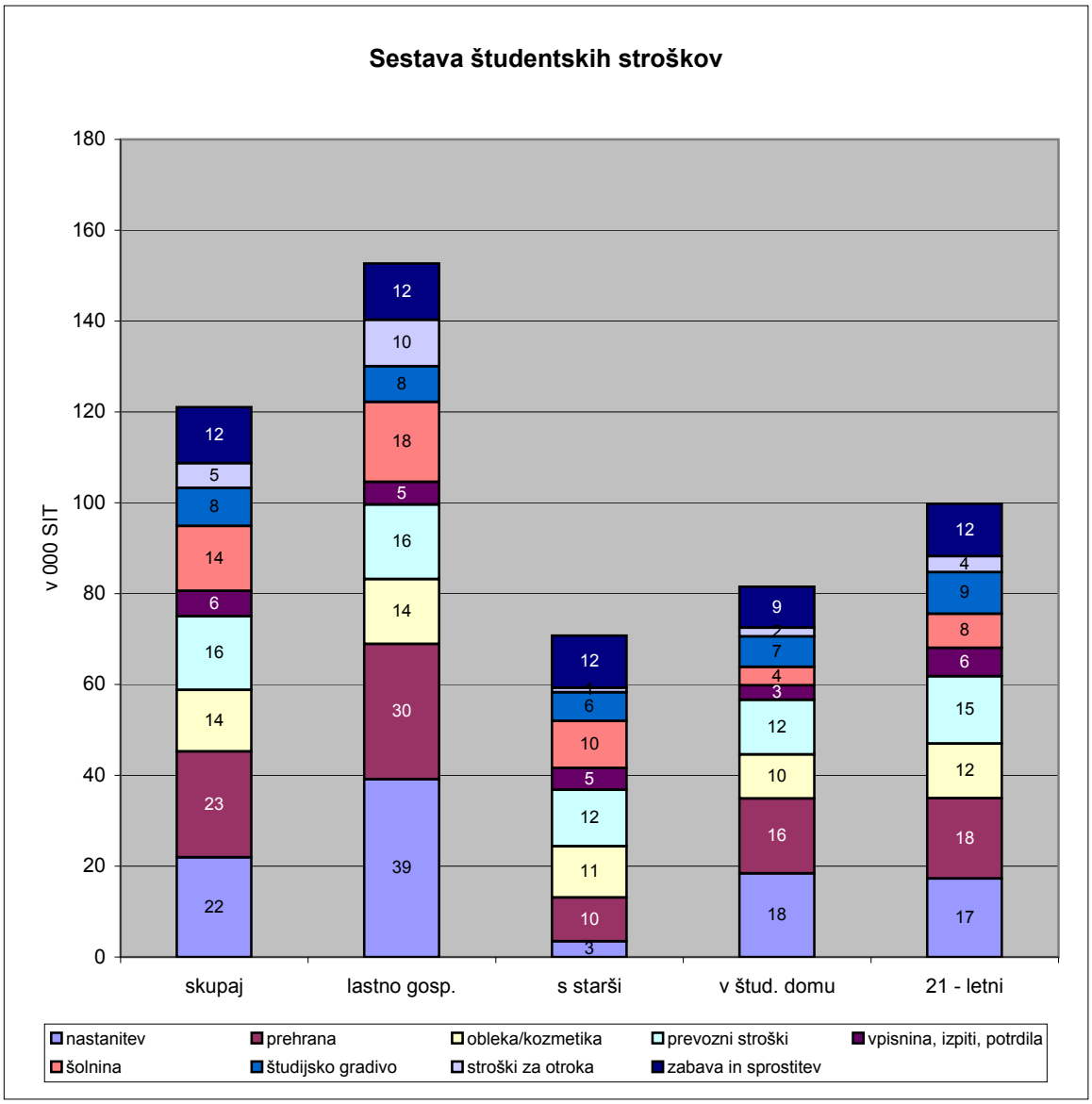

KOMENTAR:
Struktura izdatkov za določene namene (spending profile) pokaže razlike v strukturi porabe po kategorijah študentov, ki jih obravnavamo. Pri študentih, ki živijo doma s starši ali sorodniki, smo upoštevali metodološko navodilo, po kateri smo upoštevali samo neposredno potrošnjo študentov, ne pa tudi zneska, ki ga prispevajo starši oz. partner. Stroški nastanitve in prehrane predstavljajo v strukturi stroškov študentov v lastnem gospodinjstvu 45% vseh izdatkov, kar je za okrog 8 odstotnih točk več od povprečja in le 2 točki več, kot znašajo ti stroški pri študentih, ki bivajo v študentskem domu. Največ odklonov vrednosti je pri izdatkih za nastanitev, najmanj pa pri stroških vpisa in stroških za sprostitev in zabavo.

Prikaz 38: Življenjski stroški po visokošolskih središčih

Indikatorji:

najvišji standardni odklon:	izdatki za šolnino
najnižji standardni odklon	izdatki za prevoz

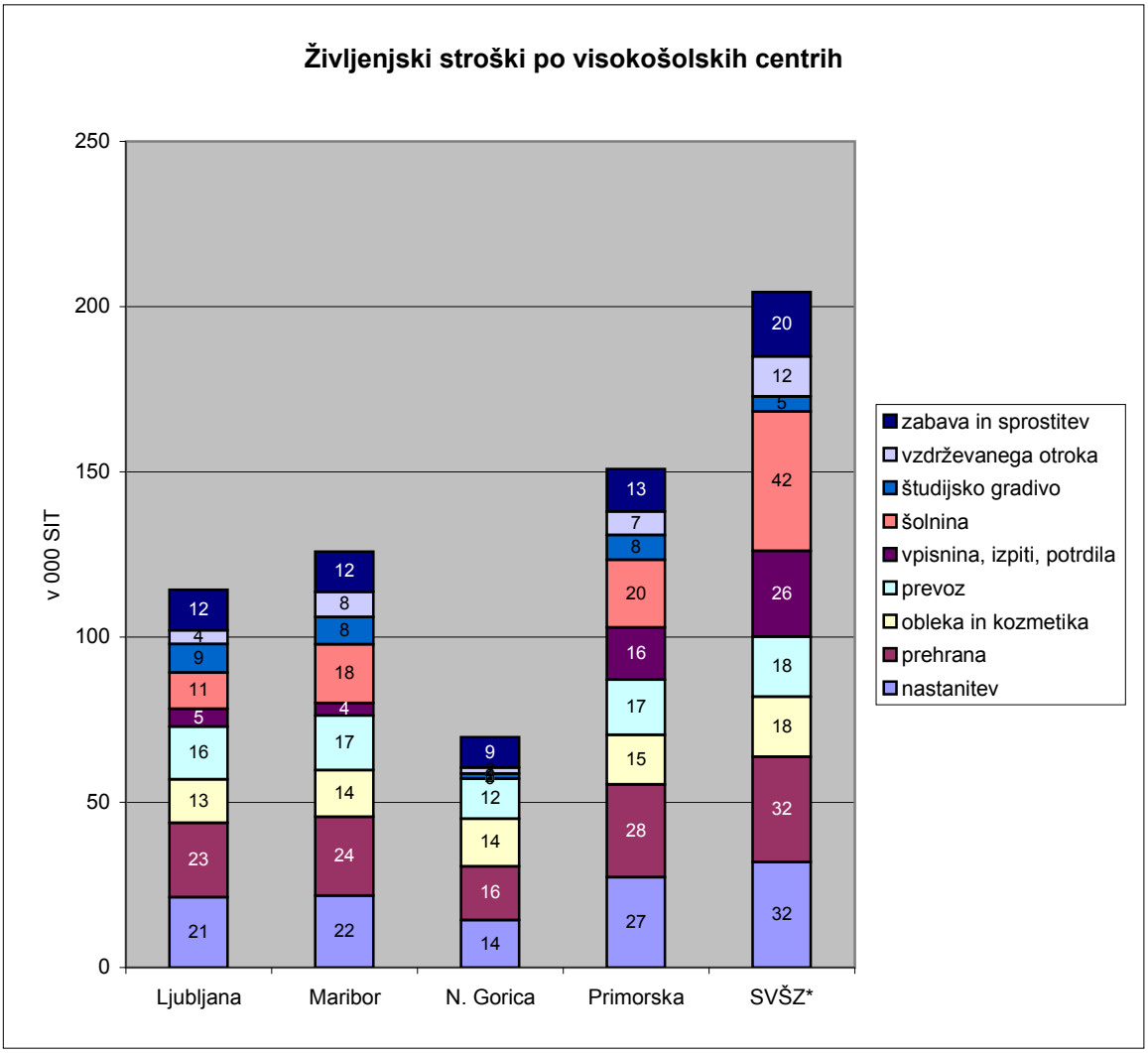

**SVŠZ= Samostojni visokošolski zavodi*

KOMENTAR:
Struktura stroškov v dveh največjih univerzitetnih centrih je še najbolj podobna povprečni (gl. prikaz 37). Stroški so v Mariboru višji na račun višjih šolnin in sredstev za vzdrževanega otroka. Podatki z Univerze v Novi Gorici so nepopolni zaradi nereprezentativnega vzorca. Življenjski stroški študentov univerze na Primorskem in samostojnih visokošolskih zavodov so višji na račun višjih stroškov za nastanitev in prehrano ter šolnin. Razlog je drugačna struktura študentov, višji delež izrednih študentov se odraža v višjih šolninah, pa tudi v stroških za nastanitev in prehrano. Najmanjši odkloni vrednosti od povprečne vrednosti (standardni odklon) med kategorijami je pri stroških za obleko in kozmetiko, prevoz ter zabavo in sprostitev.

Prikaz 39: Kako študentje ocenjujejo svoje življenjske razmere?

Indikatorji:

Delež študentov, ki so (zelo) zadovoljni z razmerami, v katerih živijo:	48%
Delež študentov, ki so (zelo) nezadovoljni z razmerami, v katerih živijo:	
vsi študenti	16%
študentke	15%
21 let stari študenti	14%
študenti 1. bolonjske stopnje	13%

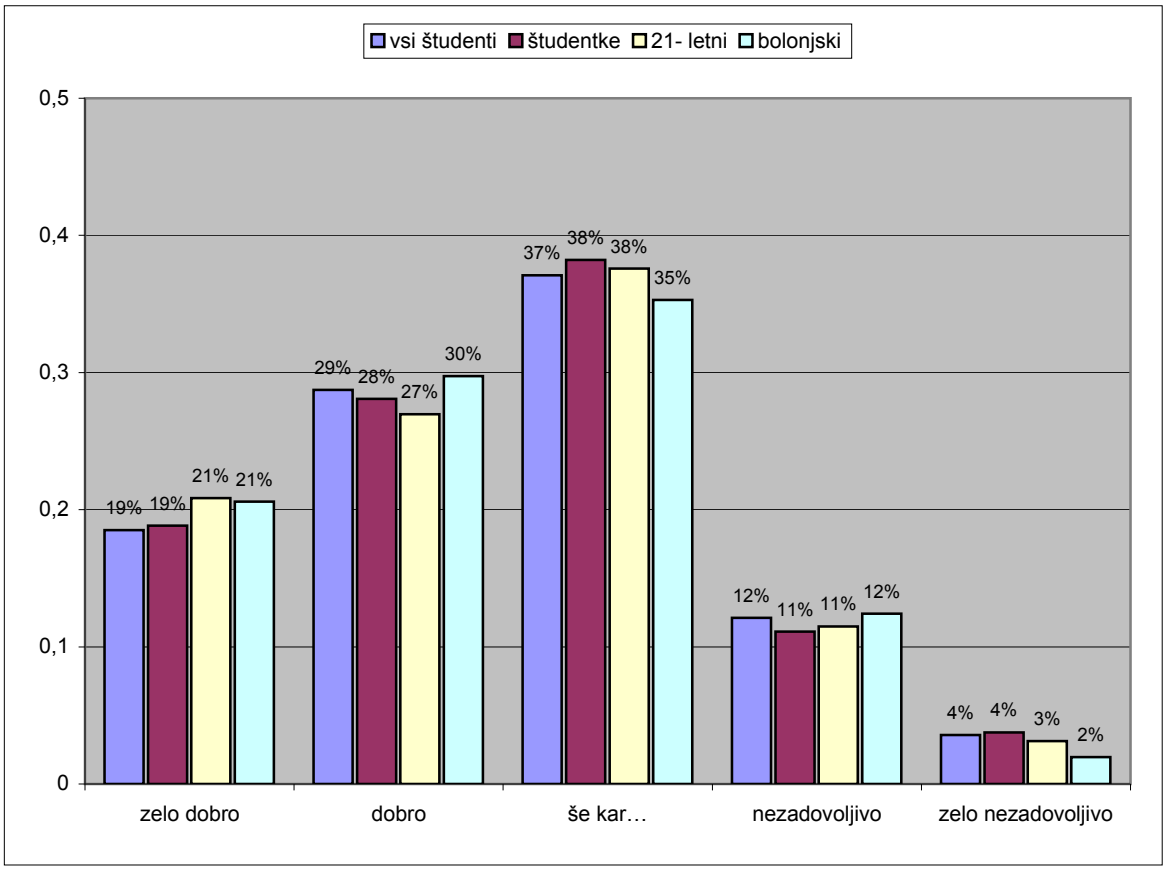

KOMENTAR:
V raziskavi smo študente vprašali tudi, kako so zadovoljni s svojimi razmerami za življenje in delo. Ocena se je gibala v razponu od "zelo dobro" do "zelo slabo". Splošna ocena se močno nagiba na pozitivno stran, saj je na strani do "še kar" od 84 do 85 odstotkov odgovorov. Zanimiva je ugotovitev, da so ocene izredno izenačene, saj se v nobeni kategoriji ne razlikujejo za več kot tri odstotne točke. Če te izide primerjamo s podobnimi v raziskavi Evroštudent 2005, izstopa predvsem podobnost pri rezultatih, saj so bile tudi takrat ugotovljene majhne razlike med kategorijami. Vsekakor pa beležimo premik na pozitivno stran, saj so se takrat ocene (zelo) zadovoljnih gibale okrog 35%, (zelo) nezadovoljnih pa okoli 25%.

Prikaz 40: Ocena denarno - materialnih razmer študentov glede na povprečni dohodek

Upoštevani so študenti, ki živijo v lastnem gospodinjstvu

Indikatorji:

Odstotek študentov, ki so s svojimi razmerami (zelo) zadovoljni	46%	
- in njihov povprečni dohodek	135.000	SIT
Odstotek 21- letnih študentov, ki so s svojimi razmerami (zelo) zadovoljni	45%	
- in njihov povprečni dohodek	73.000	SIT
Odstotek študentov, ki so s svojimi razmerami (zelo) nezadovoljni	15%	
- in njihov povprečni dohodek	104.400	SIT
Razlika v povprečnem dohodku obeh skupin	30.600	SIT
Indeks razlike v povprečnih dohodkih	126	

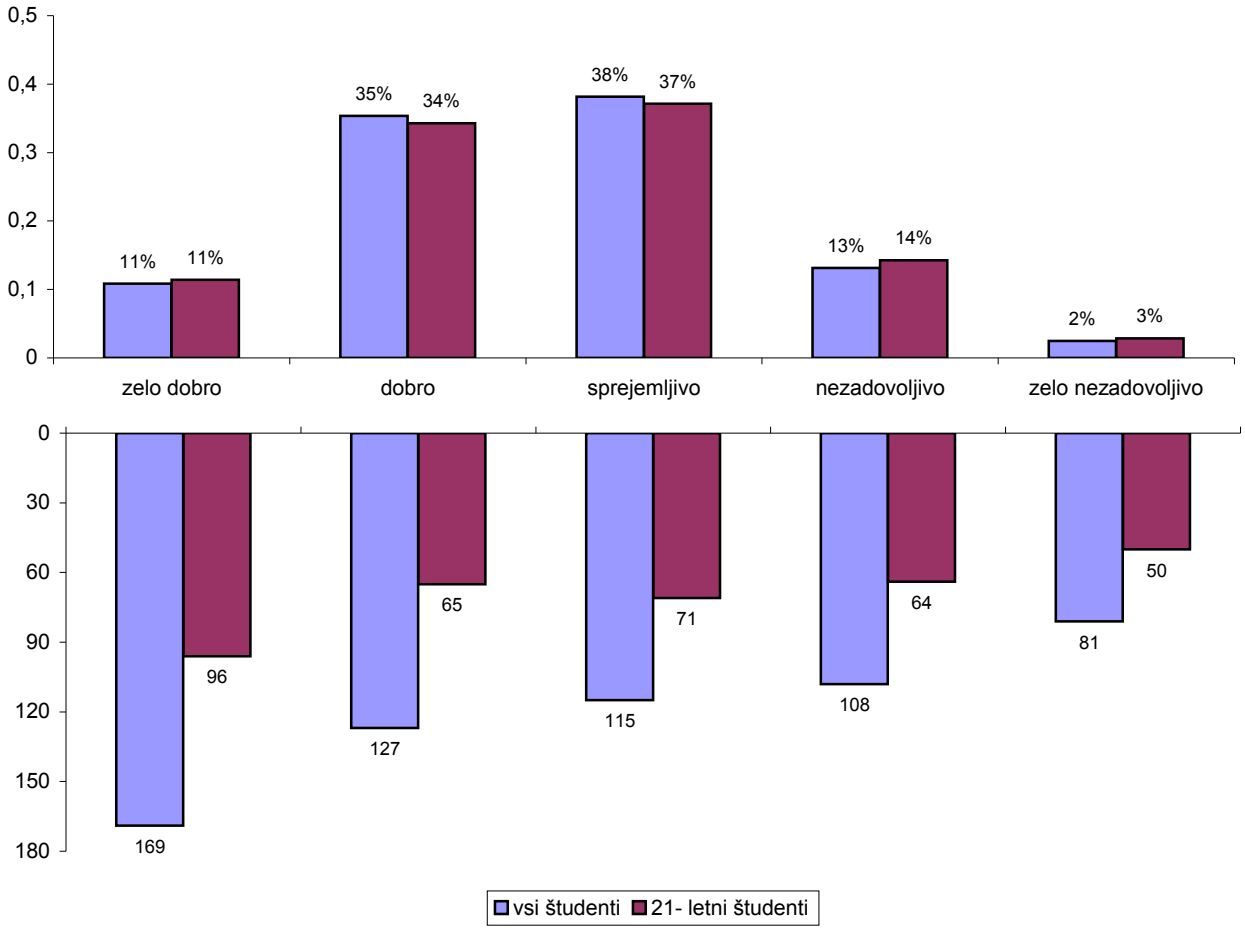

KOMENTAR:
Vprašanje se je nanašalo na oceno materialno - denarnega položaja študentov, v povezavi z višino povprečnega dohodka, s katero razpolagajo študenti v vsaki od skupin glede na stopnjo zadovoljstva. Podatki o dohodkih za vse obravnavane študente (izbrana kategorija so študenti, ki živijo v lastnem gospodinjstvu) v spodnjem grafikonu kažejo izrazito linearno povezavo med višino dohodka in stopnjo zadovoljstva. Podoben trend kažejo tudi podatki za 21 - letne študente, le da je manj izrazit. Tri srednje kategorije razpolagajo s skoraj enakim dohodkom, čeprav so ocene razmer v razponu od dobro do nezadovoljivo. To lahko pomeni, da pri mlajših študentih denar (še) ni najpomembnejša stvar za zadovoljstvo.

Prikaz 41: Ocena denarno - materialnih razmer študentov glede na povprečni dohodek

Upoštevani so študenti, ki živijo skupaj s starši ali sorodniki

Indikatorji:

Odstotek študentov, ki so s svojimi razmerami (zelo) zadovoljni	45%
- in njihov povprečni dohodek	88.000 SIT
Odstotek 21- letnih študentov, ki so s svojimi razmerami (zelo) zadovoljni	50%
- in njihov povprečni dohodek	63.700
Odstotek študentov, ki so s svojimi razmerami (zelo) nezadovoljni	15%
- in njihov povprečni dohodek	36.000 SIT
Razlika v povprečnem dohodku obeh skupin	52.000 SIT
Indeks razlike v povprečnih dohodkih	244

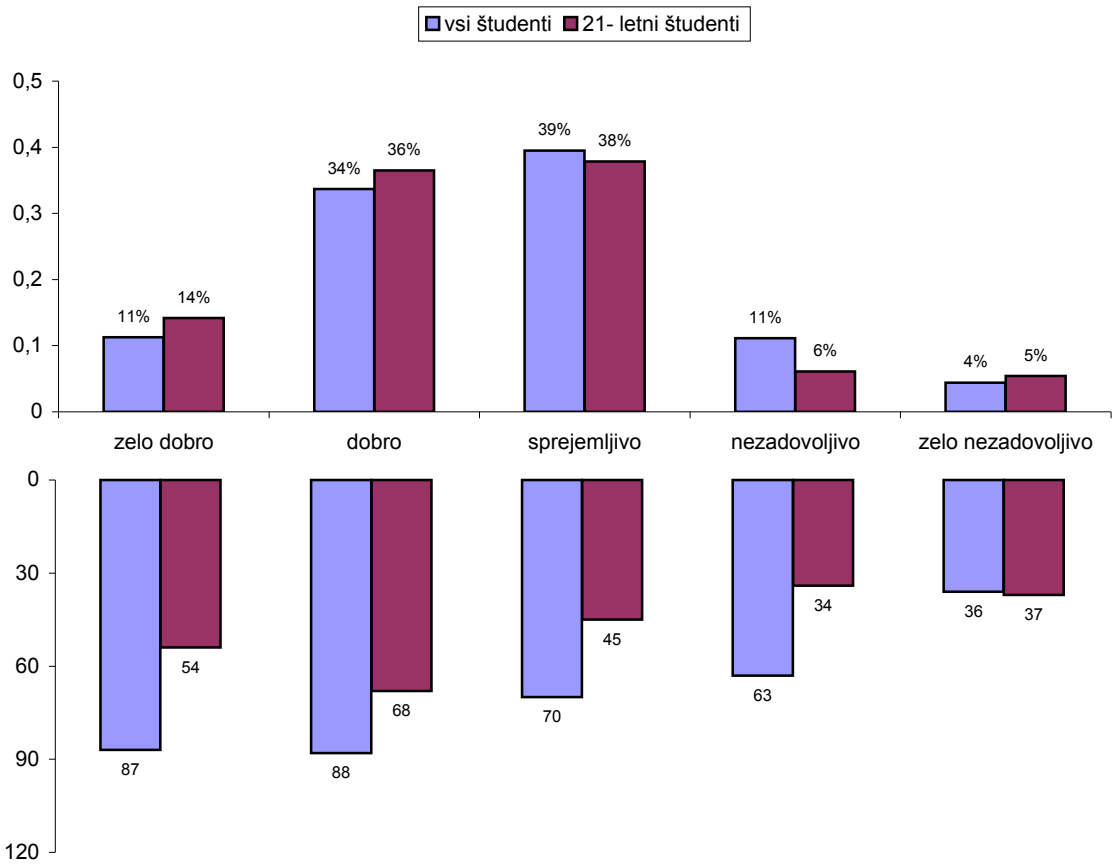

KOMENTAR:
Vprašanje se je nanašalo na oceno materialno - denarnega položaja študentov, v povezavi z višino povprečnega dohodka, s katero razpolagajo študenti v vsaki od skupin glede na stopnjo zadovoljstva. Podatki o dohodkih za vse obravnavane študente (izbrana kategorija so študenti, ki živijo skupaj s starši ali sorodniki) v spodnjem grafikonu kažejo povezavo med višino dohodka in stopnjo zadovoljstva. Vzorec razporeditve kategorij zadovoljstva in deleži po kategorijah je zelo podobni vzorcu v predhodnem prikazu, tako da lahko sklepamo, da način bivanja ne vpliva na to oceno. Podoben trend kažejo tudi podatki za 21-letne študente, le da je manj izrazit, najbolj zadovoljni študenti razpolagajo z manj sredstvi kot njihovi kolegi, ki stanje ocenjujejo kot dobro; še en podatek v prid oceni, da mlajšim študentom denar morda ni najpomembnejši.

Prikaz 42: Delo študentov v času študija

Indikatorji:

Delež študentov, ki opravlja plačano delo: vsi študenti	65%
21- let stari študenti	50%
študentke	65%
študenti	65%

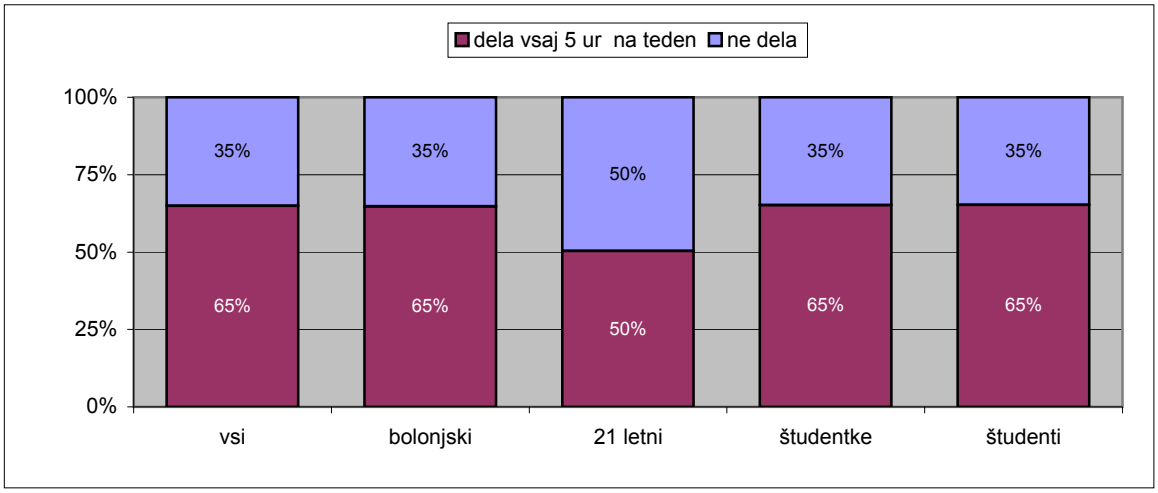

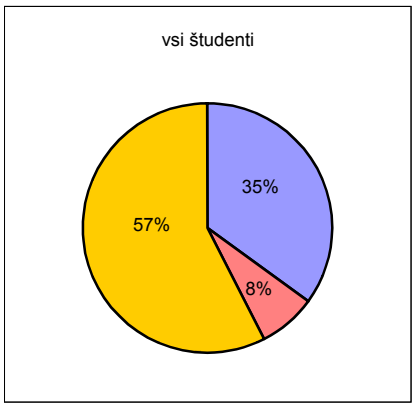

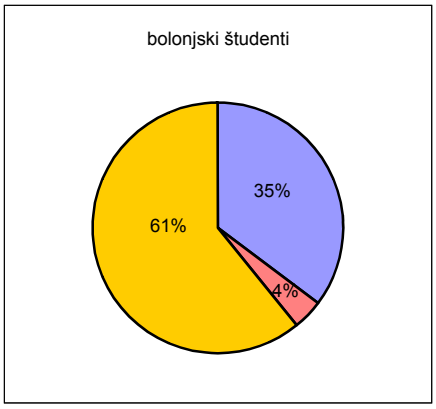

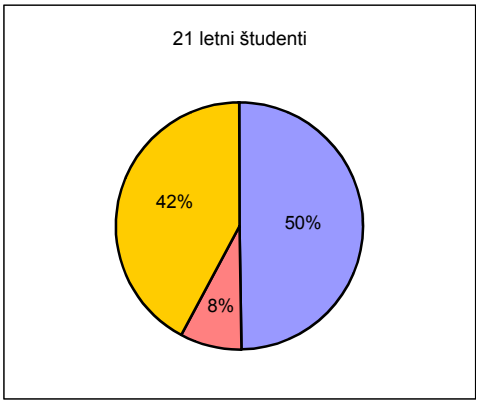

Legenda

- dela več kot 5 ur na teden
- dela do 5 ur na teden
- ne dela

KOMENTAR:
Delež študentov, ki v času študija opravlja tudi plačano delo, znaša 65%. V deležu delavnih študentov med spoloma ni razlike, v obeh primerih je delež enak. Pač pa je očitno, da se delež delovnih obveznosti povečuje s starostjo. Med 21- letnimi študenti je takšnih, ki v času predavanj tudi delajo, polovica (50%). Ugotovimo lahko tudi, da le malo študentov (8%) dela krajši čas, do 5 ur tedensko, pri bolonjskih študentih pa je takšnih še manj.

Prikaz 43: Študentsko delo in zaslužek
študenti, ki živijo v lastnem gospodinjstvu

Indikatorji:

Delež dohodka iz dela v celotnem dohodku študentov, ki delajo	49%
Delež dohodka iz dela v celotnem dohodku bolonjskih študentov, ki delajo	46%
Mejni znesek prvega percentilnega razreda (prvih 10% študentov)	1000 SIT

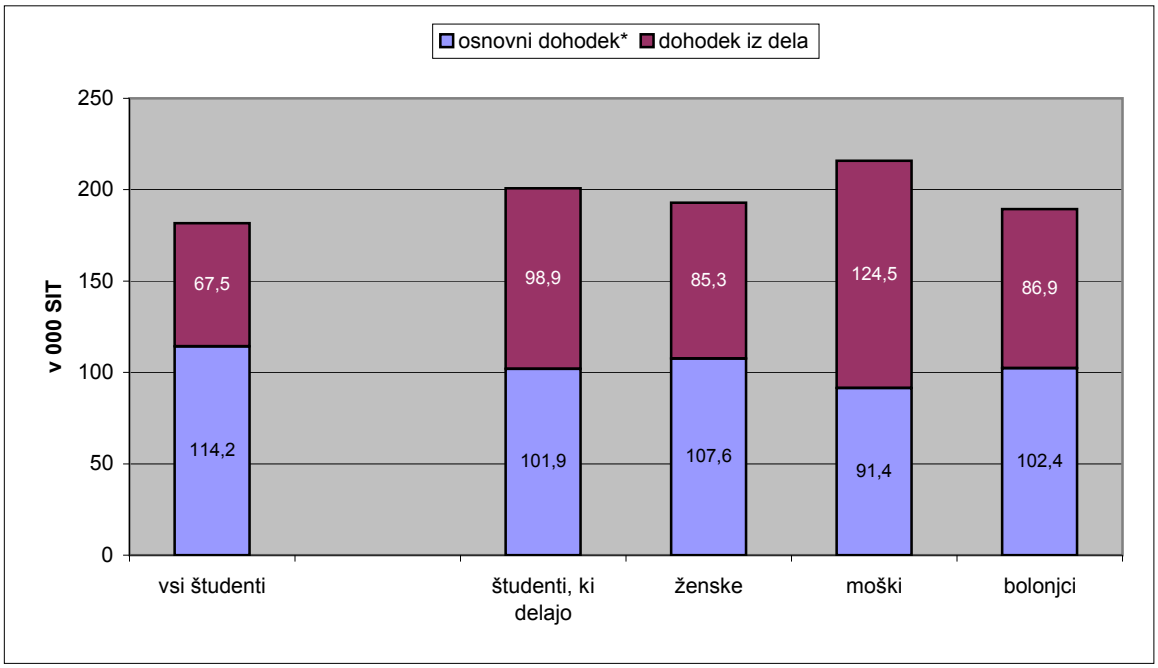

**osnovni dohodek: je definiran kot vsota vseh dohodkov študenta, razen dohodkov iz dela*

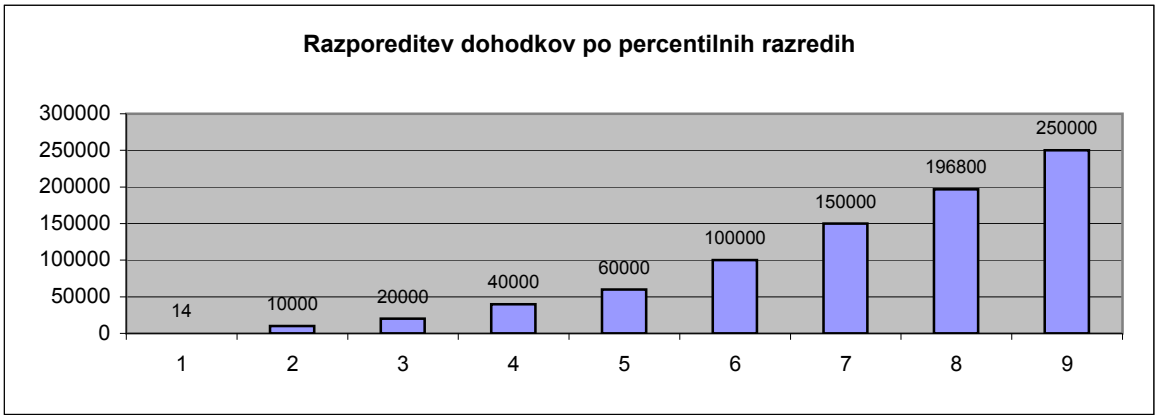

KOMENTAR:
Za potrebe izračunov v tem prikazu smo oblikovali novo spremenljivko "osnovni dohodek" (base income), ki ga sestavljajo vsi drugi dohodki, z izjemo zaslužkov iz dela: prispevki staršev v gotovini in v naravi, podpora države ter razni drugi prihodki. S tem so dohodki iz dela predstavljeni tako v absolutni višini kot tudi relativno kot del celotnih prihodkov študentov.

Prikaz 44: Dohodki študentov iz dela glede na izobrazbo staršev

Indikatorji:

Delež študentov, ki delajo (starši z nizko izobrazbo (zaključena OŠ))	65%
Delež študentov, ki delajo (starši z visoko izobrazbo (višja ali univerzitetna))	61%

Upoštevani so samo študenti, ke delajo.

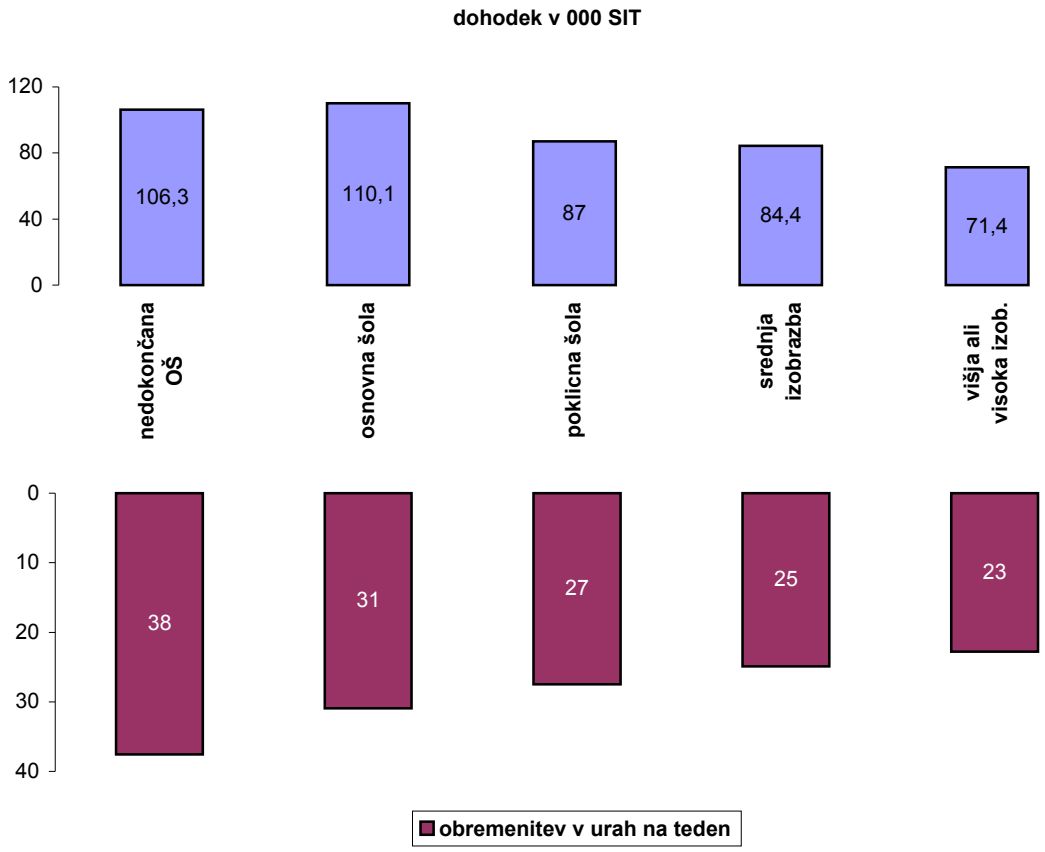

KOMENTAR:
Oba prikaza (44 in 44.1) obravnavata študente, ki delajo, in njihove zaslužke v odvisnosti od izobrazbenega zaledja (izobrazbe staršev) ter od starosti študentov. Poleg povprečne višine zaslužka je za vsako izobrazbeno kategorijo staršev prikazano tudi povprečno tedensko število ur, ki jih študentje v teh skupinah namenjajo za plačano delo. Tako povprečni zaslužek kot tedenska obremenitev, izražena v številu delovnih ur, sta največja v skupini z najnižje izobraženimi starši in najnižja v skupini študentov iz družin, katerih starši imajo višjo ali visoko izobrazbo.

Prikaz 44.1: Dohodki študentov iz dela glede na starost študentov

Indikatorji:

Delež najmlajših študentov (do 21 let), ki delajo	35%
Delež najstarejših študentov (nad 28 let), ki delajo	82%

Upoštevani so samo študenti, ki delajo.

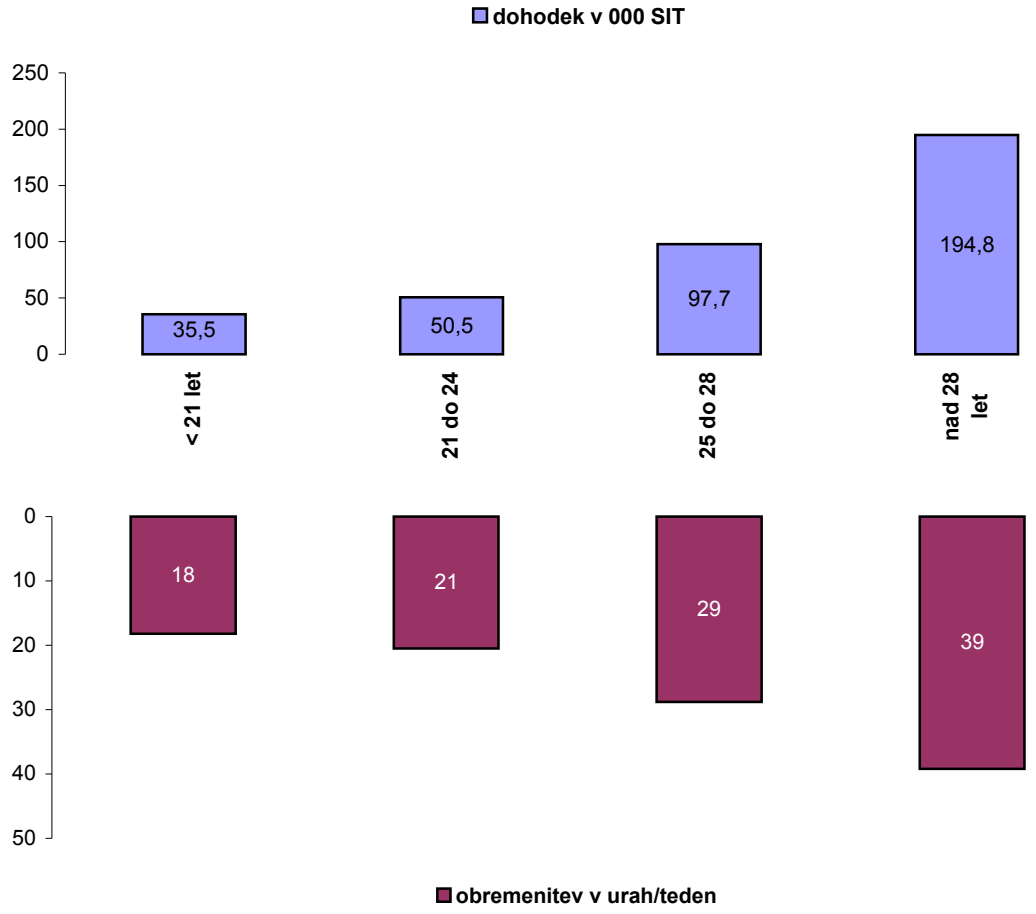

KOMENTAR:
Podobno kot v prikazu 44 je tudi v primerjavi študentov, ki delajo, v odnosu na njihovo starost zelo izrazita korelacija. V prikazu jo ponazarjamo s štirimi starostnimi skupinami študentov, za katere sta izvedena dva parametra: povprečni zaslužek in povprečna tedenska obremenitev v urah. Mlajši študenti delajo manj, med 18 in 21 ur tedensko, temu so primerni tudi dohodki. Že v tretji skupini znaša delovna obremenitev blizu 70% rednega fonda delovnih ur, medtem ko je zadnja kategorija že praktično polno zaposlena. Podobno razporeditev smo zabeležili tudi v raziskavi Evroštudent 2005, vendar zaradi različnih starostnih kategorij neposredna primerjava ni možna.

Prikaz 45: Tedenski razpored časa glede na obseg plačanega dela

Vsi študenti

Indikatorji:

poraba časa za aktivnosti, povezane s študijem, vsi študenti	35 ur
poraba časa za plačano delo/zaposlitev, vsi študenti	17 ur
poraba časa za aktivnosti, povezane s študijem, 21 letni študenti	38 ur
poraba časa za plačano delo/zaposlitev, 21 letni študenti	9 ur
povprečna študijska obremenitev študentov, ki ne delajo	41 ur

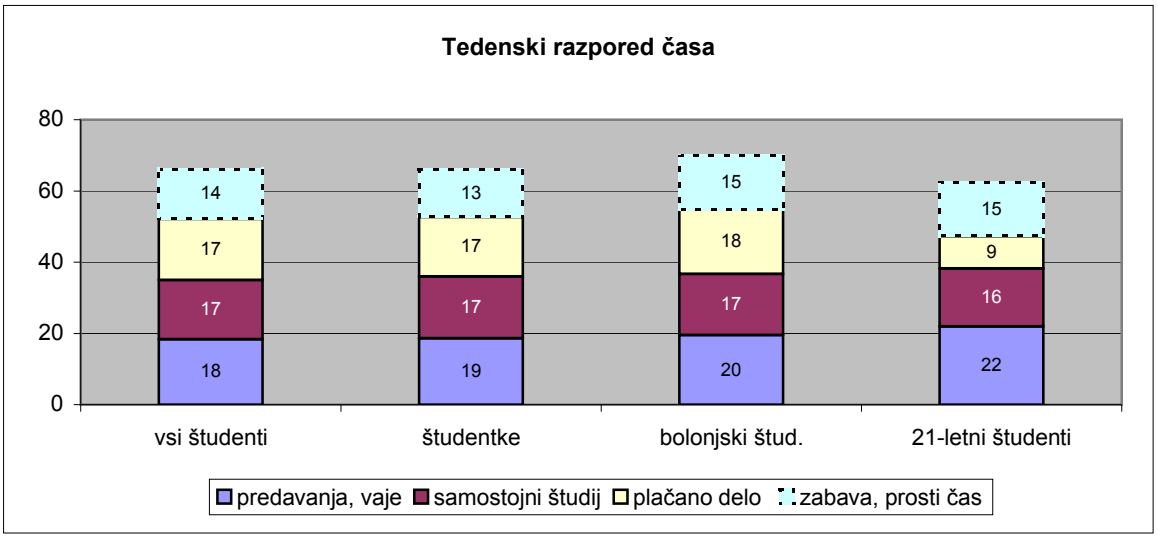

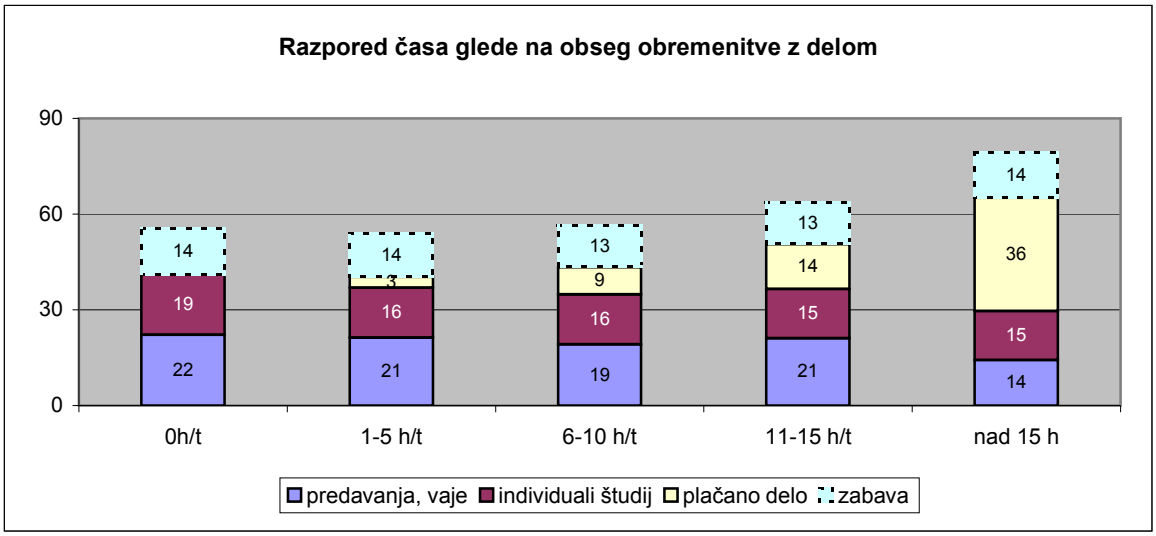

KOMENTAR:
Študentje v povprečju prebijejo na predavanjih, vajah ipd. 18 ur tedensko, nadaljnjih 17 ur na teden pa jim vzame individualno študijsko delo. Poleg tega namenijo 17 ur na teden plačanemu delu, skupaj torej traja delavnik povprečnega študenta 52 ur tedensko. Prikazanih 14 ur za zabavo in sprostitev ne uvrščamo med obveznosti. Ta vzorec se bistveno ne spremenija, ne glede na spol in tudi ne na vrsto študija (študenti bolonjskih programov). Mlajši študenti porabijo več časa za študijske dejavnosti, in manj za plačano delo. Povečevanje obsega delovnih obremenitev vpliva predvsem na čas, ki ga študenti namenijo individualnemu študiju, na študij nasploh pa šele, ko delovne obremenitve presežejo 15 ur na teden. Spremenljivki, katerih vrednosti najmanj odstopajo od povprečja (standardni odklon), sta individualni študij in zabava. Ne glede na to, za kakšnega študenta gre in koliko ur nameni delu, porabi za ti dve dejavnosti približno enako časa. Tako po značilnostih kot po vrednostih so tem rezultatom zelo blizu tudi izsledki raziskave Evroštudent 2005.

Prikaz 46: Kako študenti ocenjujejo svojo delovno obremenitev?

Obremenitev z dejavnostmi, povezanimi s študijem in plačanim delom; vsi študenti

Indikatorji:

vsota vseh obremenitev pri oceni "slabo, nesprejemljivo"	58 ur na teden
vsota vseh obremenitev pri oceni "(zelo) dobro"	41 ur na teden
vsota vseh obremenitev pri oceni "slabo, nesprejemljivo" (bolonjski št).	70 ur na teden
vsota vseh obremenitev pri oceni "(zelo) dobro" (bolonjski št.)	42 ur na teden

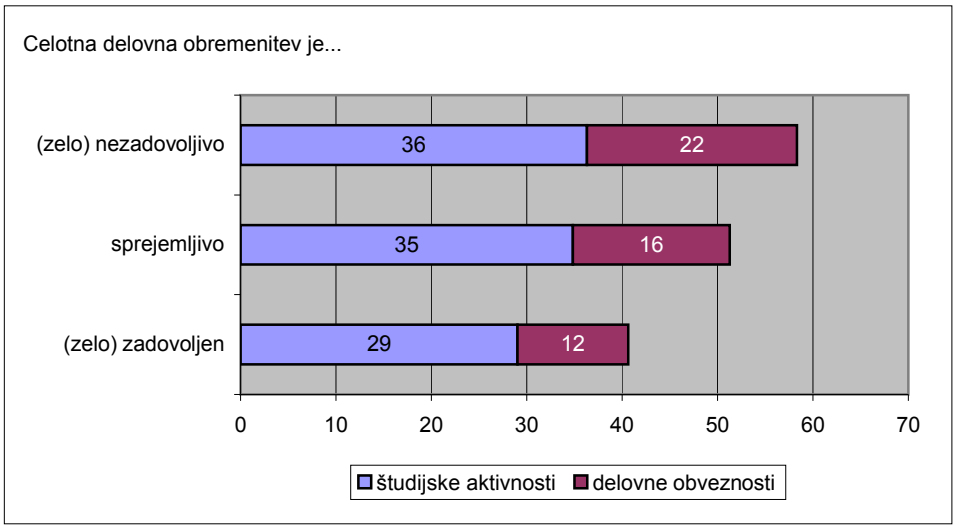

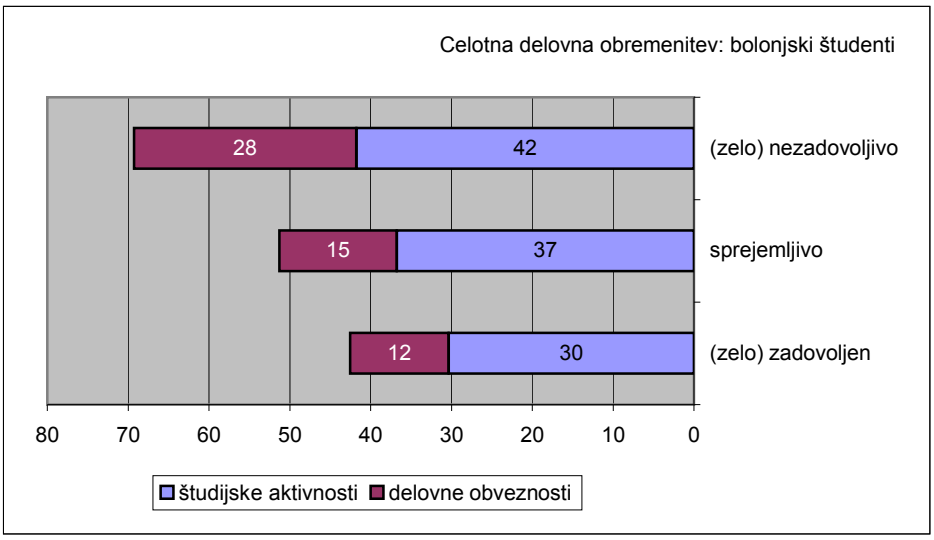

KOMENTAR:
Študentje, ki ocenjujejo svoja študijska in delovna bremena kot slaba ali nesprejemljiva, so povprečno tedensko obremenjeni 58 ur. V populaciji študentov, ki delajo, znaša njihov delež 26%. Največ (51%) je takšnih, ki se jim zdi obremenitev še sprejemljiva, na teden pa jim študij in delo vzameta 53 ur. Zelo zadovoljnih je s svojo obremenitvijo 23% študentov, ki študiju in delu namenijo 41 ur tedensko. Študenti prenovljenih bolonjskih programov so v spodnjih dveh kategorijah zelo blizu študentom nasploh, v kategoriji (zelo)nezadovoljnih pa jih z obremenitvijo močno prekašajo (70 ur). Raziskava Evroštudent 2005 je dala v tem pogledu zelo podobne rezultate, le da pri nekoliko višjih vrednostih študijskih in delovnih obremenitev.

Prikaz 47: Povezanost delovnih aktivnosti študentov s področjem študija

Delež študentov, ki delajo na področju, povezanem s študijem

Indikatorji:

delo, ki ga opravljam, je zelo povezano z mojim študijem	18%
delo, ki ga opravljam, sploh ni povezano z mojim študijem	44%

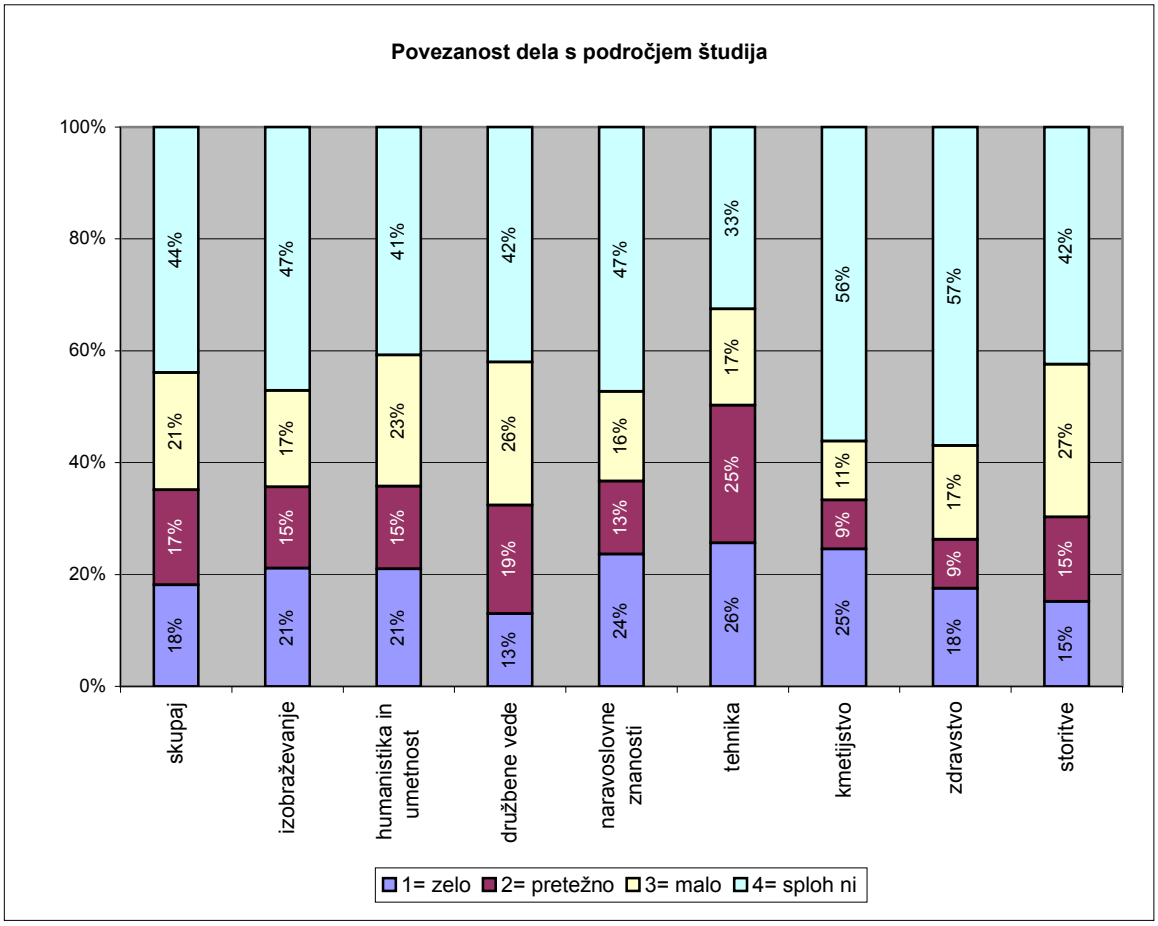

KOMENTAR:
Le 30% študentov, ki delajo, opravlja delo s področja, ki je zelo ali vsaj pretežno povezano s študijem, medtem ko pri 44% študentov ne moremo govoriti o nikakršni povezavi dela s poklicem ali strokovnim področjem, za katerega se izobražujejo. Prikazana področja temeljijo na ISCED klasifikaciji študijskih področji. Iz njih lahko zaključimo, da je med študenti družbenih in poslovnih ved ter prava , ki delajo, najmanj takšnih, katerih delo je zelo povezano s področjem, za katerega se izobražujejo (13%). Po drugi strani pa je največji delež študentov, katerih delo sploh ni povezano z njihovim področjem usposabljanja, največ na kmetijstvu (56%) in zdravstvu (57%).

Prikaz 48: Delež povezanosti dela s študijem po ISCED področjih

Vsi študenti

Indikatorji:

Povprečna razporeditev časa za študij pri študentih tehničnih ved	39 ur na teden
Povprečna razporeditev časa za študij pri študentih humanistike	36 ur na teden

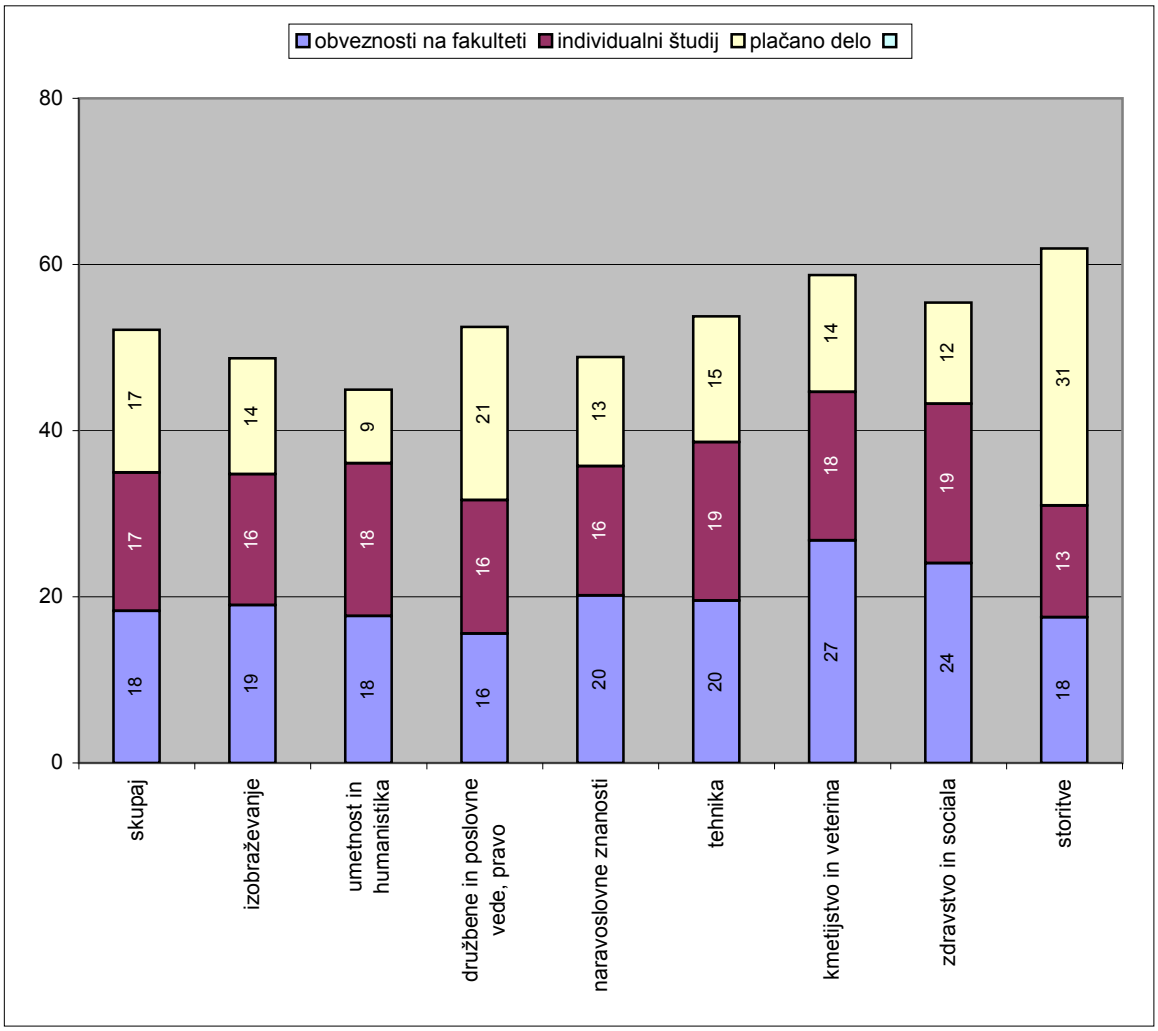

KOMENTAR:
Največjo obremenitev s študijem kažeta kmetijstvo in zdravstvo (več ko 40 ur tedensko), pri večini drugih področij je ta obremenitev blizu povprečja, ki znaša 35 ur na teden. Značilno krajši je ta čas pri storitvah (31 ur) in pri družbenih in poslovnih vedah (32 ur), zato pa na obeh področjih izstopa delovna obremenitev, ki je pri storitvah z 31 urami tedensko skupraj dvakrat višja od povprečja za vse študente (17 ur). Študenti družbenih ved so z 21 urami dela na teden drugi najbolj obremenjeni. Najmanjšo celotno obremenitev (študij + delo) izkazuje humanistika (45 ur), študentje humanistike se tudi najmanj ukvarjajo s plačanim delom, v povprečju le 9 ur na teden.

Prikaz 49: Delež povezanosti dela s študijem po ISCED področjih

Študenti 1. stopnje prenovljenih "bolonjskih" programov

Indikatorji:

Povprečna razporeditev časa za študij pri študentih tehničnih ved	34 ur
Povprečna razporeditev časa za študij pri študentih humanistike	30 ur

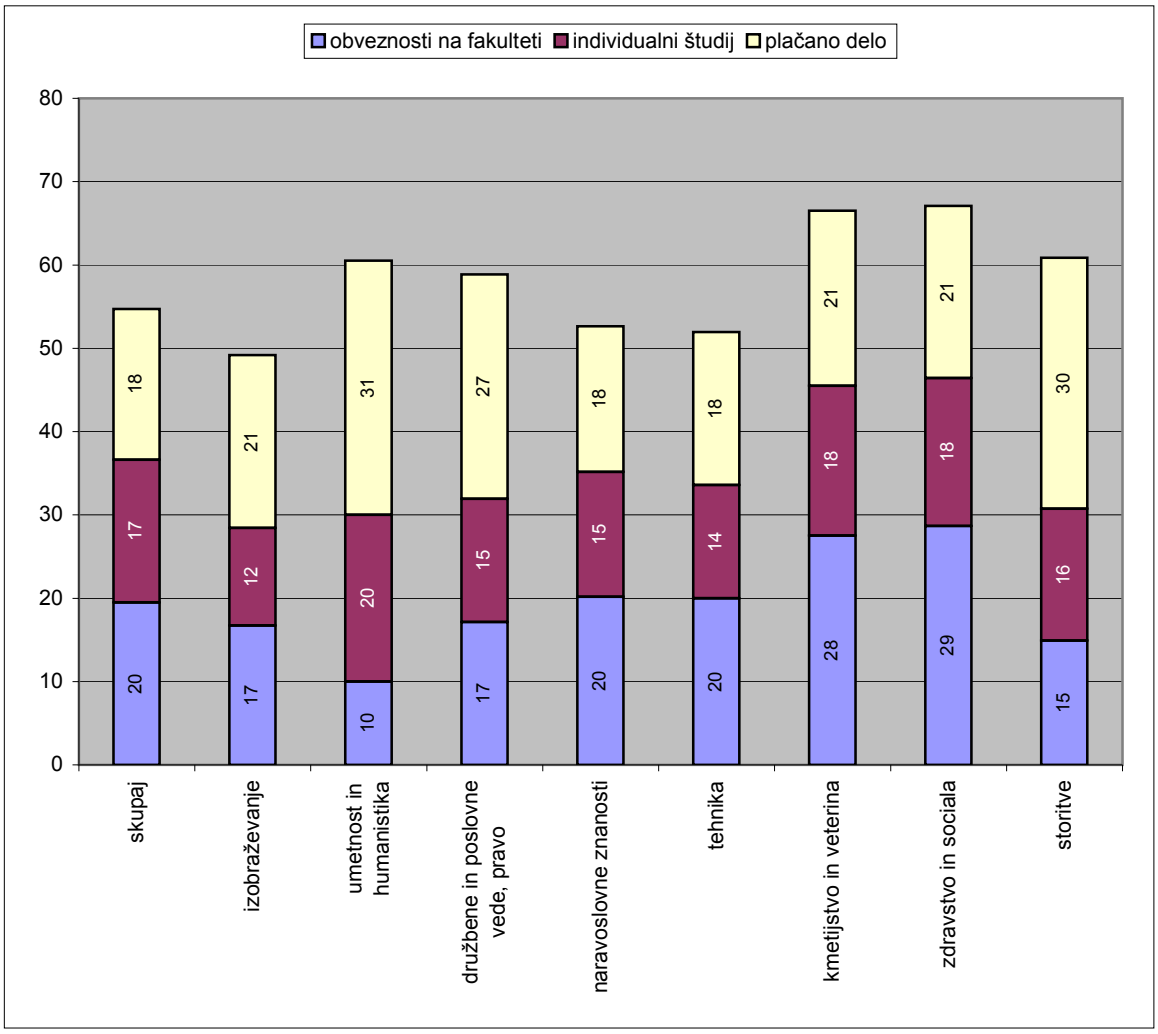

KOMENTAR:
Največjo obremenitev s študijem kažeta kmetijstvo in zdravstvo (več ko 40 ur tedensko), pri večini drugih področij je ta obremenitev blizu povprečja, ki znaša 37 ur na teden. Po teh značilnostih je razporeditev časa za študij in delo povsem podobna kot v prikazu 48, ki zajema vse študente. Najkrajši študijski čas izkazujejo izobraževanje (29 ur), humanistika (30 ur) in storitve (31 ur). Kar štiri študijska področja imajo celoten čas obremenitve (študij in delo) daljši od 60 ur na teden.

Prikaz 50: Delež študentov ki delajo, po študijskih področjih

Indikatorji:

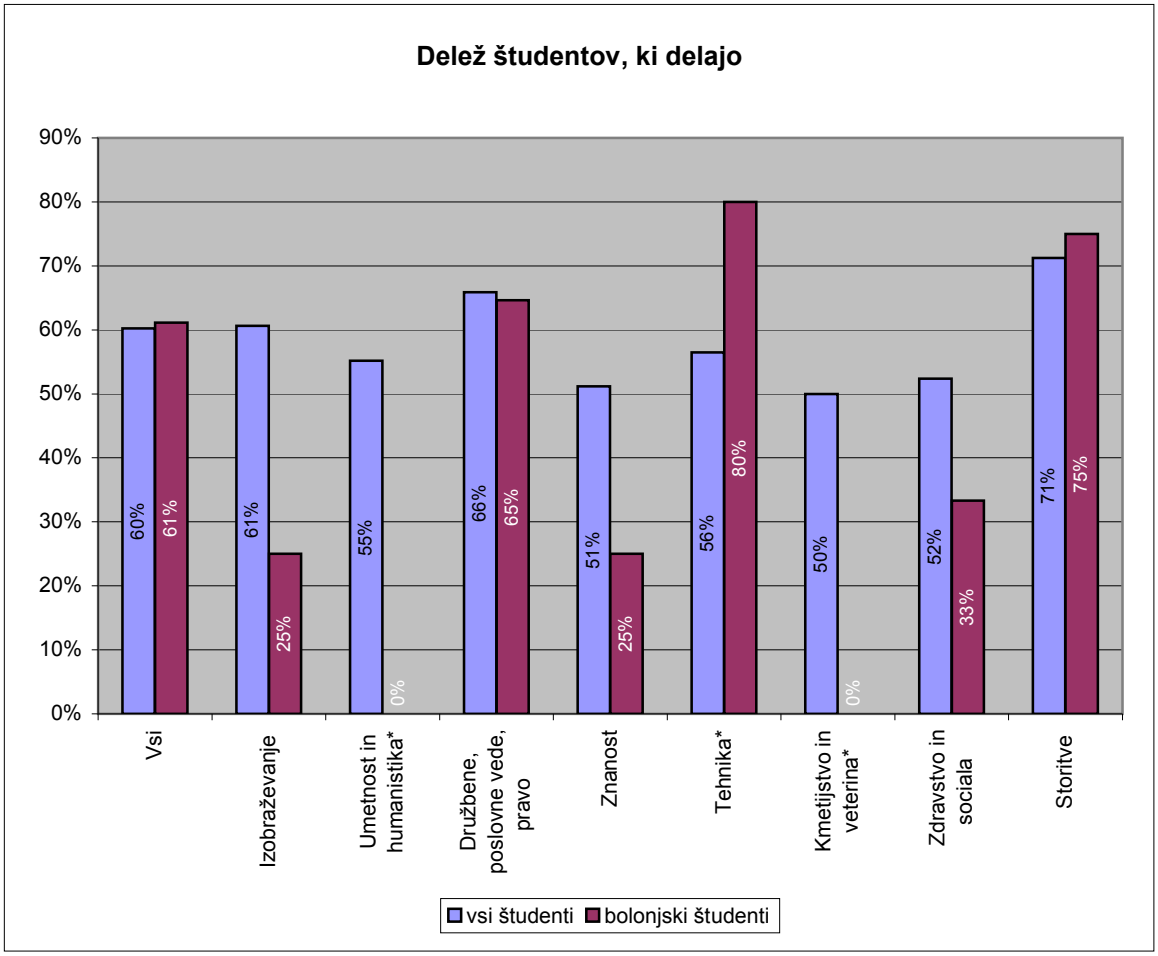

* na študijskih področjih, označenih s *, je delež študentov v bolonjskih programih premajhen, zato rezultati niso zanesljivi

KOMENTAR:
Deleži študentov, ki v času študija opravljajo tudi plačano delo, so razporejeni po ISCED študijskih področjih. Poskusno so zajeti tudi študenti prenovljenih programov v okviru Bolonjske prenove programov visokega šolstva (bolonjski študenti). Tukaj smo lahko ugotovili, da razen na področju družbenih ved, poslovnih ved in prava, kjer so prenovljeni programi že značilno prisotni, na vseh drugih področjih izkazujejo še premajhne vrednosti, da bo dale zanesljivejši rezultat.

Prikaz 51: Znanje tujih jezikov

Indikatorji:

vsaj nekaj znanja najpogostejšega tujega jezika - angleščine	98%
vsaj nekaj znanja drugega najpogostejšega tujega jezika - nemščine	80%
vsaj nekaj znanja tretjega najpogostejšega tujega jezika - italijanščine	32%

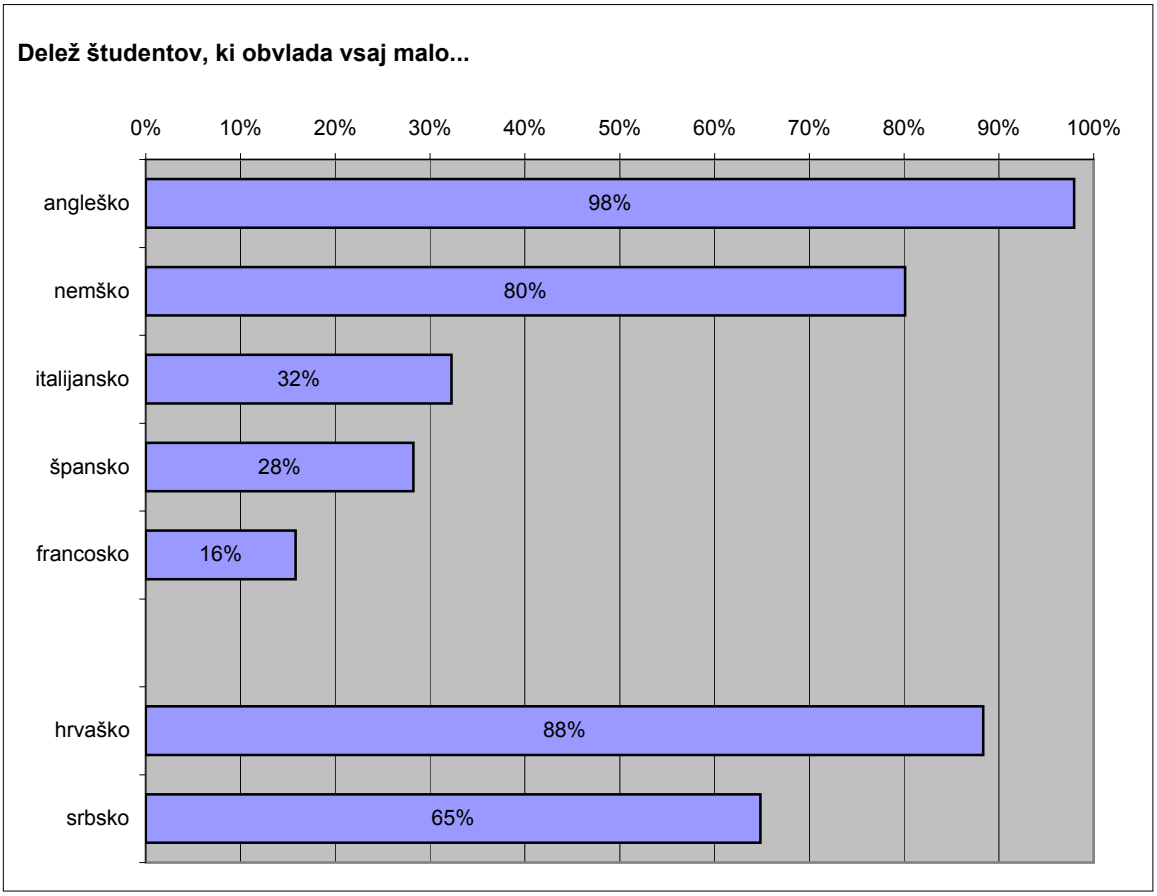

KOMENTAR:
Vprašanje o znanju tujih jezikov je bilo zastavljeno tako, da je anketiranec lahko označil svojo oceno znanja določenega jezika od 1 (tekoče) do 5 (zelo slabo), oz. 0, če jezika sploh ne obvlada. V grafikonu so zajete ocene od 1 do 5. Angleščina prepričljivo vodi z 98%, sledi nemščina in italijanščina. Tudi v raziskavi Evroštudent 2005 so bili ti jeziki najbolje zastopani in razporejeni v istem zaporedju. Pač pa je tokrat, razen pri angleščini, nekoliko višji delež študentov, ki obvlada posamezni jezik. Najbolj se je povečal delež pri španščini (8 točk) in francoščini (3 točke). Več je tudi študentov, ki obvlada vsaj nekaj hrvaščine in srbščine. Naša nekdanja skupna jezika bi se uvrstila na drugo in četrto mesto, enako kot leta 2005. Najbolj je seveda pomembna ugotovitev, da se znanje tujih jezikov nasploh izboljšuje.

Prikaz 52: Ocena stopnje znanja tujih jezikov

Indikatorji:

Najpogostejši tuj jezik	angleščina
Delež študentov, ki meni, da tekoče ali zelo dobro obvlada ta jezik	69%
Delež študentov, ki tekoče ali zelo dobro obvlada drugi najpogostejši tuj jezik	21%

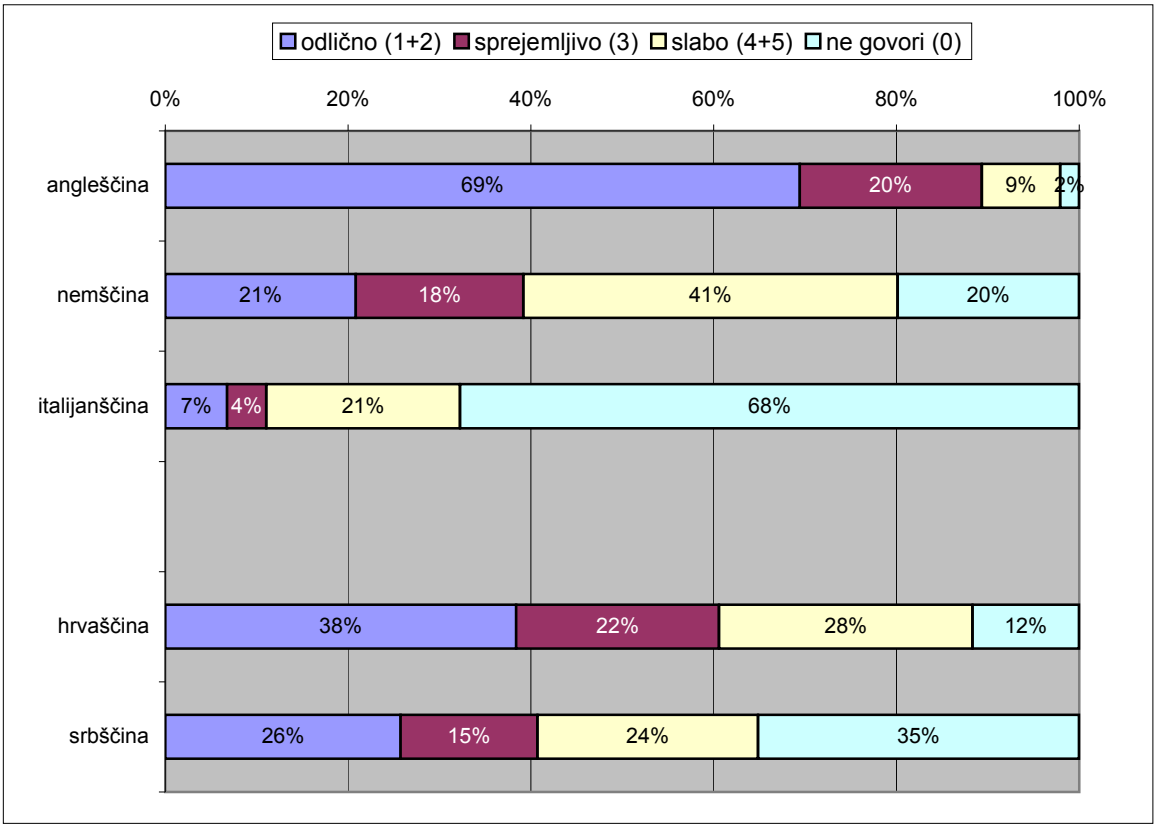

KOMENTAR:
69% študentov meni, da je njihovo znanje angleščine odlično (ocena tekoče, zelo dobro). Pri nemščini in italijanščini je ta delež že precej pod 30%. Ocena (zelo) slabo znaša 9% pri angleščini, 41% pri nemščini in 21% pri italijanščini.
Če v oceno vključimo še hrvaški in srbski jezik, se slika spremeni. Oceni odlično sta višji kot pri nemščini ali italijanščini, širši pas predstavljajo tudi tisti, ki svoje znanje ocenjujejo kot sprejemljivo. Jezikov ne govori 12% (hrvaščina) oziroma 35% pri srbščini. Čeprav so deleži za ta dva jezika razmeroma visoki pa rezultati kažejo opazno znižanje teh odstotkov glede na leto 2005.

Prikaz 53: Mednarodna mobilnost študentov

Indikatorji:

Delež študentov, ki imajo s študijem povezano izkušnjo v tujini	9,0%
Delež študentk, ki so pridobiile s študijem povezano izkušnjo v tujini	9,2%
Delež študentov, ki so v tujini opravili obdobje študija	4,2%
Delež študentov, ki se bodo zanesljivo vključili v mobilnost v prihodnje	11,3%
Delež bolonjskih študentov, ki se bodo zanesljivo vključili v mobilnost	19,4%

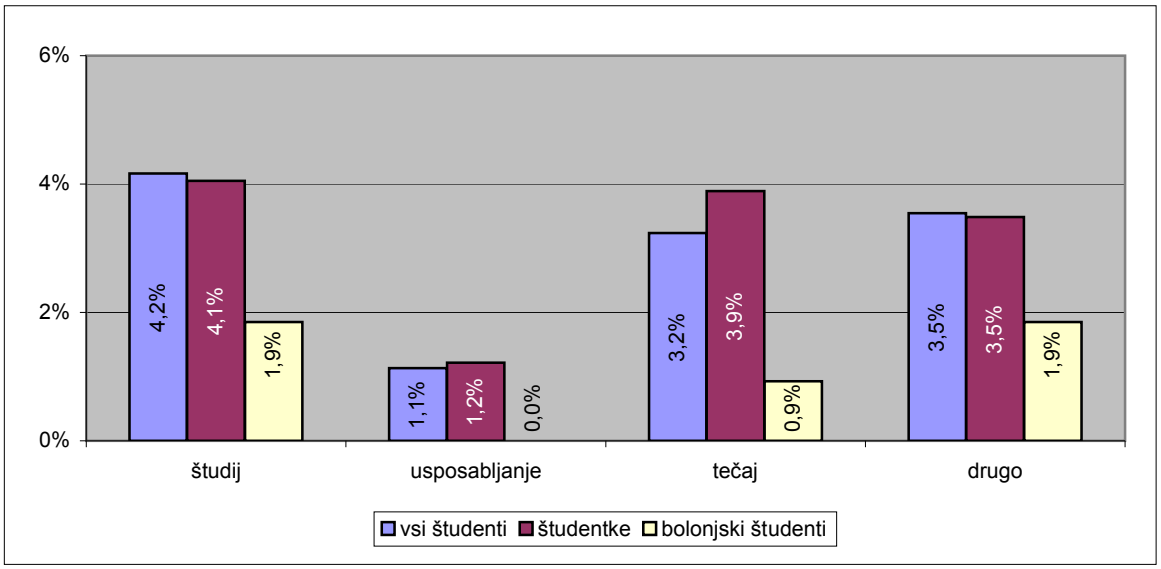

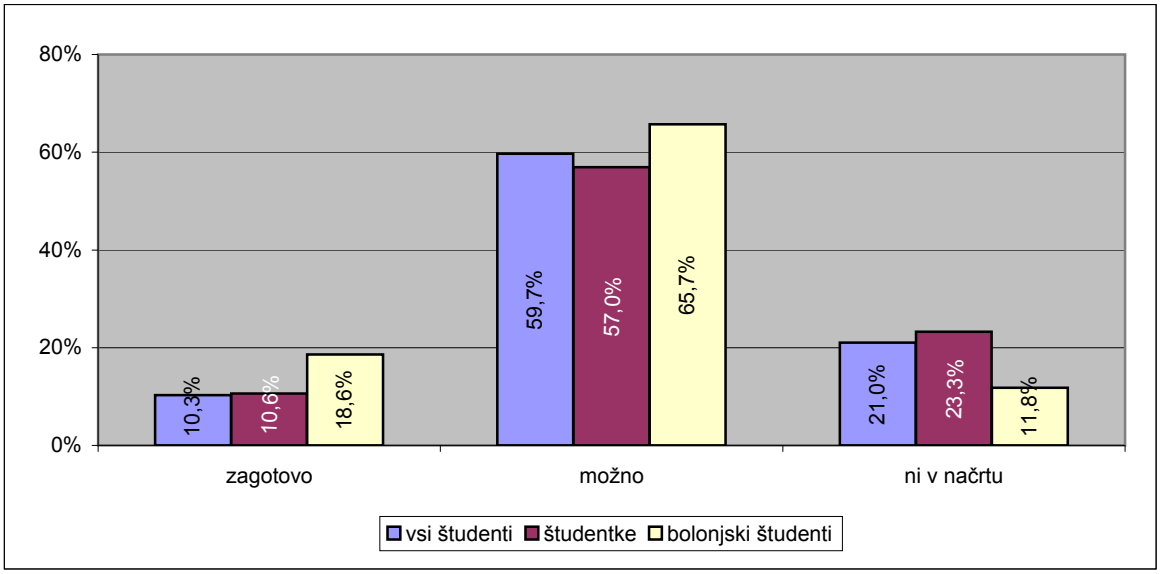

KOMENTAR:
Prvi grafikon prikazuje realizirano, drugi pa načrtovano mobilnost. S študijem povezano bivanje v tujini (zajema študij na tuji univerzi, usposabljanje oz. strokovna praksa, jezikovni tečaj, študijski obisk, ipd.) ima za sabo 9,0% študentov, medtem ko je ta odstotek pri študentkah za 2 desetinki višji. Če pa merimo mobilnost po realiziranih aktivnostih, so zajele 12,4% študentov, kar pomeni, da do posamezni študenti opravili več aktivnosti. Študenti bolonjskih programov (ti so še bolj na začetku uvajanja), so bili v mobilnosti udeleženi v manjši meri, kar je seveda razumljivo. Zato pa so toliko bolj ambiciozni njihovi načrti, saj se jih bo več kot 19% zanesljivo vključilo v mobilnost v naslednjih obdobjih.

Prikaz 54: Mednarodna mobilnost študentov in znanje tujih jezikov

Indikatorji:

Delež mobilnosti med študenti z zelo dobrom znanjem vsaj enega tujega jezika	18,2%
Delež mobilnosti med študenti z zelo slabim znanjem tujih jezikov	3,8%

Povezava med znanjem jezikov in mednarodno mobilnostjo študentov

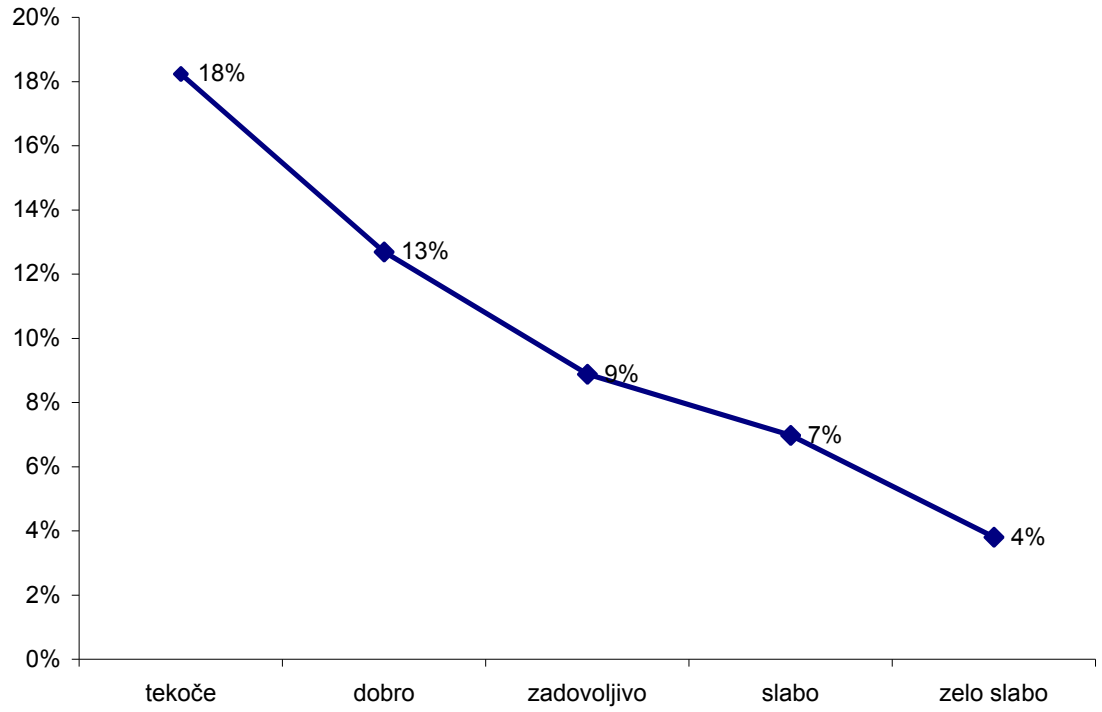

KOMENTAR:
Povezava med študijskem bivanjem v tujini in znanjem jezikov je močna in premo sorazmerna. Med mobilnimi študenti jih je kar 18%, ki svoje znanje tujega jezika ocenjujejo kot tekoče. Z zniževanjem nivoja znanja se zmanjšuje tudi delež udeležbe v mobilnosti.

Prikaz 55: Mednarodna mobilnost glede na ISCED področje študija

Indikatorji:

delež mobilnih študentov na področju tehnike	9,7%
delež mobilnih študentov na področju umetnosti in humanistike	19,5%

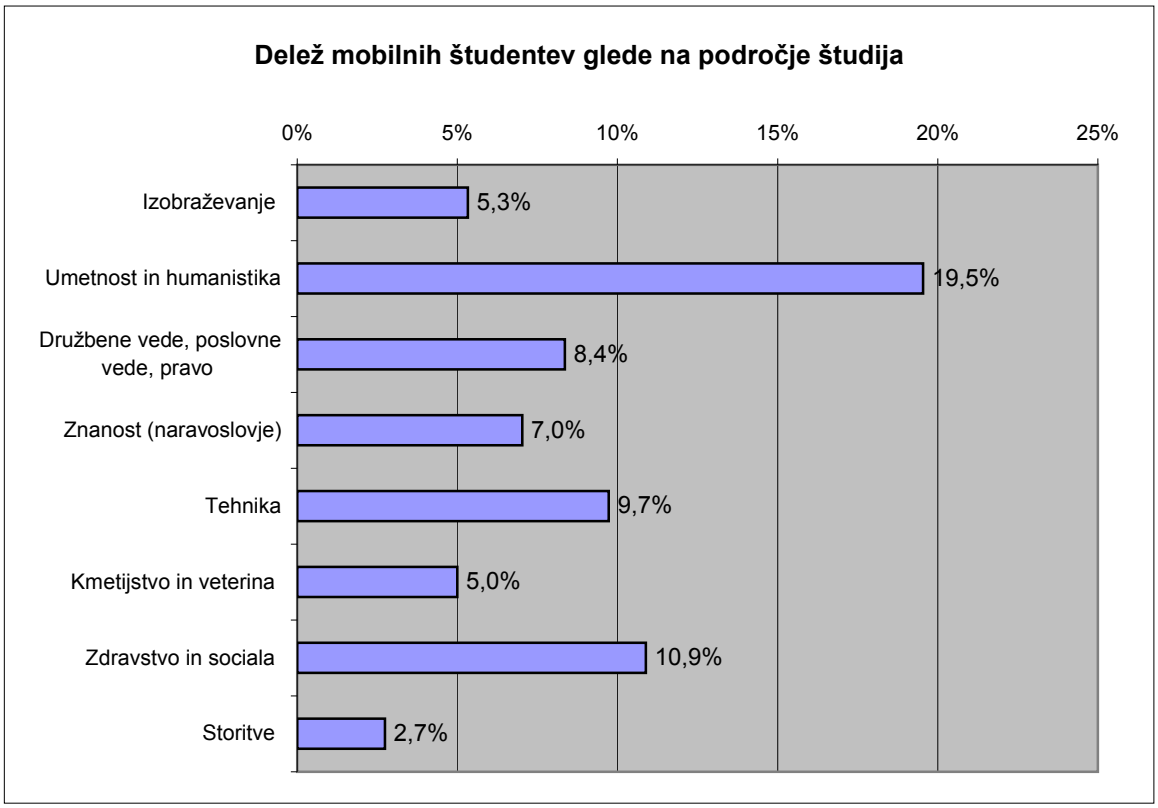

KOMENTAR:
Grafikon prikazuje relativen delež mobilnih študentov v posameznem ISCED področju študija, merjeno na celoto študentov tega področja, ki so vključeni v raziskavo. Zato predstavljajo študenti družbenih ved, ki jih je sicer med mobilnimi največ (42%), le 8,4%. Zaradi te metodološke razlike v primerjavi z raziskavo 2005 rezultatov žal ne moremo neposredno primerjati. Po deležu vljučenosti v mobilnost so daleč na prvem mestu študenti umetnosti in humanistike, sledijo študenti iz področja medicina in sociala ter tehnike, poslovne vede pa so z 8,4% šele na četrtem mestu.

Prikaz 56: Mednarodna mobilnost glede na obdobje študija

Indikatorji:

Študenti s študijsko izkušnjo v tujini v prvem letu študija	0,0%
Študenti s študijsko izkušnjo v tujini v tretjem letu študija	2,4%
Končni delež vseh študentov s študijsko izkušnjo na tujem	8,3%

Mobilnost študentov glede na obdobje študija

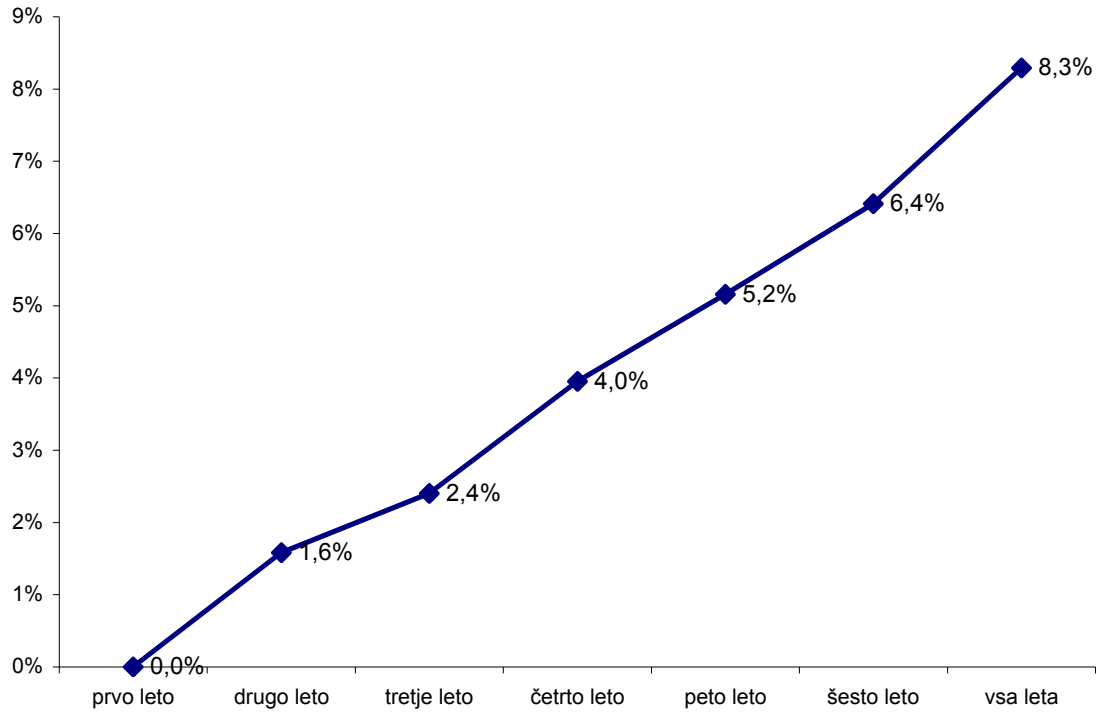

KOMENTAR:
Povezava med obdobjem študija in mednarodno mobilnostjo študentov je praktično linearna. V prikazu so upoštevane vse kategorije mobilnosti razen kategorije "drugo". Bruci se v mobilnost ne vključujejo, v naslednjih letih pa je porast razmeroma enakomeren. Prikazane vrednosti so kumulativa vrednosti deležev mobilnosti po posameznih letih. Zanimivo je, da (nekateri) študenti tudi po šestem letu študija še ne prenehajo z mobilnostjo, saj po šestem letu študija zrase njen delež še za 1,9%, kar predstavlja najvišji posamični medletni prirast.

Prikaz 57: Viri financiranja s študijem povezanih aktivnosti v tujini

Indikatorji:

Delež podpore iz zasebnih sredstev za študijsko bivanje v tujini	57,1%
Delež podpore iz javnih sredstev za študijsko bivanje v tujini	35,8%
Delež sredstev iz zaslužka v času bivanja v tujini	1,5%

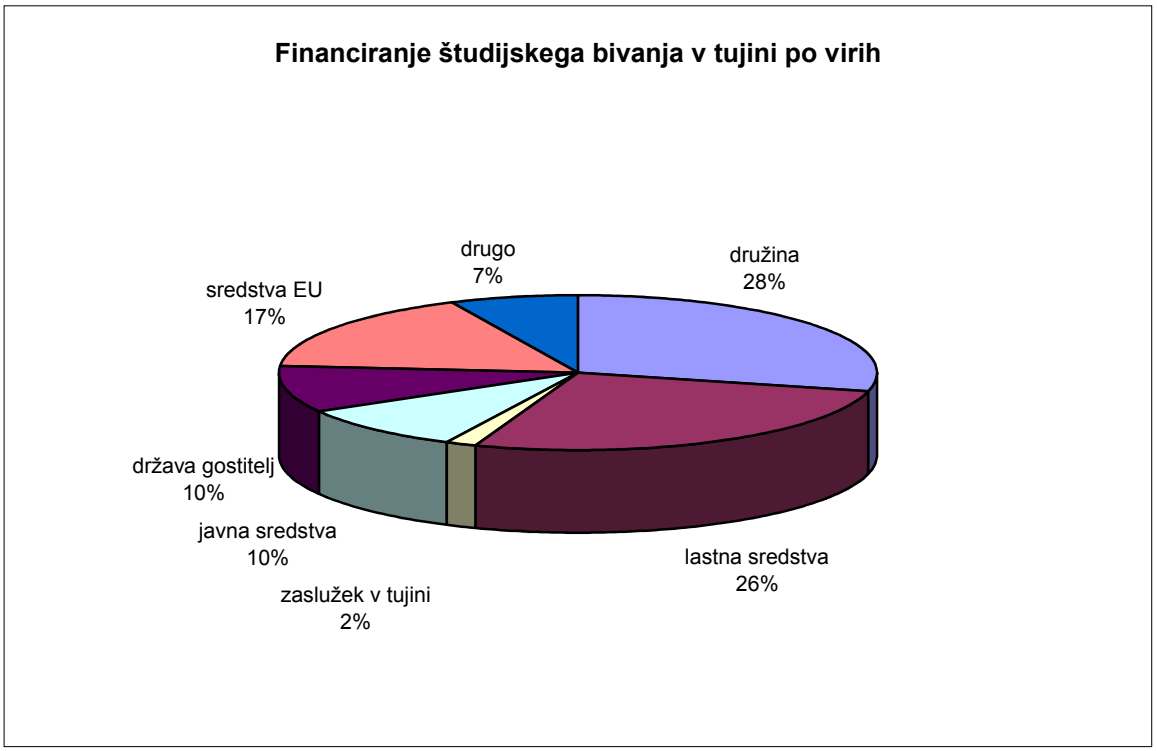

KOMENTAR:
Slika prikazuje deleže, ki jih imajo posamezni viri financiranja s študijem povezanih aktivnosti v tujini. Največji delež stroškov teh aktivnosti nosita udeleženec/-ka in njegova oz. njena družina, ki v povprečju skupaj zagotovijo 56% potrebnih sredstev. Med javnimi sredstvi ima z 17% največji delež podpora iz sredstev EU.
Omenjenih 56% je tudi povprečni iznos zasebnih sredstev podpore za mobilnost študentov, medtem ko javna sredstva v povprečju prispevajo razliko oz. 44%. Poleg sredstev EU je pomemben tudi prispevek iz javnih sredstev za mobilnost, ki znaša 10%, podoben odstotek pa zagotovi tudi država gostiteljica oziroma njene ustanove. Po raziskavi iz leta 2005 je bil delež zasebnih sredstev pri pokrivanju stroškov študentske mobilnosti še višji, znašal je namreč 69%.

Prikaz 58: Povezava med mobilnostjo študentov in izobrazbo staršev

Indikatorji:

obdobje študija na tuji univerzi, iz družin z nižjo izobrazbo	0,3%
obdobje študija na tuji univerzi, iz družin z višjo/visoko izobrazbo	2,7%

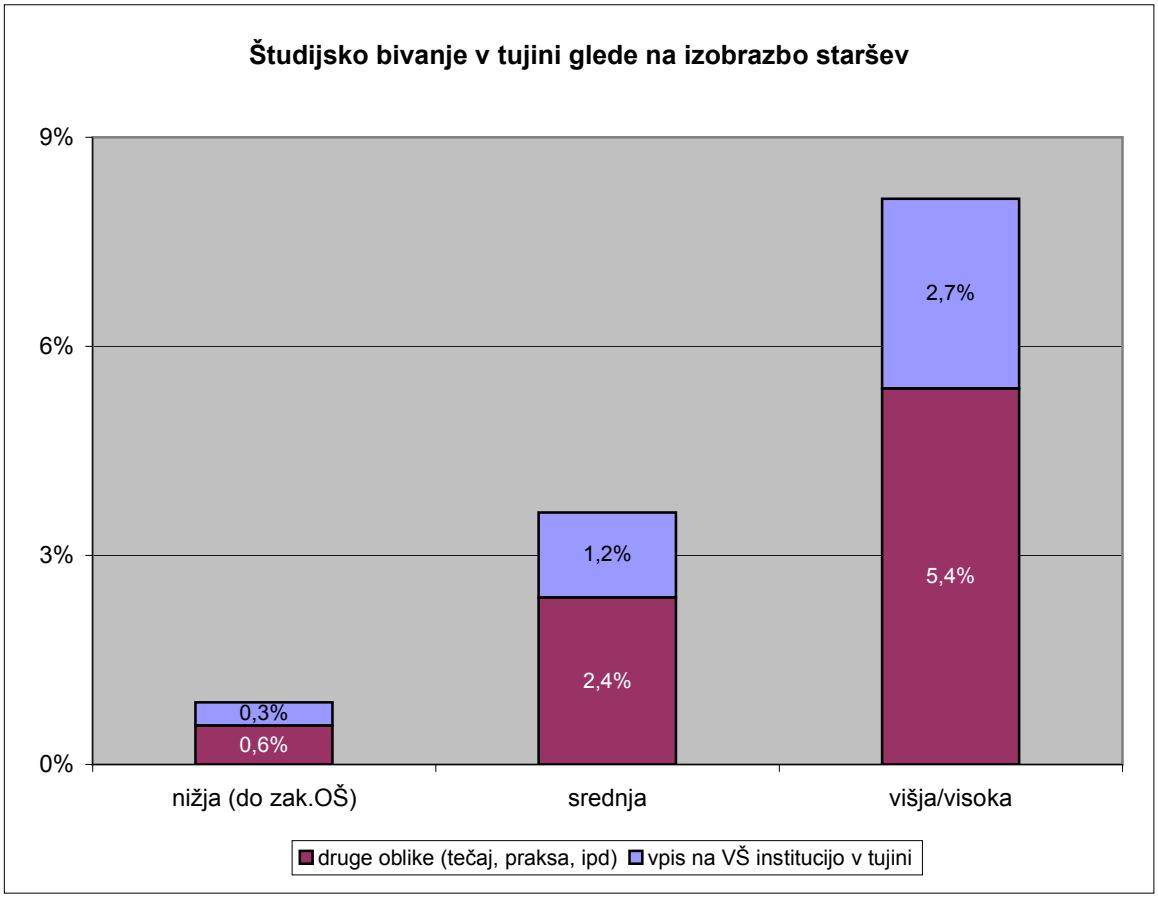

KOMENTAR:
Gornji grafikon prikazuje mobilnost študentov v dveh glavnih oblikah (vpis in drugo), razporejeno po skupinah, ki so oblikovane glede na najvišjo doseženo izobrazbo staršev študentov. Rezultati kažejo izrazito korelacijo med mobilnostjo študentov in izobrazbo njihovih staršev. Iz prikazanega lahko zaključimo, da izobrazbeno okolje, iz katerega izhajajo študenti, močno pogojuje nagnjenost študentov k mednarodni mobilnosti.
Enake izide, le da s še višjimi razlikami, so dali tudi rezultati raziskave Evroštudent 2005, tako da ima gornja ugotovitev še eno potrditev.

Prikaz 59: Izbira ciljne države za mednarodno mobilnost

Indikatorji:

najpogosteje obiskana država	Nemčija	17,0%
druga najpogosteje obiskana država	Avstrija	14,0%
tretja najpogosteje obiskana država	Velika Britanija	13,0%

Izbira države za mednarodno mobilnost

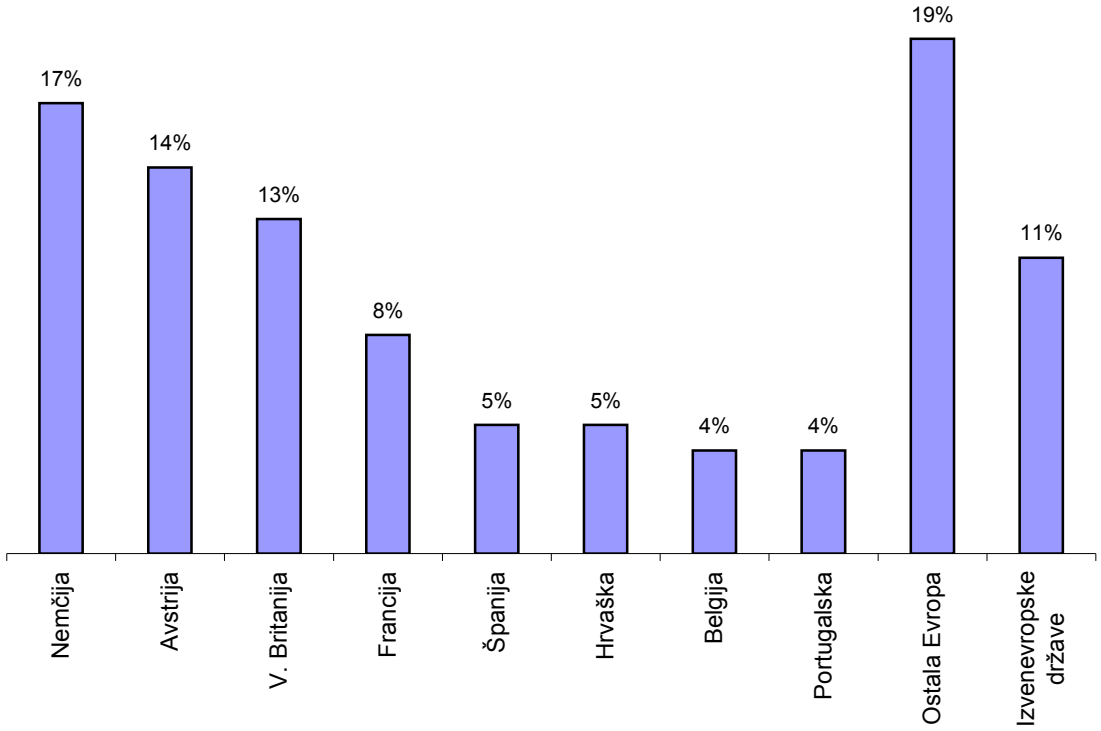

Ostala Evropa: Češka republika: 3%, Nizozemska: 2%, BiH: 2%, Poljska 2%

Finska, Grčija, Madžarska, Turčija, Danska, Rusija, Bolgarija	po 1%
Ciper, Gruzija, Islandija, Ukrajina:	manj kot 1%

KOMENTAR:
Nemčija je najbolj zaželen cilj študentov, ko gre za mednarodno mobilnost, sledi ji Avstrija in na tretjem mestu Velika Britanija. Te tri države so, sicer v drugačnem vrstnem redu, bile najbolj obiskane tudi po rezulatih raziskave iz leta 2005. Z nekoliko nižjim obiskom sledita še Francija in Španija. V skupini Druge evropske države, ki skupaj zberejo 19%, je 15 držav, ki imajo v povprečju komaj nekaj več kot 1% delež. V skupini neevropskih držav so najbolj zastopane ZDA, ki v preostalih 11 odstotkih predstavljajo 3,4% oziroma skoraj tretjino. Preostalo si delijo druge države iz območja obeh Amerik, Azije in Avstralije.

Prikaz 60: Program kot podlaga za mednarodno mobilnost

Indikatorji:

brez programa (free movers)	37,0%
programi	63,0%
program: Erasmus	41,0%

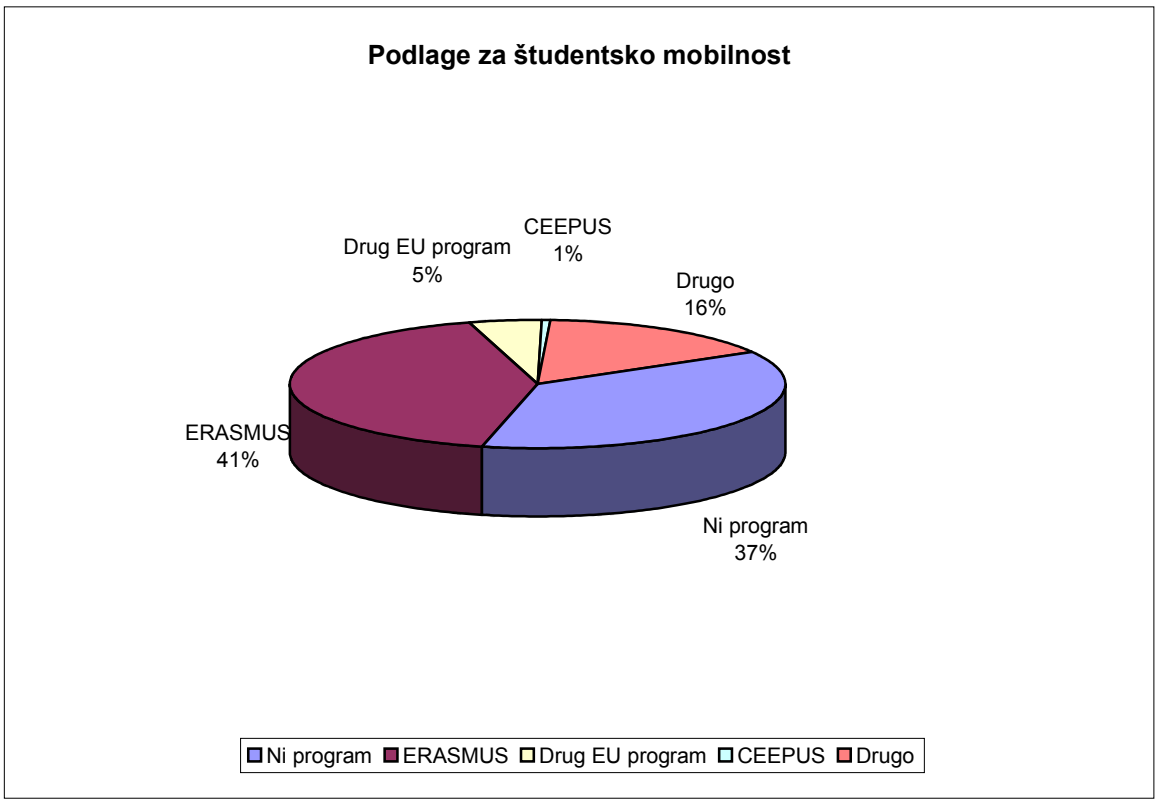

KOMENTAR:
37% mobilnih študentov je aktivnost organiziralo, izvedlo in financiralo samo, brez pomoči katerega od instrumentov ali programov za mobilnost (tim. free-movers). Pri ostalih udeležencih v mobilnosti je bil za podlago program. Med programi EU se omenja skoraj izključno Erasmus, drugi EU programi zajemajo 5% udeležencev. Med drugimi programi so navedeni CEEPUS in pa izmenjave preko mednarodnih študentskih strokovnih zvez (IAESTE, AIESEC, ipd.). V skupini "drugo" najdemo predvsem štipendije tujih vlad, fundacij in drugih organizacij.

Prikaz 61: Razlogi, ki otežujejo odločitev za mednarodno mobilnost

Indikatorji:

(zelo) močan vpliv faktorja: slabo znanje tujih jezikov	21%
(zelo) močan vpliv faktorja: slaba podpora mobilnosti doma	58%
(zelo) močan vpliv faktorja: slaba podpora mobilnosti v tuji državi	15%
(zelo) močan vpliv faktorja: finančna negotovost	37%
(zelo) močan vpliv dejavnika: pomanjkanje osebne motivacije	19%

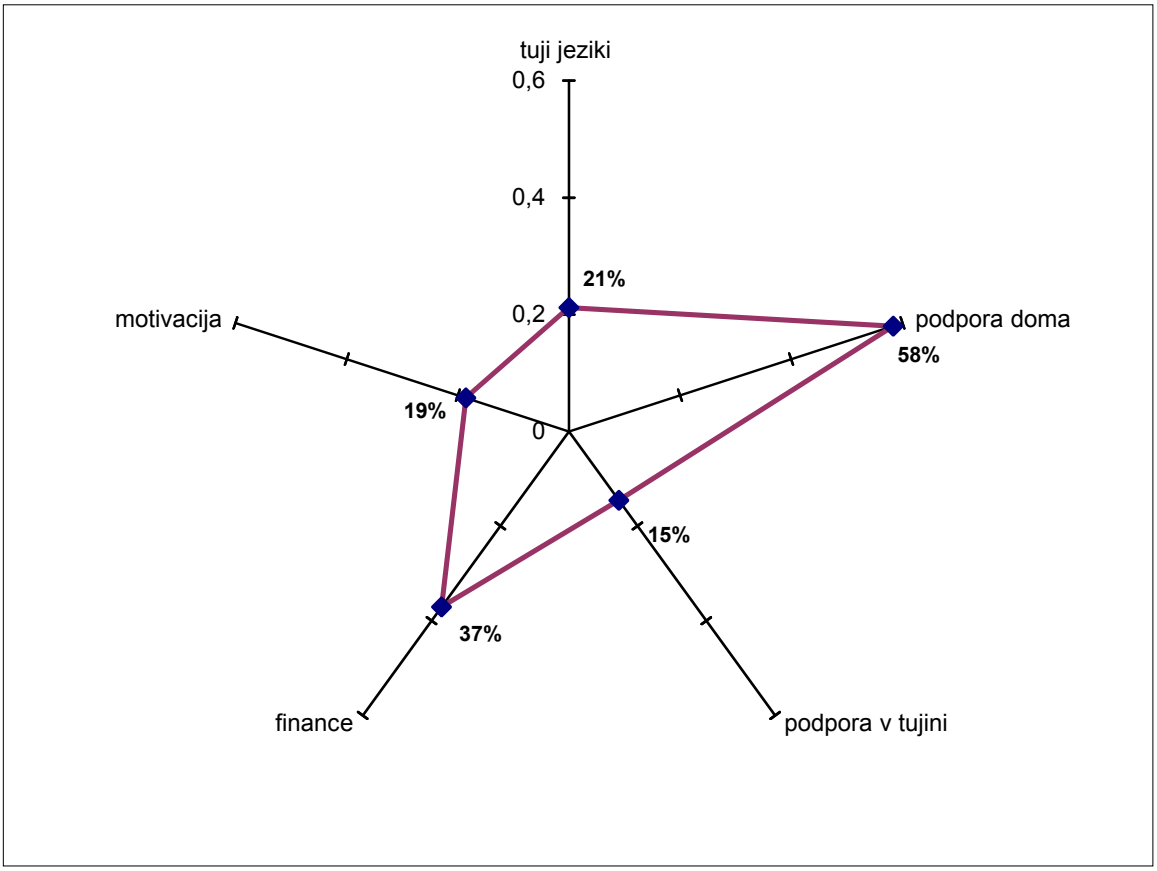

KOMENTAR:
Cilj vprašanja je oblikovati profil ovir oz. težav, ki vplivajo na odločitev glede študija v tujini. V ta namen je bil pripravljen spisek 14 najpogostejših vprašanj, ki se zastavljajo v takšnih okoliščinah. Anketiranci so jih ovrednotili po lestvici vpliva na njihovo odločitev z oceno od "zelo močno" do "nič". Odgovori so povzeti in prikazani v petih skupinah, vsaka zase predstavlja samostojni razlog (faktor) vpliva. Dve od teh skupin predstavljajo osebni razlogi, kamor štejemo motivacijo in znanje jezikov. Tretja skupina so razlogi finančne narave, zadnji dve pa razlogi okolja: podpora mobilnosti doma oz. v tujini. Podpora mobilnosti v domačem okolju se je pri nas pokazal kot najmočnejša ovira pri mobilnosti, saj jo kot takšno prepoznava kar 58% mobilnih študentov. V njen sklop sodi: dostopnost informacij, priznavanje, pričakovan zastoj pri študiju, slabo vrednotenje tako pridobljene izobrazbe in omejen dostop do programov mobilnosti. Drugi razlog po teži je finančna negotovost, medtem ko imajo znanje jezikov in osebna motivacija manjšo težo.

EVROŠTUDENT SI 2007, raziskava o ekonomskem in socialnem položaju
ter mednarodni mobilnosti študentov v Sloveniji
Naročnik: Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, Trg OF 13 Ljubljana
Produkcija: M-KORI Milan Koritnik s.p., november 2007
Naklada: 100 izvodov